

ISSN 1810-7141

AVOCATUL POPORULUI

REVISTĂ ȘTIINȚIFICO-PRACTICĂ ȘI INFORMATIVĂ DE DREPT

4-7/2015

E TIMPUL ACȚIUNILOR CONCRETE

ONORAȚI COLEGI, FUNCȚIONARI AI SISTEMULUI DE DREPT!

E toamnă frumoasă și blândă. Sărbătorim Ziua Juristului. Felicitări, felicitări, felicitări!

Toți recunoaștem că a venit timpul să muncim pe nou, respectând niște norme unanim recunoscute, niște practici avansate, niște standarde de acum verificate de timp. Eu personal, dar și colegii mei din instituția pe care o conduc, ne-am dori ca, în această zi, să venim în fața cetățenilor cu rezultate mai frumoase, mai vizibile, mai altele decât simplele vorbe de reformare a sistemului.

În ceea ce ne privește, am întreprins deja unele încercări concrete, dar, cu părere de rău, am găsit prea puțină receptivitate a colegilor din sistem. Mă refer la ideea organizării unor ședințe comune care ar pune baza unei bune și perpetue cooperări între instituțiile de drept din stat și Uniunea Avocaților. Mai suntem convinși că vom mai putea semna câte un Protocol de colaborare între Uniunea Avocaților și fiecare instituție de drept din țară – o înțelegere prin care va fi consacrată îndeplinirea unor obiective comune în vederea respectării principiilor de integritate și de etică, principii proprii profesiei de jurist, indiferent de funcția pe care o îndeplinește: judecător, procuror sau avocat. Or, anume de la etică și de la respectarea principiilor proprii profesiei noastre începe numărătoarea faptelor concrete.

Fiecare dintre noi cunoaște că eficiența justiției rezidă în calitatea actului de justiție, care, la rândul său, emană un sentiment de siguranță față de cinstea, buna-credință și/sau sinceritatea justițiarilor în actul de înfăptuire a dreptății persoanelor, instituțiilor în litigiu. Dar anume sectorul eficienței justiției din sistemul nostru național de drept suferă cel mai mult la nivel de autoritate, încredere și susținere în fața populației. Or, rezultatele, deciziile și hotărârile instanțelor noastre, în

marea lor majoritate, rămân a fi luate pe criterii de interes și de subordonare politică.

Și în această zi, ca întotdeauna, ne-am dori mai mult sprijin, concret și dezinteresat, profesiei de avocat în Republica Moldova. Cine nu cunoaște atitudinea magistraților față de avocați în procesele judecătorești. Câți dintre bunii avocați de la noi nu au rămas, pur și simplu dezorientați în fața unor decizii pronunțate de instanță? Și egalitatea părților în procesele judiciare mai rămâne a fi un deziderat. Și-apoi, haideți să identificăm, în sfârșit, domeniile din sistemul de drept care frânează sau chiar împiedică funcționarea sistemului însuși (fiindcă nici o parte a sistemului nu va funcționa bine, dacă unele (sau toate celelalte părți) activează formal). Și apoi – să determinăm, împreună, niște indicatori concreți de funcționare a sistemului de drept în general și a fiecărei instituții, în special. Și să-i punem în aplicare. Bunele practici din alte țări, mijloacele concrete de evaluare a funcționării instituțiilor ar dezvolta niște date analitice cantitative și calitative pentru ca sistemul nostru judiciar să funcționeze bine. Să funcționeze perfect.

Și acum – să acționăm. Cine, dacă nu noi înșine, cunoaștem cel mai bine sistemul și locurile lui de politică?

Mi-aș dori ca în această toamnă să ne putem uita onest unii în ochii altora, să ne putem spune că ne-am adăugat prezența proprie și concretă prezentului.

Vă dorim succese și gânduri lucide, asigurând societatea că avocatura va fi, și în continuare, un partener bun în efectuarea actului de justiție și că se va menține ca o verigă de referință în efectuarea actului justițiar.

**Nina Lozan,
președinte al Uniunii Avocaților
din Republica Moldova**

Fredric Brown a scris cea mai scurtă poveste de groază din câte au fost scrise:

„Ultimul om de pe Pământ stătea în cameră.
Cineva a bătut în ușă.”

Scriitorul American O. Henry a câștigat concursul pentru cea mai scurtă povestire care să aibă introducere, cuprins și încheiere:

„Șoferul și-a aprins țigara și s-a aplecat asupra rezervorului de combustibil, ca să vadă câtă benzină a mai rămas.
Decedatul avea 23 de ani?”

ASOCIAȚIILE DE LOCATARI ȘI LIBERTATEA DE ASOCIERE

Alexandru BOT,
*avocat, doctorand, președintele Asociației
Obștești „Institutul de Drept Privat”*

La 30 martie 2000, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea condominiului în fondul locativ, nr. 913-XIV, publicată în Monitorul Oficial nr.130-132 din 19.10.2000 (în continuare Lege), în baza căreia au fost reglementate inclusiv raporturile, modul de înființare, înregistrare, funcționare și lichidare a asociațiilor de coproprietari în condominiu.

În acest sens, art.1 din Legea menționată prevede că *asociația de coproprietari în condominiu* reprezintă organizația proprietarilor de locuințe care s-au asociat pentru administrarea, întreținerea și exploatarea în comun a complexului de bunuri imobiliare în condominiu.

Respectând principiul de liberă asociere a persoanelor, art.16 alin.(1) din Lege prevede că asociația de coproprietari se înființează din cel puțin doi proprietari pentru întreținerea, exploatarea și reparația locuințelor (încăperilor) ce le aparțin și a proprietății comune din condominiu, pentru asigurarea membrilor asociației cu servicii comunale și cu alte servicii, pentru reprezentarea și apărarea intereselor acestora. Prevederile normei citate derivă, de altfel, din conținutul art. 22 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966, în vigoare pentru Republica Moldova din 26 aprilie 1993, garantează cele mai importante drepturi civile și politice. Reglementările internaționale sus-menționate statuează că *orice persoană are dreptul de a se asocia în mod liber cu altele (...) pentru ocrotirea intereselor sale.*

Constituția Republicii Moldova, la rândul său, garantează expres doar libertatea de asociere în partide politice și sindicate – art. 41 și 42 din Constituție. Însă, dat fiind faptul că legiuitorul național a consfințit în art. 4 din Constituție că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte, rezultă că anume prin intermediul acestei norme este garantată și libertatea de asociere în oricare alte structuri organiza-

ționale civile, diferite de partidele politice și sindicate.

Reieșind din același art. 4 din Constituție, abordat în coroborare cu prevederile art. 20 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, deducem că exercitarea dreptului la libera asociere se manifestă în sens dublu: persoanei nu i poate îngădi dreptul la asociere în entități colective și nici o persoană nu poate fi obligată să facă parte dintr-o asociație. Astfel, art. 20 din Declarația universală a drepturilor omului reglementează imperativ că orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire și de asociere pașnică și nimeni nu poate fi silit să facă parte dintr-o asociație.

Contrar alin. 2 din art. 20 din Declarația universală a drepturilor omului, care consfințește interdicția silirii persoanei de a face parte dintr-o asociație, art. 22 din Legea contestată prevede sectorial în aliniatele (1), (2), (4) și (7) că:

- ❖ membri ai asociației de coproprietari sunt **toți** proprietarii locuințelor (încăperilor) din condominiu;
- ❖ membri ai asociației de coproprietari devin, **în mod automat**, persoanele juridice, întreprinderi de stat și/sau municipale, cărora le aparține dreptul de regie sau de administrare operativă a locuințelor (încăperilor) din condominiu;
- ❖ persoanele care procură locuințe (încăperi) în condominiu, după înființarea asociației de coproprietari, devin membri ai acesteia **imediat** după dobândirea de către ei a dreptului de proprietate asupra locuinței (încăperii).
- ❖ în cazul decesului proprietarului locuinței (încăperii) persoană fizică sau reorganizării persoanei juridice, succesorii de drepturi (moștenitorii) devin membri ai asociației de coproprietari din momentul dobândirii de către aceștia a dreptului de proprietate asupra locuinței (încăperii) din condominiu.

În acest context, legiuitorul prin adoptarea Legii nr. 913-XIV din 30.03.2000, MO 130-132, publicat la 19.10.2000 a admis o autentică contradicție dintre prevederile art. 16 și 22. Or, art. 16 din Lege re-

glementsază că cel puțin 2 proprietarii se pot asocia liber într-o asociație de coproprietari în condominiu, iar art. 22 din aceeași Lege îi obligă pe ceilalți coproprietarii nefondatori ai asociației să devină membri ai acesteia. Altfel spus, voința a cel puțin doi coproprietari din condominiu în vederea constituirii unei asociației de administrarea a proprietății comune este impusă prin lege celorlalți coproprietari care nu au optat pentru crearea unei asemenea asociații. Or, aceștia din urmă sunt obligați să devină membri ai asociației, cu obligații depline, doar prin efectul dobândirii proprietății unei încăperi din condominiu și nu prin exprimarea volitivă a intenției de a fi la parte la asociație coproprietarilor în condominiu. Astfel, legiuitorul uzează de trei sintagme cardinale: **toți** proprietarii locuințelor (încăperilor) din condominiu și succesorii lor, devin **în mod automat și imediat** membri ai asociației. Aceste sintagme configurează o autentică obligație a proprietarului (eventual al succesorului lui) de a face parte din asociația constituită de alți proprietari din blocul locativ, făcând abstracție de dorința sau nedorința acestuia de a se regăsi în lista membrilor acestei entități colective. Or, reiterăm că prin prisma art. 4 alin. (1) din Constituție și art. 20 alin. 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, obligarea unei persoane de a face parte dintr-o asociație este prohibită.

Totuși, un crâmpei de liberă asociere, care reduce din impactul obligației de a face parte din asociația de coproprietari, este redat în conținutul alin. (6) din același art. 22 din Lege, care prevede că calitatea de membru al asociației de coproprietari încetează în cazul decesului membrului asociației, lichidării persoanei juridice, înstrăinării bunurilor **sau în alte temeieri**. Caracterul neexhaustiv al temeierilor de încetare a calității de membru al asociației urmează a fi coroborat inclusiv cu prevederile art. 20 alin. 2 din Declarația universală a drepturilor omului. Or, în acest caz, interdicția impunerii persoanei la asociere se poate manifesta prin voința acesteia de a se disocia de organizația coproprietarilor, altfel spus prin cererea persoanei de a se retrage din asociație.

Însă, textul abstract al art. 22 alin. (6) din Lege care oferă dreptul separării persoanei de asociația locatarilor, din care a fost obligată să facă parte, nu poate anihila viciul neconstituționalității celorlalte prevederi ale aceluiași articol. Or, pentru validitatea retragerii persoanei din structura asociației de coproprietari în condominiu, aceasta, anterior exercitării acestui drept, trebuie să se spună obligației de a deveni membră a acestei entități colective. Deci, *volens nolens*, libertatea de asociere, în sensul definit de art. 4 alin. (1) din Constituție și art. 20 alin. 2 din Declarația universală a drepturilor omului, este obstrucționată.

Totuși, și acest crâmpei de legalitate, configurat de sintagma „**în alte temeieri**” al alin. (6) din art. 22 din Lege, riscă să devină suprimat prin voința legiuitorului. Or, conform proiectului de lege nr. 1899, revizuit până la data de 08.10.2014 și promovat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, se propune adoptarea unei noi Legi a condominiului, care urmează să prevadă în art. 21 alin. (4) și (5) că „*calitatea de membru a Asociației încetează în cazul decesului acestuia, lichidării persoanei juridice - proprietar de unitate condominială, înstrăinării unității de proprietate în condominiu, dizolvării Asociației*”. Culminant e că proiectul de lege prevede că „*membrul Asociației nu poate fi exclus din Asociație*”. Deci, în demersul său legislativ legiuitorul va propune lichidarea și posibilității de retragere voluntară a persoanei din rândurile asociațiilor în condominiu.

Toate aceste circumstanțe vorbesc cert și despre obstrucționarea normei art. 54 din Constituție, care prevede:

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

În baza obiecțiilor aduse pe marginea încălcării art. 4 alin. (1) din Constituție, în coroborare cu art. 20 alin. 2 din Declarația universală a drepturilor omului, trebuie să constatăm că legiuitorul a depășit vădit limitele restrângeri rezonabile a dreptului la liberă asociere. În acest sens, alin. (2) din art. 54 din Constituție obligă legiuitorul, în caz de restrângere a unor drepturi constituționale, precum cel la liberă asociere, să-și motiveze opțiunea prin rațiuni de ocrotire a **securității naționale, a integrității teritoriale, a bunăstării economice a țării, a ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor**

confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Încercarea ajustării art. 22 din Lege la textul art. 54 din Constituție, face evident faptul că obligarea persoanei să se asocieze în organizația de administrare a condominiului, nu poate fi argumentată prin prisma listei sus-evidențiate.

Mai mult, alin. (4) al art. 54 precizează că restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății. În acest fel, la condițiile și cazurile când poate fi restrâns exercițiul unor drepturi, se mai adaugă necesitatea respectării a încă două principii: **cel al proporționalității și cel al neafectării substanței dreptului.**

1. **Principiul proporționalității** presupune că orice restrângere trebuie stabilită și aplicată numai în scopul pentru care a fost prevăzută și în limitele strict necesare, în funcție de situația care o justifică. Dacă nu există dispoziții legale care să determine limitele proporționalității, problema se soluționează pornind de la situațiile și circumstanțele concrete (de fapt), care trebuie verificate și apreciate de către autoritatea (instanța) în fața căreia se invocă neproporționalitatea (spre exemplu, nu va putea fi restrâns exercițiul dreptului la viața intimă și privată pe motivul că cei care îl exercită complotează împotriva siguranței naționale). În legătură cu principiul proporționalității, este semnificativă ideea că restrângerea trebuie să se facă în vederea favorizării interesului general.

Pornind de la textul art. 22 din Lege rezultă cert că impunerea persoanei să se asocieze în structura coproprietarilor în condominiu nu este proporțională, deoarece anterior am constat că respectiva norma nu favorizează un interes social general, redat în lista exhaustivă a alin. (2) din art. 54 din Constituție.

2. **Principiul neafectării substanței dreptului.** Practica Curții Constituționale prescrie cert că dacă exercițiul dreptului este doar restrâns, iar în afara limitelor respective exercițiul este liber, prin urmare, substanța dreptului rămâne neatinsă.

În cazul particular al prevederilor izolate ale art. 22 din Lege e de constatat că legiuitorul nu a reglementat nici o circumstanță la survenirea căreia trebuie obligată persoana să devină membră a asociației de locatari. Dimpotrivă această restricție survine ca efect al exercitării proprietății unei încăperi din condominiu. Or, art. 54 din Constituție nici nu prevede situația când exercitarea unui drept constituțional, precum cel al inviolabilității proprietății private, ar duce la suprimarea necesară a libertății de asociere.

Comparând aceste restricții impuse de legislatorul național, prin prevederile art. 22 din Lege, cu exem-

plele de reglementare a relațiilor de condominiu din țările străine, constatăm o discrepanță enormă.

Astfel, în corespundere cu art. 5 alin. (1) din **Legea României, nr. 230 din 6 iulie 2007, privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari**, deducem că asociația de proprietari se înființează prin acordul scris a cel puțin jumătate plus unu din numărul proprietarilor apartamentelor și spațiilor cu altă destinație decât aceea de locuință, din cadrul unei clădiri. Art. 7 din aceeași lege a României prevede că înscrierea ulterioară în asociația de proprietari a proprietarilor care nu au fost prezenți la adunarea generală de constituire se face la cererea scrisă a acestora, fără alte formalități. Și mai explicită e Legea nr. 230/2007 în art. 24 alin. (4), care reglementează că hotărârile adunării generale a asociației de proprietari sunt obligatorii și pentru proprietarii (...) care nu sunt membri ai asociației de proprietari. Astfel, legiuitorul din România deși obligă proprietarii nemembri ai asociației să se supună hotărârilor adoptate de ea, acesta nu și-a asumat ingerința în dreptul de asociere a persoanelor locatate. Or, proprietarii de încăperi în condominiu devin membri ai asociației doar la depunerea unei cereri scrise. Pentru comparație reiterăm că art. 22 din Legea Republicii Moldova a condominiului în fondul locativ, nr. 913 din 2000, în aliniatele (1), (2), (4) și (7) prevede că:

- ❖ membri ai asociației de coproprietari sunt **toți** proprietarii locuințelor (încăperilor) din condominiu;
- ❖ membri ai asociației de coproprietari devin, **în mod automat**, persoanele juridice, întreprinderi de stat și/sau municipale, cărora le aparține dreptul de regie sau de administrare operativă a locuințelor (încăperilor) din condominiu;
- ❖ persoanele care procură locuințe (încăperi) în condominiu, după înființarea asociației de coproprietari, devin membri ai acesteia **imediat** după dobândirea de către ei a dreptului de proprietate asupra locuinței (încăperii);
- ❖ în cazul decesului proprietarului locuinței (încăperii) persoană fizică sau reorganizării persoanei juridice, succesorii de drepturi (moștenitorii) devin membri ai asociației de coproprietari din momentul dobândirii de către aceștia a dreptului de proprietate asupra locuinței (încăperii) din condominiu.

În paralel cu legislatorul din România, nici cel din Federația Rusă nu și-a permis să afecteze prin reglementările sale substanța dreptului la libera asociere a coproprietarilor în condominiu. În acest context, conform art. 110 și 135 ale **Codului Locativ al Fede-**

rației Ruse, adoptat prin Legea federală nr. 188 din 29.12.2004, constatăm că coproprietarii în condominiu se pot organiza în trei forme colective:

- a. Cooperativa locativă;
- b. Cooperativa de construcție a locuințelor;
- c. Întovărășirea proprietarilor de locuințe.

În detaliu, art. 121 alin. 1 din Codul Locativ al Federației Ruse reglementează că persoana fizică sau juridică, dornică să devină membră a cooperativei locative, înaintează conducerii cooperativei o cerere privind aderarea la cooperativă. Mai mult, art. 130 alin. 1 din același Cod, prevede că încetarea calității de membru al cooperativei survine odată cu:

1. Retragera membrului cooperativei;
2. Excluderea membrului cooperativei;
3. Lichidării persoanei juridice, membre a cooperativei;
4. Lichidării cooperativei locative;
5. Decesului persoanei fizice, membre a cooperativei.

Complementar, alin. 2 din aceeași normă prevede expres că cererea privind retragerea din rândurile membrilor cooperativei este soluționară de adunarea generală a cooperativei în ordinea prevăzută de Statut.

În același context, legiuitorul rus rămâne fidel libertății de asociere și în cazul întovărășirilor proprietarilor de locuințe. Astfel, art. 143 alin. 1 și 3 din Codul Locativ al Federației Ruse prevăd că calitatea de membru al întovărășirii de dobândește la cererea

scrisă a proprietarului și încetează la depunerea cererii de retragere.

Iarăși, pentru comparație art. 22 alin. (6) din Legea Republicii Moldova a condominiului în fondul locativ, nr. 913 din 2000, prevede că calitatea de membru al asociației de coproprietari încetează în cazul decesului membrului asociației, lichidării persoanei juridice, înstrăinării bunurilor sau în alte temeieri. Or, reiterând ideea că, prin proiectul de lege nr. 1899, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor promovează reducerea temeierilor de încetare a calității de membru a asociației, până la limita că „*membrul Asociației nu poate fi exclus din Asociație*”, trebuie să recunoaștem că legislația națională a suferit o involuție gravă în comparație cu cea rusă.

Per total, reiterăm că anumite prevederi izolate ale art. 22 din Legea Republicii Moldova a condominiului în fondul locativ, nr. 913 din 2000, determină că **toți** proprietarii locuințelor (încăperilor) din condominiu, devin **în mod automat și imediat** membri ai asociației (de coproprietari în condominiu). Anume aceste sintagme determină încălcarea art. 4 alin. (1) din Constituție și art. 20 alin. 2 din Declarația universală a drepturilor omului, prin faptul că impun o autentică obligație a proprietarului de a face parte din asociația constituită de alți proprietari din blocul locativ, făcând abstracție de voința acestuia de a se regăsi în lista membrilor acestei entități colective. Or, obligația unei persoane de a face parte dintr-o asociație este prohibită.

* * *

Alan E. Mayer – „Ghinion”

M-am trezit din cauza unei dureri cumplite în întreg corpul.

Am deschis ochii și am văzut o soră medicală care stătea alături de patul meu.

– Domnule Fujima, – a spus ea, – aveți noroc, ați supraviețuit bombardamentului din Hiroshima de acum două zile.

Acum sunteți în spital, în afara oricărui pericol.

Foarte slăbit, am întrebat:

– Unde sunt?

– În Nagasaki, a răspuns ea.

* * *

Robert Tompkins – „În căutarea adevărului”

În sfârșit, în acest sătuc uitat de lume căutarea lui a luat sfârșit.

Într-o căsuță aproape prăbușită în fața focului stătea „Adevărul”.

El nu a văzut un bărbat mai bătrân și mai urât în toată viața sa.

– Sunteți Adevărul?

Bătrânul a dat din cap în semn că da.

– Spuneți-mi, ce trebuie să transmit lumii? Ce veste să-i dau?

Bătrânelul a scuipat în foc și a răspuns:

– Spune-le că sunt tânăr și frumos!

HOTĂRÂRE ISTORICĂ A MARII CAMERE DE LA CEDO REFERITOARE LA LIBERTATEA DE EXPRIMARE ÎN PRESĂ A AVOCATULUI PENTRU APĂRAREA CLIENTULUI SĂU

PUBLICATĂ LA DATA: 30.04.2015

Cazul Morice contra Franței

CASE OF MORICE v. FRANCE
(Application no. 29369/10) (Varianta engleza)
AFFAIRE MORICE c. FRANCE
(Requête no 29369/10) (Varianta franceza)
Cazul MORICE contra FRANȚEI
(Cererea nr. 29369/10) (Traducere în limba română)

- Marea Cameră a CEDO recunoaște poziția specială a avocatului în administrarea justiției și dreptul său de a contribui la dezbaterile de interes public prin intermediul presei
- Dacă avocatul exprimă public judecăți de valoare și, ca atare, nesusceptibile de probă, este necesar să aibă o suficientă “bază factuală”
- Testul imparțialității obiective a judecătorului: îndoielele cu privire la imparțialitate trebuie să fie justificate în mod obiectiv, în circumstanțele cauzei
- Marea Cameră a subliniat totuși necesitatea de a menține autoritatea sistemului judiciar și de a asigura relații bazate pe respectul reciproc și respect între diferiții protagoniștii sistemului de justiție.

La data de 23 aprilie 2015, Marea Cameră a Curții Europene a Drepturilor Omului, formată din 17 judecători, a pronunțat o hotărâre istorică pentru profesia de avocat referitoare la libertatea de exprimare în presă a avocatului pentru apărarea clientului său dar și pentru a supune dezbaterii publice disfuncționalități ale sistemului de justiție. CEDO a condamnat Franța încălcarea art. 6 din Convenție, cu privire la dreptul la un proces echitabil și a art. 10 cu privire la libertatea de exprimare.

În cazul Morice contra Franței, CEDO a fost chemată să se pronunțe după ce Olivier Morice, unul dintre avocații văduvei judecătorului Borrel, a fost găsit vinovat de justiția franceză pentru afirmațiile făcute în presă cu privire la doi magistrați. Morice a fost condamnat în recurs în iulie 2008, la 4000 euro amendă pentru că într-un articol publicat în *Le Monde* pe 8 septembrie 2000 (*Affaire Borrel : remise en cause de l'impartialité de la juge Moracchini*) a pus la îndoială imparțialitatea

a doi judecători pe care i-a acuzat de complicitate cu justiția djiboutiană pentru a favoriza teoria sinuciderii judecătorului Borell, care, în opinia avocatului, fusese asasinat. În iunie 2007, procurorul francez a fost de acord, în cele din urmă, cu teza asasinării judecătorului.

CEDO a concluzionat că deși “un avocat nu poate fi asimilat unui ziarist” și din acest motiv nu poate beneficia de aceeași libertate de exprimare, în acest caz avocatul Olivier Morice a exprimat judecăți de valoare bazate pe fapte “bază factuală suficientă” și a pus în dezbateri chestiuni de interes public privind disfuncționalitățile din sistemul de justiție. În acest context, remarcile sale nu au depășit limitele dreptului garantat de articolul 10 privind libertatea de exprimare.

Curtea, a mai precizat că avocatul “nu este martor exterior responsabil de informarea publicului”, dar în aceeași măsură este direct implicat în funcționarea justiției și apărarea clientului. ” De asemenea, a subliniat că “este necesar să se păstreze autoritatea puterii judecătorești și să se asigure respectul reciproc între judecători și avocați.”

Istoricul cazului

Reclamantul, avocatul francez Olivier Morice, a reprezentat-o pe dna Borrel, văduva judecătorului francez Bernard Borrel, al cărui cadavru a fost găsit, la 19 octombrie 1995, la 80 de kilometri de orașul Djibouti. În 1997, ancheta judiciară privind moartea judecătorului Borell a fost atribuită judecătorilor de instrucție M. și LL.

La 21 iunie 2000 într-un recurs formulat de dl. avocat Morice și colegul său, Curtea de Apel din Paris a anulat o decizie a judecătorilor M și LL, prin care au refuzat să organizeze o reconstituire la fața locului în prezența părților civile. De asemenea, Curtea le-a luat cazul celor doi judecători și l-a însărcinat pe judecătorul P să se ocupe de cazul Borell.

Noul Judecătorul a întocmit un raport datat la 1 august 2000, cu următoarele observații: o înregistrare video făcută în Djibouti, în martie 2000, în timpul unei vizite la fața locului de către cei doi judecători împreună cu niște experți nu se afla în dosarul de examinare judiciară care i-a fost transmis și nu a fost înregistrată ca probă pentru a fi prezentată Curții. Caseta cu înregistrarea a fost înmănată ulterior, la cererea sa, de către judecătorul M., într-un plic purtând numele judecăto-

rului, ca destinatar, împreună cu o notă scrisă de mână de la procurorul general din Djibouti. Nota era redactată într-un limbaj informal (folosind exprimarea la persoana a doua) și îi acuza pe dna Borell și pe avocații săi de “orchestrarea manipulării lor”. Nota se încheia cu “Cele mai bune urări, Djama”.

La 6 septembrie 2000, dl avocat Morice și colegul său au scris ministrului francez de Justiție pentru a se plânga de deficiențele constatate de către judecătorul P în raportul său acuzând comportamentul judecătorilor M. și LL, ca fiind “complet în contradicție cu principiile de imparțialitate și corectitudine”. Avocații au cerut efectuarea unei investigații de către Inspectoratul General al Serviciilor Judiciare, date fiind “numeroaselor deficiențe ... aduse la lumină în cursul anchetei judiciare”.

În ziua următoare, într-un articol în ziarul *Le Monde*, au fost publicate extrase din această scrisoare, în articol fiind incluse și declarațiile avocatului Morice, care îi critica aspru pe judecătorii M. și LL, acuzându-i în special de o conduită “complet în contradicție cu principiile de imparțialitate și corectitudine”.

Articolul cita în întregime și “nota scrisă de mână și pe un ton destul de prietenos” de la procurorul general din Djibouti către judecătorul M., care le-a arătat avocaților “gradul de complicitate între procuror și judecătorii francezi”. În articol se mai menționa și faptul că era în curs o procedura disciplinară împotriva Judecătorului M., în fața Comisiei Naționale a Serviciului Juridic, în special pentru dispariția unor documente dintr-un alt dosar, denumit “Scientologia”.

Avocatul Morice, care a reprezentat părțile civile și în dosarul “Scientologia”, a obținut, de asemenea, îndepărtarea judecătorului M. de la investigarea cazului. Mai mult, în 2000 a obținut o hotărâre împotriva statului pentru neglijență gravă din partea instanțelor în cazul dispariției dosarului “Scientologia” de la biroul judecătorului M.

În octombrie 2000 Judecătorii M. și LL depus o plângere penală împotriva directorului publicației *Le Monde*, a jurnalistului care a scris articolul și a avocatului Morice, acuzându-i de infracțiunea de defăimarea publică a funcționarilor statului. În 2008, dl Morice fost găsit vinovat de complicitate la această infracțiune de către Curtea de Apel din Rouen. El și ceilalți doi inculpați au fost obligați să plătească o amendă de 4.000 de euro (EUR) și 1.000 de euro cheltuieli de judecată, precum și 7.500 de euro cu titlu de daune către fiecare dintre doi judecători. Prin aceeași hotărâre au fost obligați să publice un anunț de în *Le Monde*.

Printr-o hotărâre din 10 noiembrie 2009, Curtea de Casație a respins recursul domnului Morice, concluzionând că limitele admisibile libertății de exprimare în criticile aduse judecătorilor au fost depășite. Compunerea completului de judecată era diferită de cea anunțată anterior părților, fiind prezent Judecătorul J.M. Morice

a acuzat public participarea acestui judecător deoarece, la Adunarea Generală a judecătorilor de la Tribunalul de Mare Instanță din Paris, din 4 iulie 2000, acesta și-a exprimat sprijinul pentru judecătorul M, în contextul procedurilor disciplinare privind cazul “Scientologia”.

Plângerea depusă la CEDO de avocatul Morice și procedurile urmate

Invocând articolul 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, dl Morice a afirmat că procesul său nu a decurs în mod corect și imparțial la Curtea de Casație, datorită prezenței judecătorului J.M. în completul de judecată. De asemenea, el a susținut că prin condamnarea sa pentru complicitate la defăimarea funcționarilor statului a fost încălcat art. 10 din Convenție privind libertatea de exprimare.

Cererea a fost depusă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului la data de 07 mai 2010. Prin Hotărârea din 11 iulie 2013, Curtea a constatat, în unanimitate, că a existat o încălcare a Articolul 6 § 1 însă nu a existat o încălcare a articolului 10, privind libertatea de exprimare.

Pe 3 octombrie 2013, domnul Morice solicitat trimiterea cauzei în fața Marii Camere în baza Art. 43 din Convenție (trimitere la Marea Cameră). La 9 decembrie 2013, Marea Cameră a acceptat această cerere. O audiere a avut loc la Strasbourg la 21 mai 2014. Consiliul Barourilor Europene (CCBE), Consiliul Național al Barourilor din Franța, Baroul din Paris și Conferința Președinților Barourilor din Franța au obținut aprobarea să intervină ca terți în procedurile scrise (articolul 36 § 2 din Convenție).

Hotărârea a fost pronunțată de Marea Cameră cu un complet de 17 judecători.

Considerentele Marii Camere în privința încălcării Articolului 6 § 1 privind dreptul la un proces echitabil

Testul imparțialității obiective

După ce a constatat că reclamantul nu a fost în măsură să facă o cerere de recuzare, deoarece nu a fost informat înainte de audiere de schimbarea componenței completului de judecată iar procedura a fost esențialmente scrisă, Marea Cameră a examinat plângerea din perspectivă noțiunii de “**imparțialitate obiectivă**”, făcând diferența față de **imparțialitatea subiectivă**.

Curtea a constatat că domnul Morice a recunoscut că nu a fost dovedit faptul că judecătorul J. M. a afișat vreo prejudecata personală împotriva sa. El a susținut totuși că prezența acestuia în completul de judecată a creat o situație care justifică temerile sale privind lipsa de imparțialitate.

Curtea a examinat astfel cazul din **perspectiva tes-**

tului imparțialității obiective, adresând domnului Morice întrebări dacă îndoielile sale ar putea fi considerate ca fiind justificate în mod obiectiv în circumstanțele cauzei.

În primul rând, afirmațiile făcute în 2000 de către judecătorul JM în favoarea unui coleg judecător, judecătorul M., a cărui plângere a dus la procedura penală împotriva lui Morice – au fost susceptibile de a ridica îndoiele cu privire la imparțialitatea “instanței” în cazul său.

Curtea a subliniat contextul foarte special al cazului, privind un avocat și un judecător, ambii fiind implicați în etapa de investigare judiciară a doua cazuri de profil înalt: cazul Borrel, în cadrul căruia au fost contestate observațiile domnului Morice și cazul “Scientologia”, care a dat naștere la remarcile publice ale judecătorului JM în sprijinul judecătorului M.

După ce a constatat că domnul Morice a fost condamnat în baza unei plângeri făcute de către Judecătorul M., Curtea a observat că și în hotărârea Curții de Apel a fost reținută în mod expres o legătură între remarcile domnului Morice în cazul Borrel și evoluția Cazului Scientologia, concluzionând că aceasta sugerează existența unei animozități personale între dl Morice și judecătorul M.

Un al aspect reținut de Curte a fost acela că judecarea recursului declarat de Morice împotriva acestei hotărâri a fost judecat de un complet al Curții de Casație în care era și judecătorul JM. În plus, dl Morice nu a fost informat că judecătorul JM va face parte din complet și, prin urmare, nu a avut nici o posibilitate de a contesta prezența lui JM în completul de judecată și de a face observații cu privire la problema imparțialității.

Curtea a considerat că temerile domnului Morice ar fi putut fi considerate justificate în mod obiectiv și că a existat o încălcare a articolului 6 § 1.

După ce a constatat că reclamantul nu a fost în măsură să facă o cerere de recuzare, deoarece nu a fost informat înainte de audiere de schimbarea componenței completului de judecată iar procedura a fost esențialmente scrisă, Marea Cameră a examinat plângerea din perspective noțiunii de ”imparțialitate obiectivă”, făcând diferența față de imparțialitatea subiectivă. Curtea a constatat constatat că judecătorul JM, unul dintre judecătorii care au participat în completul Curții de Casație care a decis asupra recursului își exprimase public, în urmă cu nouă ani, sprijinul său și încrederea în judecătorul M, în contextual unui alt caz investigat de acest judecător și la participase și dl Morice în calitate de avocat.

Considerentele Marii Camere în privința încălcării Articolului 10 cu privire la libertatea de exprimare

Din start, Curtea a constatat că litigiul nu privește faptul că hotărârea de condamnare a domnului Morice a constituit o ingerință în exercitarea a dreptului său la libertatea de exprimare, așa cum prevede Legea privind libertatea presei din 29 iulie 1881.

Având în vedere statul său de avocat și chestiunile de interes public care au fost dezbătute, **dl Morice s-a bazat pe dreptul avocaților de a-și apăra clienții prin intermediul presei**. Curtea a reiterat jurisprudența sa în sensul că trebuie făcută o distincție, dacă avocatul a vorbit în interiorul sau în afara sălii de judecată. Observațiile făcute în sala de judecată rămân acolo și astfel se justifică un grad ridicat de toleranță la critică. În alte contexte avocații trebuie să evite comentariile care reprezintă un atac personal gratuit, fără o legătură directă cu realitatea cazului. Acestea fiind spuse, în prezenta cauză, Curtea nu vede cum declarațiile domnului Morice ar fi putut contribui în mod direct la **apărarea** clientului său, doamna Borrel, deoarece la vremea publicării articolului, ancheta judiciară fusese deja încredințată altui judecător, care nu a fost criticat.

Însă, Dl Morice a **invocat, de asemenea, dreptul său de a contribui la o dezbatere privind un subiect de interes public**. Curtea a considerat că remarcile sale, care privesc funcționarea sistemului judiciar și manipularea cazului Borrel, reprezintă debateri de interes public și ca publicul a avut un interes legitim de a fi informat cu privire la procedurile penale.

Cu toate acestea, Curtea a subliniat că avocații nu pot fi echivalați cu jurnaliștii. În timp ce avocații **au o poziție specială în administrarea justiției**, care îi face martori de prima mână la orice deficiențe, ei **nu sunt martori externi cu sarcina de a informa a publicul**, dar sunt direct implicați în apărarea clientului.

Curtea a considerat că remarcile domnului Morice au fost **judecăți de valoare** și, ca atare, nu au sunt susceptibile de probă, dar cu toate acestea era **necesar să aibă o suficientă “bază factuală”**. Curtea a constatat că, în cauză, o asemenea bază factuală a existat. Acesta a constat în faptul că un element important al probei, și anume înregistrarea video făcută în Djibouti, nu a transmisă cu dosarul către noul judecător de instrucție, care a produs un raport pentru a înregistra acest fapt.

În plus, după ce caseta a fost dată de judecătorul M., la cererea sa, judecătorului P. acesta din urmă a făcut un anumit număr de observații de fapt, privind în special absența acestuia de sub sigiliu și prezența notei de mână, care arată o anumită prietenie a procurorului din Djibouti cu judecătorul M., care acuza avocații părții civile de “orchestrarea manipulării lor”.

Curtea a subliniat că în acest context, nu numai că autoritățile din Djibuti au susținut teoria sinuciderii de la început, dar, de asemenea, o serie de reprezentanți ai statului au fost personal implicați în ancheta ulterioară. În cele din urmă, domnul Morice a acționat în calitate de avocat în două cazuri de profil înalt, în care judecătorul M. a fost un judecător de instrucție și în ambele cazuri au fost identificate deficiențe de către instanțele de apel, ceea ce a dus la retragerea cazurilor judecătorului M, la solicitarea domnului Morice lui. Dl Morice a invocat și o hotărâre potrivit căreia statul francez a

fost răspunzător pentru disfuncționalitatea sistemului de justiție în cazul Scientologia. În ceea ce privește observațiile domnului Morice, Curtea a constatat că acestea au avut o legătură strânsă cu faptele cazului și nu au fost nici înșelătoare, nici gratuite.

În ceea ce privește istoricul cauzei, care întotdeauna trebuie să fie luat în considerare când este vorba de cazuri întemeiate pe art. 10 din Convenție, acesta ar putea fi relatat și argumentat nu numai prin comportamentul judecătorilor de instrucție și declarațiile dlui Morice în legătură cu unul dintre ei, ci și de dimensiunea inter-statală a cazului și acoperirea substanțială media. Curtea a considerat că declarațiile domnului Morice nu pot fi reduse la simpla exprimare a animozității personale a dlui Morice în privința judecătorului M sau la o relație antagonistă între cele două persoane întrucât cazul a implicat și un alt avocat și un alt judecător. În plus, **chiar dacă declarațiile domnului Morice reflecta o anumită ostilitate, acestea privesc deficiențe în cadrul unei anchete judiciare – o chestiune cu privire la care un avocat ar trebui să poată să atragă atenția publicului.**

Menținerea autorității judecătorești și utilizarea căilor de atac disponibile

Guvernul francez a pledat pe faptul că judecătorii nu au putut replica, fiind ținuți de obligația de discreție. Curtea a considerat însă că, dacă exprimarea în public s-ar putea dovedi necesară pentru a proteja o persoană de atacuri grave și nefondate, acest lucru nu ar putea avea ca efect interzicerea exprimării opiniilor, prin judecări de valoare cu o bază faptică suficientă și pe chestiuni de interes public cu privire la funcționarea sistemului judiciar. În cazul de față, limitele criticii admisibile vis-a-vis de membri ai sistemului judiciar, parte dintr-o instituție fundamentală a statului, sunt mai largi decât în cazul cetățenilor obișnuiți și comentariile ar putea, prin urmare, să fie îndreptate împotriva judecătorilor. Curtea a subliniat totuși necesitatea de a menține autoritatea sistemului judiciar și de a asigura relații bazate pe respectul reciproc și respect între diferiții protagoniști sistemului de justiție.

Guvernul francez a mers și pe argumentul că domnul Morice ar fi trebuit să folosească remediile legale disponibile și nu presa în vederea rezolvării problemelor întâmpinate. Curtea a observat însă că hotărârea Curții de Apel din Paris dovedește că intenția inițială a domnului Morice a fost de a rezolva problema utilizând căile de atac disponibile, dar în această etapă Curtea de apel nu mai era în măsură să examineze astfel de plângeri, pentru că retrăsese deja cazul judecătorilor lor M. și LL. Mai mult, cererea de anchetă adresată ministrului justiției nu a fost o cale de atac, ci o simplă cerere de a se realiza o anchetă, ceea ce era la latitudinea ministrului.

Sancțiunile impuse ar putea avea ca efect împiedicarea exercițiului libertății de exprimare

Curtea a luat în considerare natura și gravitatea sancțiunilor impuse și a reiterat faptul că și o amendă relativ mică ar avea în continuare un efect de temere care ar putea împiedica exercitarea libertății de exprimare.

Impunerea unei sancțiuni împotriva unui avocat ar putea avea, de asemenea, anumite repercusiuni, directe (proceduri disciplinare) sau indirecte (legate, de exemplu, de imaginea lor sau încrederea publicului și a clienților lor). Curtea a notat că pedeapsa domnului Morice nu a fost limitată la o condamnare penală: sancțiunea care i-a fost impusă a avut o semnificație, iar statutul său un avocat a fost chiar invocat pentru a justifica o mai mare severitate.

Având în vedere toate aceste aspecte, Curtea a constatat că hotărârea împotriva domnului Morice ar putea fi considerată o intervenție disproporționată cu dreptul său la libertatea de exprimare și, prin urmare, a considerat că există o încălcare a articolului 10 Convenție privind libertatea de exprimare. Curtea a obligat Franța să plătească domnului Morice 4270 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material, 15.000 EUR cu titlu de prejudiciu moral și 14.400 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

Notă: *Traducerea integrală a hotărârii Marii Camere a CEDO, în cauza Morice contra Franței, va fi publicată pe site-ul UNBR în zilele următoare, după ce traducerea autorizată va fi finalizată*

Jane Orvis – „Fereastra”

De când Rita a fost omorâtă, Carter stătea la fereastră.

Fără televizor, fără cărți, fără corespondență.

Viața lui era ceea ce se vedea printre jaluzele.

Nu-i păsa cine îi aduce mâncarea, cine-i plătește facturile, el nu părăsea camera.

Viața lui este compusă din alergători, schimbarea anotimpurilor, automobilele care trec, fantoma Ritei.

Carter nu înțelege că în camerele captușite cu pâslă nu sunt ferestre.

REZOLUȚIA PARLAMENTULUI EUROPEAN DIN 8 SEPTEMBRIE 2015 REFERITOARE LA SITUAȚIA DREPTURILOR FUNDAMENTALE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ (2013-2014) (2014/2254(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere preambulul la Tratatul privind Uniunea Europeană, în special al doilea paragraf și paragrafele patru – șapte,

– având în vedere, inter alia, articolul 2, articolul 3 alineatul (3) a doua liniuță și articolele 6, 7 și 9 din TUE,

– având în vedere articolul 168 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în special alineatul (7),

– având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene din 7 decembrie 2000 (denumită în continuare „Carta”), proclamată la 12 decembrie 2007 la Strasbourg și intrată în vigoare odată cu Tratatul de la Lisabona în decembrie 2009,

– având în vedere Declarația universală a drepturilor omului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite în 1948,

– având în vedere tratatele ONU privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și jurisprudența organismelor ONU,

– având în vedere Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu handicap, adoptată la New York, la 13 decembrie 2006 și ratificată de UE la 23 decembrie 2010,

– având în vedere Convenția ONU privind drepturile copilului, adoptată la New York, la 20 noiembrie 1989,

– având în vedere următoarele Observații generale ale Convenției ONU privind drepturile copilului: nr. 7 (2005) privind respectarea drepturilor copilului în copilăria timpurie, nr. 9 (2006) privind drepturile copiilor cu handicap, nr. 10 (2007) privind drepturile copiilor în cadrul justiției juvenile, nr. 12 (2009) privind dreptul copilului de a fi ascultat, nr. 13 (2011) privind dreptul copilului la protecție împotriva oricărei forme de violență și nr. 14 (2013) privind dreptul copilului ca interesul superior al acestuia să fie considerat primordial,

– având în vedere Convenția ONU din 1979 privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei și Platforma de acțiune de la Beijing, precum și rezoluțiile sale din 25 februarie 2014 cu recomandări către Comisie referitoare la combaterea violenței împotriva femeilor⁽¹⁾ și din 6 februarie 2014 referitoare la Comunicarea Comisiei intitulată „Către eliminarea

mutilării genitale feminine”⁽²⁾ și concluziile Consiliului din 5 iunie 2014 referitoare la prevenirea și combaterea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, inclusiv a mutilării genitale feminine,

– având în vedere Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO), jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, convențiile, recomandările, rezoluțiile și rapoartele Adunării Parlamentare, ale Comitetului de Miniștri, ale comisarului pentru drepturile omului și ale Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei,

– având în vedere Raportul expertului independent Cephias Lumina al Consiliului pentru Drepturile Omului cu privire la efectele datoriei externe și ale altor obligații financiare internaționale conexe ale statelor asupra exercitării depline a tuturor drepturilor omului, îndeosebi a drepturilor economice, sociale și culturale, (Addendum, misiunea în Grecia, A/HRC/25/50/Add. 1),

– având în vedere raportul publicat în aprilie 2013 al Raportorului special al ONU privind drepturile omului în cazul migranților, gestionarea frontierelor externe ale UE și impactul său asupra migranților,

– având în vedere Rezoluția Consiliului pentru Drepturile Omului al ONU din 26 iunie 2014, prin care se solicită crearea unui grup de lucru interguvernamental fără limită de membri, în scopul elaborării „unui instrument internațional obligatoriu din punct de vedere juridic privind societățile transnaționale și alte întreprinderi în ceea ce privește drepturile omului”,

– având în vedere orientările strategice pentru spațiul de libertate, securitate și justiție adoptate de Consiliul European la 27 iunie 2014,

– având în vedere Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul),

– având în vedere Carta socială europeană, astfel cum a fost revizuită în 1996, și jurisprudența Comitetului european pentru drepturile sociale,

– având în vedere Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale a Consiliului Europei și Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare,

¹ Texte adoptate, P7_TA(2014)0126.

² Texte adoptate, P7_TA(2014)0105.

- având în vedere Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică⁽³⁾,
- având în vedere Recomandarea Consiliului din 9 decembrie 2013 cu privire la măsurile de integrare efectivă a romilor în statele membre⁽⁴⁾,
- având în vedere pachetul de directive privind drepturile procedurale la apărare în UE⁽⁵⁾,
- având în vedere Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal⁽⁶⁾,
- având în vedere Cadrul strategic privind drepturile omului și democrația și planul său de acțiune însoțitor, adoptate de Consiliu la 25 iunie 2012,
- având în vedere Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă⁽⁷⁾,
- având în vedere concluziile Consiliului Uniunii Europene și ale reuniunii statelor membre în cadrul Consiliului referitoare la respectarea statului de drept, adoptate la 16 decembrie 2014,
- având în vedere Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă⁽⁸⁾,
- având în vedere Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii⁽⁹⁾,
- având în vedere Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului⁽¹⁰⁾,
- având în vedere Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date⁽¹¹⁾,
- având în vedere Directiva 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei

infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului⁽¹²⁾,

- având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei⁽¹³⁾,
- având în vedere propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei (**COM(2008)0229**),
- având în vedere hotărârile și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), precum și jurisprudența curților constituționale naționale care utilizează Carta ca document de referință pentru interpretarea legislației naționale,
- având în vedere orientările politice pentru noua Comisie Europeană, prezentate Parlamentului European de Președintele Juncker la 15 iulie 2014,
- având în vedere propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (Regulamentul general privind protecția datelor) (**COM(2012)0011**);
- având în vedere propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, cercetării, depistării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării sancțiunilor penale, precum și libera circulație a acestor date (**COM(2012)0010**),
- având în vedere Strategia UE pentru eradicarea traficului de ființe umane pentru perioada 2012-2016 (**COM(2012)0286**), în special dispozițiile privind finanțarea acordată pentru dezvoltarea unor orientări privind sistemele de protecție a copilului, precum și schimbul de bune practici,
- având în vedere Recomandarea 2013/112/UE a Comisiei din 20 februarie 2013 intitulată „Investiția în copii: ruperea cercului vicios al defavorizării”⁽¹⁴⁾,
- având în vedere orientările pentru promovarea și protejarea respectării tuturor drepturilor omului în cazul persoanelor lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale (LGBTI), adoptate de Consiliul Afaceri Externe la 24 iunie 2013,
- având în vedere Comunicarea Comisiei intitulată „Un cadru UE pentru strategiile naționale de integrare

³ JO L 180, 19.7.2000, p. 22.

⁴ JO C 378, 24.12.2013, p. 1.

⁵ Directiva 2010/64/UE din 20 octombrie 2010, Directiva 2012/13/UE din 22 mai 2012, Directiva 2013/48/UE din 22 octombrie 2013.

⁶ JO L 328, 6.12.2008, p. 55.

⁷ JO L 303, 2.12.2000, p. 16.

⁸ JO L 204, 26.7.2006, p. 23.

⁹ JO L 373, 21.12.2004, p. 37.

¹⁰ JO L 101, 15.4.2011, p. 1.

¹¹ JO L 281, 23.11.1995, p. 31.

¹² JO L 335, 17.12.2011, p. 1.

¹³ JO L 145, 31.5.2001, p. 43.

¹⁴ JO L 59, 2.3.2013, p. 5.

a romilor până în 2020” (COM(2011)0173) și concluziile Consiliului European din 24 iunie 2011,

– având în vedere Comunicarea Comisiei intitulată „Progrese înregistrate în punerea în aplicare a strategiilor naționale de integrare a romilor” (COM(2013)0454),

– având în vedere Comunicarea Comisiei intitulată „Raportul anticorupție al UE (COM(2014)0038),

– având în vedere propunerea de directivă a Consiliului cu privire la punerea în aplicare a principiului tratamentului egal al persoanelor indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală (COM(2008)0426),

– având în vedere Rezoluția Parlamentului European din 12 decembrie 2013 referitoare la progresele înregistrate în implementarea strategiilor naționale de integrare a romilor⁽¹⁵⁾,

– având în vedere Rezoluția Parlamentului European din 4 februarie 2014 referitoare la foaia de parcurs a UE împotriva homofobiei și a discriminării pe motiv de orientare sexuală și identitate de gen⁽¹⁶⁾,

– având în vedere rezoluțiile Parlamentului European referitoare la egalitatea de gen,

– având în vedere Rezoluția Parlamentului European din 14 septembrie 2011 referitoare la o strategie a UE privind persoanele fără adăpost⁽¹⁷⁾,

– având în vedere raportul Senatului Statelor Unite privind programele de detenție și de interogare ale CIA,

– având în vedere Rezoluția sa din 12 septembrie 2013 referitoare la situația minorilor neînsoțiți în UE⁽¹⁸⁾,

– având în vedere rezoluțiile sale referitoare la drepturile fundamentale și la drepturile omului, în special cea din 27 februarie 2014 referitoare la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană (2012)⁽¹⁹⁾;

– având în vedere rezoluțiile sale privind migrația, în special cea mai recentă datată 17 decembrie 2014 referitoare la situația din Marea Mediterană și necesitatea unei abordări holiste la nivelul UE a migrației⁽²⁰⁾,

– având în vedere Rezoluția sa din 8 iunie 2005 referitoare la protecția minorităților și politicile de combatere a discriminărilor într-o Europă extinsă⁽²¹⁾,

– având în vedere Rezoluția sa din 27 noiembrie 2014 referitoare la cea de a 25-a aniversare a Convenției ONU privind drepturile copilului⁽²²⁾,

– având în vedere Rezoluția sa din 4 iulie 2013 referitoare la programul de supraveghere al Agenției Naționale a SUA, la organismele de supraveghere din diferitele state membre și la impactul acestora asupra vieții

private a cetățenilor UE⁽²³⁾, prin care Parlamentul a indicat Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne să efectueze o anchetă aprofundată pe această chestiune și Rezoluția sa din 12 martie 2014 referitoare la programul de supraveghere al Agenției Naționale de Securitate (NSA) a SUA, la organismele de supraveghere din diferitele state membre și la impactul acestora asupra drepturilor fundamentale ale cetățenilor UE și asupra cooperării transatlantice în domeniul justiției și afacerilor interne⁽²⁴⁾,

– având în vedere Rezoluția sa din plen din 11 februarie 2015 referitoare la raportul Senatului SUA privind utilizarea torturii de către CIA⁽²⁵⁾,

– având în vedere Rezoluția sa din 11 septembrie 2013 referitoare la limbile europene amenințate de dispariție și la diversitatea lingvistică din Uniunea Europeană⁽²⁶⁾,

– având în vedere Rezoluția sa din 25 noiembrie 2014 referitoare la decizia de a solicita avizul Curții de Justiție cu privire la compatibilitatea cu tratatele a Acordului UE-Canada referitor la transferul și prelucrarea datelor din registrul cu numele pasagerilor⁽²⁷⁾,

– având în vedere Rezoluțiile sale din 11 septembrie 2012⁽²⁸⁾ și din 10 octombrie 2013⁽²⁹⁾ referitoare la presupusa folosire a unor țări europene de către CIA pentru transportarea și deținerea ilegală de prizonieri,

– având în vedere rezoluțiile referitoare la centrul de detenție de la Guantanamo,

– având în vedere Rezoluția sa din 21 mai 2013 referitoare la Carta UE: norme standard pentru libertatea mass-mediei în UE⁽³⁰⁾,

– având în vedere avizul 2/2013 al CJUE privind Proiectul de acord internațional – Aderarea Uniunii Europene la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

– având în vedere hotărârea CJUE din 8 aprilie 2014 pronunțată în cauzele conexe C-293/12 și C-594/12 (Digital Rights Ireland și Seitlinger și alții), care anulează Directiva 2006/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice și de modificare a Directivei 2002/58/CE,

– având în vedere audierea dlui Frans Timmermans în Parlamentul European de la 7 octombrie 2014 și prezența sa în cadrul ședinței din 11 februarie 2015,

¹⁵ Texte adoptate, P7_TA(2013)0594.

¹⁶ Texte adoptate, P7_TA(2014)0062.

¹⁷ JO C 51E, 22.2.2013, p. 101.

¹⁸ Texte adoptate, P7_TA(2013)0387.

¹⁹ Texte adoptate, P7_TA(2014)0173.

²⁰ Texte adoptate, P8_TA(2014)0105.

²¹ JO C 124 E, 25.5.2006, p. 405.

²² Texte adoptate, P8_TA(2014)0070.

²³ Texte adoptate, P7_TA(2013)0322.

²⁴ Texte adoptate, P7_TA(2014)0230.

²⁵ Texte adoptate, P8_TA(2015)0031.

²⁶ Texte adoptate, P7_TA(2013)0351.

²⁷ Texte adoptate, P8_TA(2014)0058.

²⁸ JO C 353 E, 3.12.2013, p. 1.

²⁹ Texte adoptate, P7_TA(2013)0418.

³⁰ Texte adoptate, P7_TA(2013)0203.

- având în vedere audierea dlui Dimitris Avramopoulos în Parlamentul European de la 30 septembrie 2014,
- având în vedere conferința anuală a Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) de la 10 noiembrie 2014 pe tema „Drepturile fundamentale și imigrația în UE” și, în special, documentul de consultare al FRA „Canale de intrare în UE legale pentru persoanele care necesită protecție internațională: un set de instrumente”,
- având în vedere activitățile, rapoartele anuale și studiile Institutului European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) și ale FRA, precum și studiile la scară largă ale FRA pe tema discriminării și a infracțiunilor motivate de ură la adresa evreilor din statele membre ale UE, a violenței împotriva femeilor în UE și a experiențelor persoanelor LGBT în materie de discriminare, agresiune și hărțuire,
- având în vedere contribuțiile ONG-urilor care participă în cadrul Platformei pentru drepturile fundamentale a FRA,
- având în vedere rapoartele și studiile organizațiilor neguvernamentale (ONG) în materie de drepturi ale omului și studiile comandate în acest domeniu de Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne, în special studiul Departamentului tematic C referitor la impactul crizei asupra drepturilor fundamentale în statele membre ale UE,
- având în vedere studiile sale privind impactul crizei asupra situației drepturilor fundamentale în statele membre ale UE,
- având în vedere principiile referitoare la statutul instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului („Principiile de la Paris”), anexate la Rezoluția 48/134 a Adunării Generale a ONU,
- având în vedere rezoluția sa din 3 iulie 2013 referitoare la situația drepturilor fundamentale: standardele și practicile din Ungaria (ca urmare a Rezoluției Parlamentului European din 16 februarie 2012)³¹,
- având în vedere Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană (COM(2010)0573) și Orientările operaționale privind luarea în considerare a drepturilor fundamentale în cadrul evaluărilor de impact (SEC(2011)0567),
- având în vedere Comunicarea Comisiei referitoare la Un nou cadru al UE pentru consolidarea statului de drept (COM(2014)0158) și Concluziile Consiliului din 16 decembrie 2014 intitulate „Asigurarea respectării statului de drept în Uniunea Europeană”,
- având în vedere Raportul Comisiei pe 2013 privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE (COM(2014)0224) și documentele de lucru însoțitoare,
- având în vedere Raportul Comisiei din 2013 intitulat „Raport privind cetățenia UE în 2013 – Cetățeni

ai UE: drepturile dumneavoastră, viitorul dumneavoastră” COM(2013)0269,

- având în vedere Raportul Comisiei privind punerea în aplicare a cadrului UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor (COM(2014)0209) și Recomandarea Consiliului din 9 decembrie 2013 cu privire la măsurile de integrare efectivă a romilor în statele membre,

- având în vedere articolul 52 din Regulamentul său de procedură,

- având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne și avizele Comisiei pentru afaceri constituționale, Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea de gen și Comisiei pentru petiții (A8-0230/2015),

A. întrucât integrarea europeană a survenit, în parte, pentru a evita o repetare a consecințelor tragice ale celui de Al Doilea Război Mondial și ale persecuțiilor și represiunilor săvârșite de regimul nazist, precum și pentru a evita orice declin sau pas înapoi în materie de democrație și stat de drept, prin promovarea, respectarea și apărarea drepturilor omului;

B. întrucât respectarea și promovarea drepturilor omului, a libertăților fundamentale, a democrației și a valorilor și principiilor consacrate în tratatele UE și a instrumentelor internaționale privind drepturile omului (Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția europeană a drepturilor omului, Pactul internațional privind drepturile economice, sociale și culturale etc.) sunt obligații ce le incumbă Uniunii și statelor sale membre și trebuie să se afle în centrul integrării europene;

C. întrucât aceste drepturi trebuie să fie garantate pentru toți cei care trăiesc pe teritoriul UE, inclusiv împotriva abuzurilor și actelor de violență comise de autoritățile publice de la orice nivel;

D. întrucât, în conformitate cu articolul 2 din TUE, UE se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor aparținând minorităților, valori care sunt comune statelor membre, care trebuie respectate atât de către UE, cât și de fiecare stat membru în toate politicile acestora, atât la nivel intern, cât și la nivel extern; întrucât, în temeiul articolului 17 din TUE, Comisia trebuie să asigure aplicarea tratatelor;

E. întrucât, potrivit articolului 6 din TUE, UE are responsabilitatea de a sprijini drepturile fundamentale și de a le transpune în practică în cadrul tuturor acțiunilor sale, indiferent de competențele care îi revin în domeniul în cauză; întrucât statele membre sunt, de asemenea, încurajate să facă același lucru;

F. întrucât este necesară o revizuire a tratatelor UE pentru a consolida protecția democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale;

G. întrucât, în conformitate cu preambulul TUE, statele membre și-au confirmat atașamentul la drep-

³¹ Texte adoptate, P7_TA(2013)0315.

turile sociale, astfel cum sunt definite în Carta socială europeană; întrucât articolul 151 din TFUE conține și o trimitere explicită la drepturile sociale fundamentale, cum sunt cele stabilite în Carta socială europeană;

H. întrucât, o dată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, Carta drepturilor fundamentale a devenit o componentă de sine stătătoare a tratatelor și, prin urmare, aceasta are acum forță juridică obligatorie pentru instituțiile, agențiile și celelalte organisme ale UE, precum și pentru statele membre, atunci când este aplicată legislația UE; întrucât trebuie dezvoltată, stimulată și consolidată o adevărată cultură a drepturilor fundamentale în instituțiile UE, dar și în statele membre, îndeosebi atunci când acestea aplică dreptul UE atât pe plan intern, cât și în relațiile lor cu țările terțe;

I. întrucât la articolele 2 și 3 din Carta drepturilor fundamentale sunt recunoscute dreptul la viață și dreptul la integritate al persoanei;

J. întrucât articolul 4 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene interzice toate formele de tratament inuman sau degradant;

K. întrucât la articolele 8, 9, 10, 19 și 21 din Carta drepturilor fundamentale a UE, precum și în jurisprudența Curții de Justiție a UE, este recunoscută importanța drepturilor sociale fundamentale, subliniind astfel faptul că aceste drepturi, în special drepturile sindicale, dreptul la grevă, dreptul de asociere și de întrunire, trebuie să beneficieze de aceleași garanții ca celelalte drepturi fundamentale recunoscute de cartă;

L. întrucât articolul 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene obligă Uniunea să respecte „diversitatea culturală, religioasă și lingvistică”, iar articolul 21 interzice discriminarea pe motive de limbă și/sau de apartenență la o minoritate națională,

M. întrucât articolul 33 din Carta drepturilor fundamentale garantează protecția familiei în plan juridic, economic și social;

N. întrucât articolele 37 și 38 din Cartă recunosc dreptul la un nivel ridicat de protecție a mediului, acesta fiind strâns legat de implementarea politicilor Uniunii;

O. întrucât statele membre nu pot reduce nivelul garanțiilor oferite în propriile constituții cu privire la anumite drepturi sub pretextul că nivelul de protecție a drepturilor stabilit în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene sau în alte instrumente ale legislației UE este inferior;

P. întrucât este recunoscut faptul că autoritățile naționale (autoritățile judiciare, de aplicare a legii și administrațiile) joacă un rol esențial în transpunerea concretă a drepturilor și libertăților consacrate în Cartă;

Q. întrucât constituirea spațiului de libertate, securitate și justiție prevăzută în titlul V din TFUE necesită respectarea deplină a drepturilor fundamentale de către UE și fiecare stat membru în parte;

R. întrucât ființa umană, cetățean sau rezident, se situează în centrul politicilor UE și întrucât drepturile

personale, civile, politice, economice și sociale recunoscute de cartă nu doar au ca scop protecția cetățenilor și a rezidenților europeni împotriva unor eventuale ingerințe, abuzuri sau agresiuni, ci sunt totodată condiții prealabile pentru asigurarea dezvoltării lor personale depline și netulburate;

S. întrucât statul de drept este coloana vertebrală a democrației liberale europene și este unul dintre principiile fondatoare ale UE, care decurge din tradițiile constituționale comune ale tuturor statelor membre;

T. întrucât modul în care este implementat statul de drept la nivel național joacă un rol esențial în asigurarea încrederii reciproce între statele membre și în sistemele juridice ale acestora, prin urmare, constituirea spațiului de libertate, securitate și justiție prevăzută în titlul V din TFUE este de importanță vitală;

U. întrucât respectarea statului de drept este o condiție prealabilă pentru protejarea drepturilor fundamentale și are o importanță deosebită în cadrul UE, deoarece este și o condiție esențială pentru sprijinirea tuturor drepturilor și obligațiilor care decurg din tratate și din dreptul internațional;

V. întrucât UE și statele sale membre sunt angajate într-un proces global de trecere la noi obiective de dezvoltare durabilă (ODD) în care drepturile omului sunt universale, indivizibile și inalienabile;

W. întrucât implementarea acestor valori și principii trebuie să se bazeze, de asemenea, pe monitorizarea efectivă a respectării drepturilor fundamentale garantate în Cartă, de exemplu atunci când sunt elaborate propunerile legislative;

X. întrucât UE traversează o perioadă de gravă criză economică și socială, al cărui impact, combinat cu anumite măsuri, printre care reduceri drastice ale bugetului, implementate pentru a o soluționa în unele state membre, afectează negativ condițiile de viață ale cetățenilor UE – creșterea șomajului, a nivelului de pauperitate, inegalități și condiții de muncă precare, precum și limitarea accesului la servicii și a calității acestora – și, prin aceasta, bunăstarea cetățenilor;

Y. întrucât aproape o treime din petițiile primite de Parlament sunt legate de acuzații de încălcare a drepturilor fundamentale prevăzute în Cartă, atingând probleme cum ar fi cetățenia, cele patru libertăți, ocuparea forței de muncă, circumstanțele economice, protecția mediului și a consumatorilor, sistemele de justiție, drepturile electorale și de participare democratică, transparența proceselor decizionale, dizabilitățile, drepturile copiilor, accesul la educație sau drepturile lingvistice; întrucât unele dintre aceste petiții ridică probleme legate de sănătate și de accesul la îngrijiri și servicii medicale, dar și de dreptul la un loc de muncă, ca o consecință directă a crizei economice; întrucât petițiile reprezintă de obicei primii indicatori privind situația drepturilor fundamentale în statele membre;

Z. întrucât UE funcționează pe baza prezumției și a încrederii reciproce că statele membre respectă de-

mocrația, supremația legii și drepturile fundamentale, astfel cum sunt consacrate în CEDO și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special în legătură cu dezvoltarea unui spațiu de libertate, securitate și justiție și cu principiul recunoașterii reciproce;

AA. întrucât șomajul, sărăcia și marginalizarea socială au consecințe majore în ceea ce privește câștigarea și exercitarea drepturilor fundamentale și subliniază necesitatea menținerii accesului la servicii de bază, îndeosebi la servicii sociale și financiare pentru persoanele aflate într-o situație vulnerabilă;

AB. întrucât, în urma recentelor atacuri teroriste pe teritoriul UE, anumite politici și măsuri de combatere a terorismului sunt susceptibile să compromită drepturile și libertățile fundamentale în UE; întrucât este esențial să se vegheze la menținerea unui echilibru între salvagardarea libertăților și a drepturilor fundamentale și întărirea securității; întrucât UE și statele sale membre au datoria de a proteja cetățenii europeni, asigurând totodată respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale acestora în conceperea și derularea politicilor de securitate; întrucât necesitatea și proporționalitatea trebuie să constituie principiile prevalente în acest domeniu, astfel încât să se prevină încălcarea libertăților civile prin acțiuni politice;

AC. întrucât, în Mediterana, se pierd mii de vieți, într-un mod fără precedent, conferind UE uriașa responsabilitate de a acționa pentru a salva vieți, a opri traficantii de persoane, a oferi căi legale pentru migranți și a asigura asistență și protecție solicitanților de azil și refugiaților;

AD. întrucât aproape 3 500 de migranți au murit sau au dispărut în 2014, în încercarea de a ajunge pe teritoriul european, aducând numărul total de morți și dispăruți în ultimii 20 de ani la aproape 30 000; întrucât, potrivit Organizației Internaționale pentru Migrație, ruta migrației spre Europa a devenit cel mai periculos traseu din lume pentru migranți,

AE. întrucât circa o mie de cereri de azil pe an au o legătură directă cu mutilarea genitală,

AF. întrucât dreptul de azil este garantat prin Convenția din 1951 privind statutul refugiaților (Convenția de la Geneva), precum și prin protocolul din 31 ianuarie 1967,

AG. întrucât manifestările de naționalism, rasism, xenofobie și intoleranță extreme încă nu au dispărut din comunitățile noastre; întrucât dimpotrivă, mai ales după recente atacuri teroriste, acestea par a fi în creștere în multe state membre, ceea ce afectează minoritățile tradiționale, precum și noile comunități minoritare naționale;

AH. întrucât, conform articolului 49 din TUE, orice stat european care respectă valorile prevăzute la articolul 2 și care se angajează să le promoveze poate solicita să devină membru al Uniunii; întrucât respectarea

criteriilor de la Copenhaga este o condiție prealabilă esențială pentru aderarea la UE; întrucât obligațiile care le revin țărilor candidate în temeiul criteriilor de la Copenhaga constituie nu doar cerințe fundamentale de preaderare, ci trebuie să continue, în temeiul articolului 2 din TUE, să se aplice și după ce o țară a aderat la UE; întrucât, pe baza celor expuse mai sus, toate statele membre ar trebui evaluate în mod constant pentru a se verifica dacă respectă în continuare valorile fundamentale ale UE, și anume respectarea drepturilor fundamentale, a instituțiilor democratice și a statului de drept; întrucât, în plus, trebuie introdus un mecanism de corecție treptată care să creeze o punte între dialogul politic și „opțiunea nucleară” amintită la articolul 7 din TUE și trebuie abordată „dilema de la Copenhaga” în cadrul tratatelor actuale;

AI. întrucât, deoarece nu există repere clare și comune, contestarea situației sub aspectul statului de drept, democrației și a drepturilor fundamentale dintr-un stat membru este, ea însăși, pusă neîncetat sub semnul întrebării din considerente politice și instituționale; întrucât, de convență cu instituțiile UE, pentru că nu există proceduri obligatorii, în prea multe situații se manifestă o inerție permanentă și tratatele și valorile europene nu sunt respectate;

AJ. întrucât dreptul de a adresa petiții a stabilit o legătură strânsă între cetățenii UE și Parlamentul European; întrucât | Inițiativa cetățenească europeană a introdus o nouă legătură directă între cetățenii și instituțiile UE și poate favoriza evoluția drepturilor fundamentale și cetățenești; întrucât printre drepturile cetățenești se numără și dreptul de a adresa petiții, ca instrument de apărare a propriilor drepturi fundamentale, conform articolului 44 din Cartă și articolului 227 din TFUE;

AK. întrucât, în UE, femeile continuă să se confrunte cu numeroase forme de discriminare și cad adesea victimă agresiunilor și abuzurilor, în special de natură sexuală,

AL. întrucât violența împotriva femeilor este cea mai răspândită încălcare a drepturilor fundamentale din UE și din lume și acest lucru afectează toate nivelurile societății, indiferent de vârstă, educație, venit, poziție socială și țară de origine sau reședință, și reprezintă un obstacol major în calea egalității dintre femei și bărbați;

AM. întrucât, în conformitate cu constatările unei anchete desfășurate în 2014 de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, majoritatea femeilor care au fost victime ale violenței nu denunță aceste incidente la poliție;

AN. întrucât sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente (SRHR) se bazează pe drepturile fundamentale ale omului și reprezintă elemente esențiale ale demnității umane⁽³²⁾; întrucât refuzarea unui avort care salvează viața constituie o încălcare gravă a drepturilor omului;

AO. Întrucât traficul de persoane și exploatarea femeilor și a copiilor reprezintă o încălcare clară a drepturilor omului, a demnității umane și a principiilor fundamentale ale legii și democrației; întrucât, în prezent, femeile sunt mai vulnerabile în fața acestor pericole, din cauza nesiguranței economice sporite și a riscului mai ridicat de șomaj și sărăcie;

AP. Întrucât violența împotriva femeilor ca formă de discriminare pe criterii de gen nu este inclusă explicit în dreptul european și este prezentă în numai trei sisteme juridice naționale (Spania, Suedia și Germania), rezultatul fiind acela că violența împotriva femeilor nu este considerată drept un aspect de fond al egalității; întrucât statele membre adoptă metode ad hoc de definire a violenței împotriva femeilor și a violenței pe criterii de gen, iar definițiile prezintă diferențe importante în legislațiile naționale, urmarea fiind că datele nu sunt comparabile;

AQ. Întrucât statele membre nu sunt imune la flagelul reprezentat de mutilarea genitală, căreia îi cad victimă 500 000 de persoane în cadrul UE, alte 180 000 fiind expuse acestui risc,

AR. Întrucât în UE și în statele sale membre se produc încă numeroase încălcări ale drepturilor fundamentale, după cum o demonstrează, de exemplu, hotărârile Curții Europene pentru Drepturile Omului și după cum o indică rapoartele întocmite de Comisie, FRA, ONG-uri, Consiliul Europei și ONU, cum sunt încălcarea dreptului la libertatea de asociere și de exprimare a organizațiilor societății civile, discriminarea instituțională a persoanelor LGBTI prin interdicții în materie de căsătorie și prin legislație anti-propagandă, precum și nivelurile în continuare ridicate ale discriminării și infracțiunilor motivate de ură, rasism, xenofobie, intoleranță religioasă sau prin prejudecăți la adresa dizabilității, a orientării sexuale sau a identității de gen a unei persoane, întrucât reacțiile Comisiei, ale Consiliului și ale statelor membre nu sunt la înălțimea gravității și a recurenței încălcărilor constatate,

AS. Întrucât societățile în care drepturile fundamentale sunt pe deplin respectate și protejate au mai multe șanse de a dezvolta o economie dinamică și competitivă,

AT. Întrucât romii, cea mai mare minoritate etnică din Europa, continuă să fie victimele unei discriminări grave, ale atacurilor rasiste, ale discursurilor de incitare la ură, ale sărăciei și excluziunii,

AU. Întrucât acțiunea externă europeană se bazează pe aceleași principii care stau la baza instituirii și dezvoltării UE, adică democrația, solidaritatea, demnitatea umană și toate drepturile fundamentale; întrucât au fost elaborate orientări specifice în domeniul drepturilor omului în politicile externe ale UE, dar nu și în politicile sale interne, ceea ce ar putea duce la alegații

privind standarde duble, întrucât este esențial ca promovarea drepturilor fundamentale de către UE ca parte a acțiunii sale externe să fie însoțită de o politică internă fermă și sistematică de monitorizare a respectării drepturilor fundamentale în cadrul UE înseși,

AV. Întrucât dispozițiile privind protecția datelor cu caracter personal ar trebui să respecte principiile scopului, necesității și proporționalității, inclusiv în contextul negocierilor și al încheierii de acorduri internaționale, după cum o ilustrează hotărârea Curții Justiție din 6 aprilie 2014 de anulare a Directivei 2006/24/CE și avizele AEPD,

AW. Întrucât dreptul la respectarea vieții private și de familie și la protejarea datelor cu caracter personal sunt înscrise în cartă și, prin urmare, fac parte integrantă din legislația primară a UE,

AX. Întrucât noile tehnologii pot afecta drepturile fundamentale, în special dreptul la viață privată și dreptul la protecția datelor cu caracter personal, care sunt garantate la articolele 7 și 8 din Cartă,

AY. Întrucât accesul de masă la internet a deschis și alte posibilități de comitere a unor abuzuri fizice și psihologice împotriva femeilor, inclusiv ademenirea în scopuri sexuale pe internet;

AZ. Întrucât evoluția rapidă a lumii digitale (inclusiv utilizarea în creștere a internetului, a aplicațiilor și a rețelelor sociale) necesită protejarea mai eficace a datelor cu caracter personal și a vieții private, în vederea garantării confidențialității lor,

BA. Întrucât libertățile fundamentale, drepturile omului și egalitatea de șanse trebuie asigurate pentru toți cetățenii UE, inclusiv pentru persoanele aparținând minorităților naționale și lingvistice,

BB. Întrucât, potrivit OMS, cel puțin 850 de copii cu vârste de până la 15 ani mor în fiecare an în Europa ca urmare a relelor tratamente,

BC. Întrucât, potrivit unui sondaj FRA privind discriminarea și infracțiunile motivate de ură împotriva persoanelor LGBT, pe lângă discriminarea și agresiunile ale căror victime au fost, aproape jumătate din totalul persoanelor LGBT chestionate „consideră că limbajul injurios la adresa persoanelor LGBT folosit de politicieni este larg răspândit în țara de reședință”;

BD. Întrucât persoanele LGBTI sunt victime ale discriminării instituționale, fie prin interzicerea uniunilor civile, fie prin existența unor legi care interzic afirmarea preferinței sexuale,

BE. Întrucât persoanele cu handicap se confruntă cu forme multiple de discriminare care le împiedică să își exercite pe deplin drepturile fundamentale,

BF. Întrucât nivelul de sărăcie a persoanelor cu dizabilități este cu 70 % mai ridicat decât media, în parte din cauza accesului lor limitat la locuri de muncă;

BG. Întrucât secularismul și neutralitatea statului oferă cele mai eficiente garanții ale nediscriminării la adresa comunităților religioase prezente în orice stat;

³² Programul de acțiune al CIPD, articolele 7.2 și 7.3.

BH. întrucât libertatea presei și libertatea de acțiune a actorilor societății civile, cum ar fi ONG-urile, constituie un element esențial pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale; întrucât această libertate a fost pusă în pericol de adoptarea unor legi naționale sau prin intervenția directă a autorităților în mai multe state membre,

BI. întrucât Carta drepturilor fundamentale prevede că persoanele vârstnice au dreptul „de a duce o viață demnă și independentă și de a participa la viața socială și culturală”

BJ. întrucât, deși sancțiunile proporționale cu infracțiunile comise au efect de descurajare a persoanelor care comit încălcări ale drepturilor fundamentale, scopul principal trebuie să rămână mai degrabă prevenirea infracțiunilor (prin educație și măsuri culturale), decât luarea de măsuri după incident;

BK. întrucât este important ca instituțiile specializate, cum ar fi instituțiile naționale de apărare a drepturilor omului și organismele de promovare a egalității, să fie eficiente pentru a ajuta cetățenii să-și exercite mai bine drepturile fundamentale în contextul aplicării legislației UE de către statele membre;

BL. întrucât dreptul de a vota și de a candida la alegerile locale și la cele pentru Parlamentul European în statul membru de reședință este recunoscut la articolele 39 și 40 din Cartă; întrucât exercitarea dreptului la mobilitate nu ar trebui să împiedice aplicarea acestui drept;

BM. având în vedere răspunsul lipsit de vlagă al Comisiei și al statelor membre la dezvăluirile lui Edward Snowden referitoare la practicile de spionaj masiv cu ajutorul internetului și al rețelelor de telecomunicații în cadrul programului PRISM al ANS, vizând și statele europene, și preocupat de incapacitatea acestora de a aplica măsuri pentru protejarea cetățenilor europeni sau a resortisanților din țările terțe care locuiesc în Europa;

1. consideră că garantarea afirmării depline a valorilor europene comune enunțate la articolul 2 din TUE, atât în legislația europeană, cât și în cea națională, în politicile publice și în implementarea lor, respectând totodată pe deplin principiul subsidiarității, este esențială;

2. invită statele membre să garanteze că întreaga legislație a UE, inclusiv programele de ajustare economică și financiară, este aplicată în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale și Carta socială europeană (articolul 151 din TFUE);

3. reamintește că articolul 6 din TUE prevede aderența Uniunii la Convenția europeană a drepturilor omului; ia act de avizul 2/2013 al Curții de Justiție a UE; le solicită Comisiei și Consiliului să implementeze instrumentele necesare pentru a asigura că obligația menționată mai sus, consfințită în tratate, este îndeplinită fără întârzieri necuvenite; consideră că, în acest sens, trebuie să se procedeze cu deplină transparență,

deoarece astfel se va obține un mecanism suplimentar de intensificare a respectului real și de transpunere în practică a protecției persoanelor împotriva încălcării drepturilor lor fundamentale, inclusiv dreptul la o cale de atac eficace, precum și de adâncire a procesului de responsabilizare a instituțiilor europene pentru acțiunile sau eșecurile lor legate de drepturile fundamentale;

4. salută numirea unui prim vicepreședinte al Comisiei cu competențe în materia respectării statului de drept și a Cartei și ia act de angajamentul acestuia de a transpune corect în practică cadrul existent; așteaptă adoptarea, în viitorul apropiat, a unei strategii interne privind drepturile fundamentale, în strânsă colaborare cu celelalte instituții și cu consultarea largă a reprezentanților societății civile și a altor părți interesate; consideră că strategia ar trebui să se bazeze pe articolele 2, 6 și 7 din TUE și să fie în concordanță cu principiile și obiectivele prevăzute la articolele 8 și 10 din TFUE; regretă lipsa de voință politică care se manifestă cu privire la invocarea articolului 7 din TUE împotriva statelor membre care se fac răspunzătoare de încălcări ale drepturilor fundamentale, pentru a le sancționa și a acționa ca factor de disuasiune;

5. subliniază necesitatea utilizării pe deplin a mecanismelor existente pentru garantarea respectării, apărării și promovării drepturilor și valorilor fundamentale ale Uniunii, prevăzute la articolul 2 din TUE și în Carta drepturilor fundamentale; subliniază, în această privință, că toate instrumentele prevăzute în prezent în tratate trebuie să fie aplicate și implementate de urgență;

6. subliniază că mecanismele existente trebuie să fie utilizate integral, desfășurând acțiuni de evaluare și investigație obiective și punând în mișcare, în cazuri bine întemeiate, proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor;

7. subliniază necesitatea unor eventuale modificări ale tratatelor pentru a consolida protecția drepturilor fundamentale în tratatele UE;

8. ia act de Comunicarea Comisiei privind un nou cadru al UE pentru consolidarea statului de drept, care reprezintă o primă încercare de remediere a neajunsurilor existente în ceea ce privește prevenirea și soluționarea cazurilor de încălcare a drepturilor fundamentale și a principiilor statului de drept în statele membre; ia act de intenția Comisiei de a informa regulat Parlamentul și Consiliul cu privire la progresele înregistrate în fiecare etapă; consideră însă că cadrul propus s-ar putea dovedi un factor de disuasiune insuficient sau ineficace pentru prevenirea și soluționarea încălcărilor drepturilor fundamentale în statele membre, deoarece Comisia l-a prezentat sub forma unei comunicări fără forță juridică, în care nu se specifică când trebuie să fie activat;

9. invită Comisia să implementeze și să perfecționeze în continuare cadrul menționat, cu scopul de:

- (a) a-l include în strategia internă privind drepturile fundamentale, deoarece statul de drept este o condiție prealabilă pentru protejarea drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană și în statele sale membre;
- (b) a găsi o modalitate de a utiliza mai bine cunoștințele în domeniu ale Consiliului Europei și de a crea un canal oficial de cooperare în domeniul precum statul de drept și drepturile fundamentale;
- (c) a defini în termeni clari criteriile de aplicare și a garanta că implementarea sa proactivă și transparentă previne cu succes materializarea încălcărilor drepturilor fundamentale; a defini, în particular, criteriile pentru „risc clar de încălcare” și „încălcarea gravă și persistentă”, bazându-se, inter alia, pe jurisprudența Curții de Justiție și a Curții Europene a Drepturilor Omului; a lua în considerare stabilirea acestor criterii astfel ca fiecare încălcare să declanșeze în mod automat aplicarea cadrului;
- (d) a porni proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor care ar putea duce și la penalizări financiare, în conformitate cu articolul 260 din TFUE, în cazul în care FRA identifică încălcări sistematice sau grave ale articolului 2 din TUE;
- (e) a garanta declanșarea automată a procedurii stipulate la articolul 7 din TUE, în cazul în care procesul în trei etape prevăzut în cadru nu duce la soluționarea problemei, specificând care dintre drepturile ce decurg din aplicarea tratatelor în cazul statului membru în cauză, altele decât dreptul de vot în Consiliu, pot fi suspendate, astfel încât să se analizeze posibilitatea de a aplica sancțiuni suplimentare, de natură să asigure funcționarea efectivă a cadrului, în concordanță cu dreptul european și cu drepturile fundamentale;
- (f) a stipula că toate propunerile legislative, politicile și acțiunile UE, inclusiv cele din domeniul economic și al relațiilor externe, ca și toate măsurile finanțate de UE trebuie să respecte Carta și trebuie să fie supuse unei evaluări ex ante și ex post amănunțite a impactului lor asupra drepturilor fundamentale, precum și de a include un plan de acțiune proactiv care să asigure aplicarea eficientă a standardelor existente și să identifice domeniile în care sunt necesare reforme; consideră, în acest sens, că, atunci când legiferează și elaborează politici, Comisia, Consiliul și Parlamentul ar trebui să facă pe deplin uz de experiența externă și independentă acumulată în materie de FRA;
- (g) a dezvolta, în cooperare cu FRA și cu organismele naționale care activează în domeniul drepturilor omului din statele membre, precum și cu contribuția largă a reprezentanților societății civile, o

bază de date care să colaționeze și să publice toate datele și rapoartele disponibile referitoare la situația drepturilor fundamentale în UE și în fiecare stat membru în parte;

10. Îndeamnă Comisia să asigure că strategia internă menționată mai sus este însoțită de un mecanism nou, clar și detaliat, bazat integral pe legislația internațională și europeană și adoptând toate valorile protejate în temeiul articolului 2 din TUE, pentru a asigura coerența în raport cu Cadrul strategic privind drepturile omului și democrația, aplicat deja în contextul relațiilor externe ale UE și pentru a responsabiliza instituțiile europene și statele membre pentru acțiunile și omisiunile lor în ceea ce privește drepturile fundamentale; consideră că acest mecanism ar trebui să permită monitorizarea respectării drepturilor fundamentale de către toate statele membre ale UE și să ofere posibilitatea unui dialog sistematic și instituționalizat în cazul în care drepturile fundamentale ar fi încălcate de unul sau mai multe state membre; consideră că, pentru a valorifica integral dispozițiile tratatelor, Comisia ar trebui:

- (a) să instituie un tablou de bord, bazat pe indicatori comuni și obiectivi, cu ajutorul cărora să fie măsurate democrația, statul de drept și drepturile fundamentale; acești indicatori ar trebui să reflecte criteriile politice de la Copenhaga care reglementează procesul de aderare, precum și valorile și drepturile menționate la articolul 2 din tratate și în Carta drepturilor fundamentale și să fie concepuți pe baza standardelor existente; în această privință, Comisia ar trebui să ia în considerare lărgirea sferei de aplicare a Tabloului de bord al UE privind justiția, astfel încât să acopere evaluarea periodică, pe fiecare stat în parte, a respectării drepturilor fundamentale și a statului de drept;
- (b) să asigure monitorizarea constantă, cu ajutorul tabloului de bord înființat și al unui sistem de evaluare anuală a fiecărei țări, de dezvoltat, în cooperare, de Consiliu și de Parlament, privind respectarea statului de drept și situația drepturilor fundamentale în toate statele membre ale Uniunii Europene, pe baza datelor furnizate de FRA, de Consiliului Europei și de Comisia de la Veneția a acestuia, precum și de ONG-uri;
- (c) să propună, în acest sens, o revizuire a Regulamentului privind FRA, pentru a-i conferi FRA puteri sporite și resurse umane și financiare mai mari, astfel încât aceasta să poată monitoriza situația din statele membre și să publice un raport anual de monitorizare cuprinzând o evaluare amănunțită a performanțelor fiecărui stat membru;

- (d) să emită o avertizare formală dacă, pe baza tabloului de bord înființat și a raportului anual de monitorizare menționat, indicatorii arată că statele membre încalcă statul de drept sau drepturile fundamentale; această avertizare formală ar trebui să fie însoțită sistematic de lansarea unui dialog instituționalizat, implicând – pe lângă Comisie și statul membru în cauză – Consiliul, Parlamentul European și parlamentul statului membru interesat;
- (e) să contribuie la îmbunătățirea coordonării dintre instituțiile și agențiile UE, Consiliul Europei, Organizația Națiunilor Unite și organizațiile societății civile; să intensifice cooperarea dintre instituțiile UE și statele membre, inclusiv dintre Parlamentul European și parlamentele naționale;

11. salută faptul că Consiliul va organiza dezbateri cu privire la statul de drept; consideră însă că aceste dezbateri nu constituie modalitatea cea mai eficientă de a rezolva orice lipsă de conformitate în raport cu valorile fundamentale ale Uniunii Europene; regretă faptul că Parlamentul nu este nici informat, nici implicat în organizarea acestor dezbateri; invită Consiliul să își fundamenteze dezbaterile pe rezultatele rapoartelor anuale și ale rapoartelor specifice ale Comisiei Europene, ale Parlamentului European, ale organizațiilor societății civile, ale Consiliului Europei și ale Comisiei sale de la Veneția, precum și ale altor părți implicate, instituționale sau de altă natură;

12. invită Comisia și statele membre să ancheteze orice acuzație de încălcare a drepturilor fundamentale consacrate în cartă și să urmărească aceste acuzații, dacă sunt dovedite; în special, îndeamnă Comisia să inițieze proceduri privind încălcarea dreptului comunitar în cazul în care un stat membru este suspectat de încălcarea acestor drepturi;

13. invită Comisia să acorde o mai mare prioritate pregătirii aderării Uniunii la Carta socială europeană, semnată la Torino, la 18 octombrie 1961 și revizuită la Strasbourg, la 3 mai 1996;

14. invită statele membre să înființeze și să consolideze instituții naționale pentru drepturile omului, în acord cu „Principiile de la Paris”, pentru a asigura promovarea și protejarea independentă a drepturilor omului la nivel național;

15. solicită garantarea unei mai bune coordonări și consecvențe în cazul activităților Parlamentului, Consiliului Europei, FRA și EIGE;

16. își exprimă îngrijorarea cu privire la creșterea alarmantă a numărului de încălcări ale drepturilor fundamentale în UE, îndeosebi în domeniul migrației și azilului, al discriminării și intoleranței – în special față de anumite comunități – și a numărului de atacuri sau presiuni la adresa ONG-urilor care apără drepturile acestor grupuri și comunități; constată lipsa de voință a statelor membre în ceea ce privește garantarea res-

pectării acestor drepturi și libertăți fundamentale, îndeosebi în cazul romilor, femeilor, comunității LGBTI, solicitanților de azil, imigranților și al altor grupuri vulnerabile;

17. invită Consiliul să identifice o bază comună cu privire la conținutul exact al principiilor și standardelor care decurg din statul de drept și care variază la nivel național și să ia în considerare definiția existentă deja a statului de drept formulată de Curtea de Justiție, ca punct de pornire pentru dezbateri, incluzând: legalitatea, ceea ce implică un proces transparent, responsabil, democratic și pluralist pentru adoptarea legilor, siguranța juridică, interzicerea caracterului arbitrar în exercitarea competențelor executive, instanțe independente și imparțiale; un control jurisdicțional efectiv, cu respectarea drepturilor fundamentale; și egalitatea în fața legii;

18. reamintește că respectarea statului de drept constituie o cerință preliminară pentru protejarea drepturilor fundamentale și că măsurile de securitate nu ar trebui să interfereze cu acestea, în acord cu articolul 52 din Cartă; reamintește, de asemenea, că, în temeiul articolului 6 din Cartă, fiecare dintre noi are dreptul la libertate și la siguranța persoanei;

19. solicită Comisiei, Consiliului și statelor membre să asigure includerea, de la bun început, a drepturilor și principiilor fundamentale, astfel cum sunt stipulate, în special, în tratate, în Cartă și în Convenția europeană a drepturilor omului, în politicile și măsurile de securitate internă, conform sugestiilor formulate în documentul FRA axat pe „Includerea drepturilor fundamentale în agenda privind securitatea”; îndeamnă UE și statele membre să integreze integrarea socială și măsurile anti-discriminare în strategiile viitoare de securitate internă;

20. solicită Comisiei, cu sprijinul FRA, să consolideze măsurile și programele de sensibilizare, de educație și de formare cu privire la drepturile fundamentale; obiectivul acestor programe ar trebui să fie stabilirea coeziunii și a încrederii între toți partenerii sociali și să implice organizațiile societății civile, instituțiile naționale pentru drepturile omului și agențiile naționale pentru egalitate de gen și antidiscriminare;

21. subliniază că rolul Comisiei în calitate de gardian al tratatelor nu se limitează la controlul transparenței legislației de către statele membre, ci se extinde și la aplicarea corectă și integrală a legilor, în special în vederea protecției drepturilor fundamentale ale cetățenilor; regretă limitarea efectivă a domeniului de aplicare al Cartei din cauza unei interpretări excesiv de restrictive a articolului 51, conform căreia aceasta nu acoperă punerea în executare legislației UE; consideră că această abordare ar trebui revizuită, pentru a satisface așteptările cetățenilor UE cu privire la drepturile lor fundamentale; reamintește că așteptările cetățenilor depășesc interpretarea strictă a Cartei și că obiectivul ar trebui să constea din materializarea aceste drepturi în cât mai mare măsură; regretă, în consecință, că, în

numeroase răspunsuri la petiții care denunță posibile încălcări ale drepturilor fundamentale, Comisia invocă lipsa de competență; solicită, în acest cadru, instituirea unui mecanism de monitorizare, de evaluare sistematică și de emitere de recomandări, pentru a încuraja respectarea globală a valorilor fundamentale în statele membre;

22. reamintește importanța crucială a transpunerii și implementării corecte și la timp a legislației UE, în special atunci când aceasta afectează sau dezvoltă drepturile fundamentale;

Libertate și securitate

Libertatea de exprimare și media

23. reamintește că libertatea de exprimare, informa-re și libertatea media sunt esențiale pentru garantarea democrației și a statului de drept; condamnă ferm violența, presiunea și amenințările la adresa jurnaliștilor și a media, inclusiv în ceea ce privește dezvăluirea surselor lor și a informațiilor legate de încălcarea drepturilor fundamentale de către guverne și state; cheamă statele membre să se abțină de la aplicarea unor măsuri care să afecteze aceste libertăți; își reiterează apelul adresat Comisiei de a revizui și modifica directiva privind serviciile media audiovizuale în acord cu orientările formulate de Parlament în rezoluția sa din 22 mai 2013;

24. subliniază că media publice, independente, libere, diversificate și pluraliste, alături de jurnaliști, atât online, cât și offline, sunt piatra de temelie a democrației; consideră că proprietatea asupra media și conducerea acestora nu ar trebui concentrate în aceleași mâini; subliniază, în această privință, că transparența în ceea ce privește proprietatea asupra media este esențială pentru monitorizarea investițiilor care ar putea influența informația furnizată; solicită elaborarea unor norme economice adecvate și echitabile, pentru a garanta și pluralismul media online; solicită Comisiei să conceapă un plan de acțiune care să asigure că toate media respectă standardele minimale de independență și de calitate;

25. își exprimă preocuparea cu privire la extinderea măsurilor represive din unele state membre îndreptate împotriva manifestațiilor și mișcărilor sociale, libertății de întrunire și libertății de exprimare, în special cu privire la utilizarea disproporționată a forței împotriva manifestanților pașnici, precum și cu numărul redus de polițiști și anchetatori judiciari din acest domeniu; le solicită statelor membre să protejeze libertatea de întrunire și să nu adopte măsuri care pun sub semnul întrebării sau chiar incriminează exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale, cum sunt dreptul de a manifesta și dreptul la gravă sau dreptul la întrunire și asociere și libertatea de exprimare; își exprimă îngrijorarea profundă cu privire la actele normative naționale din unele state membre care afectează drepturile fundamentale în spațiile publice și limitează dreptul la întrunire; îi solicită Comisiei să monitorizeze și să abordeze interferențele grave cu drepturile fundamentale, cauza-

te de actele normative naționale care, din motive securitare, aplică restricții în spațiile publice;

26. ia act de faptul că unele acte de terorism au determinat UE și statele sale membre să intensifice măsurile împotriva teroriștilor și a radicalizării; îndeamnă UE și autoritățile naționale să adopte astfel de măsuri cu respectarea deplină a principiilor democrației, statului de drept și a drepturilor fundamentale, în special a dreptului la apărare în justiție, la prezumpția de nevinovăție, a dreptului la un proces echitabil, dreptului la respectarea vieții private și la protejarea datelor cu caracter personal; cheamă statele membre și Comisia să evalueze cu deplină transparență, sub aspectul respectării articolului 2 din TUE și a Cartei, toate proiectele sau propunerile de acte de reglementare sau instrumente juridice naționale urmărind combaterea terorismului;

27. recunoaște că larga răspândire a criminalității și a terorismului cibernetic generează grave provocări și îngrijorare cu privire la protejarea drepturilor fundamentale în mediul online; consideră că este esențial ca Uniunea Europeană să elaboreze un corpus de cunoștințe de specialitate de ultimă oră din domeniul securității cibernetice, astfel încât să asigure respectarea mai strictă a articolelor 7 și 8 din Cartă în spațiul cibernetic;

28. salută raportul Senatului Statelor Unite referitor la programele de detenție și de interogare ale CIA; îndeamnă statele membre să nu tolereze tortura sau vreo altă formă de tratament inuman și degradant pe teritoriile lor; își reiterează apelul adresat statelor membre de a garanta tragerea la răspundere pentru încălcarea drepturilor fundamentale în contextul transportării și detenției ilegale de prizonieri de către CIA a în unele țări europene; îndeamnă statele membre să desfășoare cercetări deschise și transparente pentru aflarea adevărului cu privire la utilizarea teritoriului și a spațiului lor aerian și să coopereze pe deplin în cadrul anchetei Parlamentului European, reînstituită recent în legătură cu aceasta, precum și în contextul măsurilor subsecvente; solicită protejarea persoanelor care dezvăluie astfel de încălcări, ca jurnaliștii și demascatorii;

29. își exprimă îngrijorarea cu privire la relațiile repetate despre presupusa încălcare a drepturilor fundamentale ale UE și, în special, a legislației UE în materia protejării datelor în contextul activităților desfășurate de serviciile de informații ale statelor membre și ale țărilor terțe care permit păstrarea și accesarea datelor privind comunicațiile electronice ale cetățenilor europeni; condamnă cu fermitate activitățile de supraveghere în masă, descoperite după 2013, și deplânge perpetuarea acestora; solicită clarificări cu privire la aceste activități și, în special, la implicarea actuală a anumitor state membre; invită Comisia și statele membre să țină pe deplin seama de cerințele și recomandările Parlamentului, astfel cum sunt formulate în Rezoluția sa din 12 martie 2014 referitoare la programul de supraveghere al Agenției Naționale de Securitate (NSA) a SUA, la organismele de supraveghere din diferite state membre și

la impactul acestora asupra drepturilor fundamentale ale cetățenilor UE și asupra cooperării transatlantice în materie de justiție și de afaceri interne, adresează statelor membre apelul de a se asigura că activitățile serviciilor lor de informații sunt conforme cu drepturile fundamentale și că sunt supuse controlului parlamentar și judiciar;

30. își exprimă îngrijorarea cu privire la adoptarea de către statele membre a unei legislații naționale care permite supravegherea generalizată și reiterează faptul că, într-o societate democratică, este nevoie de instrumente securitare punctuale, strict necesare și proporționale; își reiterează apelul adresat UE și statelor sale membre de a adopta un sistem de protejare a demascatorilor;

31. este preocupat de faptul că cetățenii nu sunt pe deplin conștienți de dreptul lor la protejarea datelor și la viața privată și nici de căile judiciare de atac de care dispun; subliniază, în acest sens, rolul autorităților naționale răspunzătoare de protejarea datelor în ceea ce privește susținerea acestor drepturi și creșterea gradului în care sunt conștientizate; consideră că este esențial ca cetățenii, în special copiii, să fie familiarizați cu importanța protejării datelor cu caracter personal, inclusiv în spațiul cibernetic, și cu pericolele la care sunt expuși; solicită statelor membre să lanseze campanii de sensibilizare, mai ales în școli; subliniază că, având în vedere evoluția rapidă a tehnologiei și amploarea crescândă a atacurilor cibernetice, este necesar să se acorde o atenție deosebită protejării datelor cu caracter personal pe internet, cu un accent ferm pus asupra securității prelucrării și stocării lor; subliniază că, deși dreptul de a fi uitat nu este absolut și va trebui echilibrat în raport cu alte drepturi fundamentale, este necesar ca persoanelor să li se dea dreptul de a-și rectifica online datele cu caracter personal; și exprimă profunda îngrijorare în legătură cu dificultățile pe care le întâmpină majoritatea utilizatorilor internetului de a asigura respectarea drepturilor lor în mediul digital; îi solicită Consiliului să facă progrese rapide în legătură cu pachetul privind protecția datelor, pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a datelor pe tot cuprinsul UE;

32. reamintește faptul că statele membre trebuie să se asigure că serviciile lor de informații operează în mod legal și în deplină conformitate cu tratatele și cu Carta; solicită, în acest sens, statelor membre să se asigure că legislația națională va permite colectarea și analiza datelor cu caracter personal (inclusiv a așa-numitelor metadate) numai cu consimțământul persoanei în cauză sau în baza unei hotărâri judecătorești date pe baza unor suspiciuni rezonabile de implicare în activități criminale;

33. subliniază că colectarea și prelucrarea ilegală a datelor ar trebui sancționate în același mod ca încălcarea confidențialității tradiționale a corespondenței; insistă asupra faptului că ar trebui să se interzică cu strictețe crearea unor uși secrete sau orice alte tehnici

urmărind slăbirea sau eludarea măsurilor securitare ori exploatarea slăbiciunilor existente;

34. regretă presiunile exercitate asupra întreprinderilor de unele organisme – atât publice, cât și private –, pentru a li se transmite datele utilizatorilor de internet, pentru a controla conținutul internetului sau a periclita principiul neutralității rețelei;

35. subliniază faptul că protejarea drepturilor fundamentale în societatea informațională actuală constituie o problemă esențială pentru UE, deoarece utilizarea crescândă a tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) generează noi amenințări în ceea ce privește drepturile fundamentale în spațiul cibernetic, protejarea acestora trebuind să fie consolidată asigurând promovarea și protejarea lor în mediul online în același fel și aceeași măsură în cel offline;

36. îndeamnă Comisia să monitorizeze intensiv punerea în aplicare a legislației UE existente în domeniu și consideră că statele membre ar trebui să aplice dispozițiile dreptului penal în vigoare printr-o cercetare și o urmărire eficace în justiție, pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale ale victimelor;

37. le solicită Comisiei și statelor membre să desdovadă de o vigoare maximă în ceea ce privește impactul anumitor tehnologii noi, de exemplu al dronelor, asupra drepturilor fundamentale ale cetățenilor și, mai ales, asupra dreptului la viața privată și a protejării datelor cu caracter personal;

38. subliniază rolul esențial al educației în ceea ce privește prevenirea radicalizării și creșterea intoleranței și a extremismului în rândul tinerilor;

39. deplânge actele de discriminare, nemaivorbind de cele de brutalitate, comise de forțele de poliție din anumite state membre împotriva grupurilor minoritare, cum ar fi migranții, romii, persoanele LGBTI sau persoanele cu dizabilități; îndeamnă statele membre să investigheze și să pedepsească astfel de acte; este încredințat că forțele de poliție ar trebui să fie mai conștiente și pregătite să se ocupe de discriminările și violențele aplicate acestor minorități; le solicită statelor membre să restabilească încrederea pe care minoritățile ar trebui să o aibă în forțele de poliție și să le încurajeze să denunțe abuzurile; solicită, de asemenea, autorităților din statele membre să combată profilele etnice discriminatorii aplicate de unele forțe polițienești;

Libertatea religioasă și de conștiință

40. face trimitere la articolul 10 din Cartă, care protejează libertatea de gândire, conștiință și religie, inclusiv libertatea de a practica religia aleasă și de schimbare a religiei sau a convingerilor; consideră că, prin aceasta, este acoperită și libertatea celor care nu sunt credincioși; condamnă orice formă de discriminare sau intoleranță și solicită interzicerea oricărei forme de discriminare pe astfel de criterii; deplânge, în această privință, recente episoade de discriminare și violență antisemită și anti-islamică; cheamă statele membre, inclusiv autoritățile regionale, să apere, prin toate mijloacele disponibile,

libertatea religioasă sau de convingere și să promoveze toleranța și dialogul intercultural prin elaborarea unor politici eficace, aplicând mai ferm politicile anti-discriminatorii acolo unde este necesar; reamintește importanța unui stat laic neutru pentru a preveni discriminarea împotriva oricăror comunități religioase, atee sau agnostice și pentru a garanta egalitatea de tratament a tuturor religiilor și convingerilor; își exprimă îngrijorarea cu privire la aplicarea legilor privind blasfemia și insultele religioase în Uniunea Europeană, care poate avea consecințe grave asupra libertății de exprimare și îndeamnă statele membre să le abroge; condamnă cu fermitate atacurile împotriva lăcașurilor de cult și îndeamnă statele membre să nu permită impunitatea în cazul unor astfel de infracțiuni;

41. îndeamnă la respectarea libertății religioase sau de convingere în partea ocupată a Ciprului, unde sunt pe cale să se distrugă peste 500 de monumente religioase și culturale;

42. este alarmat de creșterea antisemitismului în Europa și de eforturile din ce în ce mai răspândite de negare sau minimalizare a Holocaustului; este profund îngrijorat că mulți membri ai comunității evreiești intenționează să părăsească Europa din cauza înrăutățirii climatului antisemit și a discriminărilor și violențelor îndreptate împotriva lor;

43. își exprimă profunda preocupare față de amplificarea manifestărilor anti-islamice, de atacurile asupra moscheilor și de tendința generală de a asocia religia musulmană cu fanatismul religios al unei minorități reduse; deplânge discriminarea și violența îndreptate împotriva comunității musulmane; le solicită statelor membre să condamne sistematic astfel de acte și să aplice o politică de toleranță zero în această privință;

Egalitatea și nediscriminarea

44. regretă profund faptul că Consiliul nu a adoptat încă propunerea din 2008 de directivă privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament al persoanelor indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală; salută inițiativa Comisiei de a acorda prioritate acestei directive; reiterează apelul adresat Consiliului de a adopta cât mai curând această propunere;

45. subliniază că, în conformitate cu articolul 2 din TUE, pluralismul, nediscriminarea și toleranța se numără printre valorile fundamentale ale Uniunii; consideră că numai politicile concepute să promoveze atât egalitatea formală, cât și pe aceea de substanță și să combată toate formele de părtinire și discriminare pot promova o societate caracterizată prin coeziune, desființând toate formele de prejudecată care afectează integrarea socială; deplânge faptul că, până și în prezent, în UE continuă să existe cazuri de discriminare, marginalizare și chiar de violență și abuz bazate îndeosebi pe motive de gen, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau convingeri personale, opinii politice sau de altă natură, apartenența la

o minoritate națională, proprietate, naștere, dizabilități, vârstă sau orientare sexuală;

46. consideră că Uniunea și statele membre ar trebui să își intensifice eforturile pentru combaterea discriminării și protejarea diversității culturale, religioase și lingvistice și să promoveze măsuri menite să consolideze egalitatea dintre genuri, drepturile copilului, ale persoanelor în vârstă, ale persoanelor cu dizabilități, ale persoanelor LGBTI și ale persoanelor aparținând minorităților naționale; îndeamnă UE și statele membre să includă discriminarea multiplă în politicile privind egalitatea;

47. condamnă toate formele de violență și de discriminare comise pe teritoriul Uniunii și își exprimă îngrijorarea cu privire la creșterea numărului lor; solicită Comisiei și statelor membre să adopte angajamente specifice în materie de politică cu privire la combaterea tuturor formelor de rasism, inclusiv a antisemitismului, a islamofobiei, afrofobiei și romafobiei;

48. le solicită Comisiei și Consiliului să confirme că, pentru evaluarea discriminării, este nevoie de date fiabile și comparabile privind egalitatea, defalcate în funcție de motivele discriminării, cu scopul de a-i informa pe cei care elaborează politici, de a evalua punerea în aplicare a legislației antidiscriminatorii a UE și de a îmbunătăți punerea ei în executare; îi solicită Comisiei să definească standarde consecvente de colectare a datelor privind egalitatea, bazate pe autoidentificare, pe standardele UE de protecție a datelor și pe consultarea comunităților relevante; invită statele membre să colecteze date privind toate motivele care generează discriminare;

49. îndeamnă Comisia să adopte o directivă care să condamne discriminarea de gen și care să contracareze prejudecățile și clișeele de gen în domeniul educației și în mass-media;

Promovarea minorităților

50. solicită mai multă consecvență din partea Uniunii Europene în domeniul protecției minorităților; crede cu tărie că toate statele membre, precum și țările candidate ar trebui să respecte aceleași principii și criterii, pentru a evita aplicarea unor standarde duble; solicită, în consecință, instituirea unui mecanism eficace pentru a monitoriza și asigura respectarea drepturilor fundamentale ale minorităților de toate felurile, atât în țările candidate, cât și în statele membre ale UE;

51. evidențiază faptul că Uniunea Europeană trebuie să fie un spațiu în care prevalează diversitatea etnică, culturală și lingvistică; invită instituțiile UE să elaboreze, la nivelul UE, un sistem cuprinzător de protecție a minorităților naționale, etnice și lingvistice, pentru a asigura că sunt tratate în același fel, luând în considerare standardele juridice relevante și bunele practici existente și cheamă statele membre să asigure egalitatea efectivă între aceste minorități, în special în privința aspectelor legate de limbă, educație și cultură; încurajează statele membre care încă nu au făcut-o să ratifice și să pună efectiv în aplicare Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale; reamintește, de ase-

menea, necesitatea implementării principiilor elaborate în cadrul OSCE;

52. condamnă toate formele de discriminare pe criterii lingvistice și invită statele membre care încă nu au făcut-o să ratifice și să pună efectiv în aplicare Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare; îndeamnă statele membre și Comisia să desfășoare toate acțiunile necesare pentru îndepărtarea tuturor obstacolelor administrative sau legislative disproporționate care ar putea împiedica diversitatea lingvistică la nivel european și național;

53. subliniază că principiul demnității umane, al egalității în fața legii și al interzicerii discriminării din orice motive constituie temelia statului de drept; invită statele membre să adopte un cadru legislativ național pentru abordarea tuturor formelor de discriminare și să garanteze punerea efectivă în aplicare a cadrului juridic existent al UE;

Situația populației rome

54. deplânge tendința din ce în ce mai pronunțată de intensificare a sentimentelor negative față de romi în UE și își exprimă îngrijorarea cu privire la situația romilor din UE și la numeroasele cazuri de persecuție, violență, stigmatizare, discriminare și expulzare ilegală, care contravin drepturilor fundamentale și legislației Uniunii Europene; îndeamnă Comisia să adopte în continuare măsuri împotriva statelor membre care tolerează discriminarea și segregarea instituționalizate; invită încă o dată statele membre să implementeze efectiv strategii menite să promoveze integrarea, în special în domeniul protecției drepturilor fundamentale, educației, ocupării forței de muncă, locuințelor și îngrijirii sănătății și să combată violența, discursul de incitare la ură și discriminarea romilor, în acord cu recomandarea Consiliului referitoare la măsurile de integrare a romilor în statele membre din 9 decembrie 2013;

55. subliniază importanța implementării adecvate a strategiilor naționale de integrare a romilor prin elaborarea unor politici integrate care să implice, într-un dialog permanent, autoritățile locale, organismele neguvernamentale și comunitățile de romi; îi solicită Comisiei să desfășoare acțiuni în vederea monitorizării și a mai bune coordonări a implementării; invită statele membre să coopereze cu reprezentanții populației rome în ceea ce privește managementul, monitorizarea și evaluarea proiectelor care le afectează comunitățile, utilizând fondurile disponibile, inclusiv fondurile UE, monitorizând totodată îndeaproape respectarea drepturilor fundamentale ale romilor, inclusiv libertatea de mișcare, în conformitate cu Directiva 2004/38/CE privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora;

56. deplânge actuala discriminare a romilor în sistemele educaționale naționale și pe piața muncii; subliniază vulnerabilitatea crescută a femeilor și a copiilor

romi, îndeosebi atunci când survin încălcări multiple și concomitente ale drepturilor lor fundamentale; reiterează importanța protejării și promovării accesului copiilor romi, în condiții de egalitate, la toate drepturile;

57. îndeamnă statele membre să adopte schimbările legislative necesare în ceea ce privește sterilizarea și să recompenseze financiar victimele sterilizării silite în rândul femeilor rome și al femeilor cu deficiențe mintale, în conformitate cu jurisprudența CEDO;

Violența împotriva femeilor și egalitatea dintre femei și bărbați

58. îndeamnă UE și statele membre să combată și să urmărească în justiție orice formă de violență și de discriminare împotriva femeilor; le cere, în special, statelor membre să abordeze în mod eficace efectele violenței domestice și ale exploatarei sexuale, sub toate formele lor, inclusiv problema copiilor refugiați sau migranți și a căsătoriilor silite sau încheiate la o vârstă fragedă;

59. își exprimă îngrijorarea cu privire la amploarea și formele de violență împotriva femeilor din UE, evidențiate în ancheta efectuată de FRA la nivel european, care a demonstrat că una din trei femei a fost victima unui act de violență fizică și/sau sexuală după vârsta de 15 ani, și că aproximativ 3,7 milioane de femei din UE cad victimă violenței sexuale într-un interval de un an; le solicită, în consecință, Comisiei și statelor membre să revizuiască legislația existentă și să acorde atenția cuvenită problemei violenței împotriva femeilor, deoarece violența pe criterii de gen nu ar trebui tolerată; invită Comisia să încurajeze ratificările naționale și să lanseze procedura de aderare a UE la Convenția de la Istanbul cât mai curând posibil; constată că aderarea imediată a tuturor statelor membre la Convenția de la Istanbul ar conduce la elaborarea unei politici integrate și la promovarea cooperării internaționale în lupta împotriva oricăror forme de violență împotriva femeilor, inclusiv a hărțuirii sexuale, atât online, cât și offline;

60. solicită statelor membre să înființeze rețele de centre în care femeilor ce cad victimă traficului și prostituției li se acordă susținere și adăpost, asigurându-se că acestea primesc sprijin psihologic, medical, social și juridic și încurajându-le să își găsească locuri de muncă stabile și să beneficieze de drepturile aferente;

61. se declară profund îngrijorat de persistența practicilor de mutilare genitală, care constituie o formă gravă de violență împotriva femeilor și fetelor și o încălcare inacceptabilă a dreptului lor la integritate fizică; îndeamnă UE și statele membre să exercite o vigilență maximă și să combată aceste practici pe teritoriul lor, pentru a le pune capăt cât mai rapid posibil; invită îndeosebi statele membre să adopte o abordare fermă și disuasivă prin formarea persoanelor care lucrează cu migranți și urmărirea și pedepsirea sistematică și efectivă a autorilor mutilărilor genitale, în cazul cărora trebuie aplicat principiul toleranței zero; insistă asupra

faptului că aceasta ar trebui să fie însoțită de campanii de informare și sensibilizare orientate punctual asupra grupurilor în cauză; salută faptul că, în legislația UE în materia azilului, victimele mutilării genitale sunt considerate drept persoane vulnerabile și mutilarea genitală este inclusă printre criteriile de acordare a azilului;

62. îi solicită Comisiei să garanteze continuitatea colectării de date cu privire la prevalența și caracterul violențelor împotriva femeilor ca bază pentru politici articulate de prevenire a violențelor și să răspundă nevoilor victimelor, inclusiv prin evaluarea punerii în aplicare a Directivei UE privind victimele (2012/29/UE) și organizarea unor campanii de sensibilizare împotriva hărțuirii sexuale; consideră că colectarea datelor ar trebui să pornească de la prima anchetă desfășurată de FRA la nivelul UE și să se bazeze pe cooperarea dintre Comisia (inclusiv Eurostat), FRA și Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați; reiterează solicitarea adresată Comisiei în Rezoluția sa din 25 februarie 2014 conținând recomandări adresate Comisiei privind combaterea violenței împotriva femeilor și să prezinte o propunere de act de instituire a unor măsuri pentru promovarea și susținerea acțiunilor statelor membre în domeniul prevenirii violenței împotriva femeilor și fetelor, inclusiv a mutilării genitale a acestora; solicită Comisiei să desemneze anul 2016 drept anul de combatere a violențelor împotriva femeilor și a femeilor;

63. le solicită statelor membre să combată și să urmărească în justiție orice formă de violență împotriva femeilor; îi solicită Comisiei să propună o inițiativă legislativă pentru a interzice violența împotriva femeilor în UE;

64. invită Comisia să ridice gradul de conștientizare a necesității de a promova o cultură a respectului și a toleranței, pentru a pune capăt tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor; solicită statelor membre să asigure punerea în aplicare a strategiilor naționale pentru respectarea și protejarea drepturilor și a sănătății sexuale și reproductive a femeilor; insistă asupra rolului Uniunii în sensibilizarea societății și în promovarea bunelor practici în acest domeniu, dat fiind că sănătatea este un drept fundamental esențial pentru exercitarea altor drepturi ale omului.

65. este alarmat de sub-reprezentarea femeilor în cadrul proceselor decizionale, în companii și în consiliile de administrație ale acestora, în știință și în mediile politice, atât la nivel național, cât și la nivel internațional (societăți mari, alegerile naționale și europene) și, în special, la nivel local; cere ca femeile să fie sprijinite în ceea ce privește dezvoltarea lor profesională și eforturile pe care le depun pentru a accede în funcții de conducere și le solicită instituțiilor UE să acorde mai multă atenție faptului că doar 17,8 % dintre membrii consiliilor de administrație ale celor mai mari companii din UE cotate la bursă sunt femei;

66. solicită deblocarea în cadrul Consiliului a Direc-

tivei privind concediul de maternitate, deoarece aceasta va face posibilă o egalitate reală și concretă între bărbați și femei, precum și armonizarea la nivelul UE;

67. relevă faptul că mai mult de jumătate din totalul absolvenților de studii postuniversitare sunt femei și că piața muncii nu reflectă acest fapt, în special la nivelul decidenților din eșalonul superior; cheamă, în consecință, statele membre să facă toți pașii necesari pentru a asigura participarea egală a femeilor și bărbaților pe piața muncii și pentru a ajuta femeile să ajungă în posturi de nivel superior și, în special, să ajungă cât mai curând posibil la un acord referitor la o propunere de directivă privind îmbunătățirea echilibrului de gen în rândul administratorilor neexecutivi ai societăților listate la bursă și la măsurile conexe; regretă faptul că, în UE, pentru aceeași muncă prestată, femeile sunt încă remunerate, în medie, cu 16 % mai puțin decât bărbații; invită, în consecință, UE să își continue activitatea în ceea ce privește asigurarea egalității dintre femei și bărbați, în concordanță cu articolul 157 din TFUE, sub aspectul remunerației, pensiilor și al participării la piața muncii, inclusiv în eșalonul de conducere superior; consideră că această acțiune ar trebui să contribuie la combaterea sărăciei și asigure că Europa utilizează pe deplin întregul talent de care dispune; deplânge faptul că șomajul în rândul femeilor este încă semnificativ mai mare decât în cel al bărbaților și subliniază că independența financiară a femeilor trebuie să fie o componentă a luptei împotriva pauperității;

68. îi solicită Comisiei să monitorizeze mai atent respectarea principiului egalității de gen în legislația europeană; le solicită statelor membre să efectueze o analiză similară a legislației lor naționale;

69. recunoaște că sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente (SRHR) sunt drepturi fundamentale și constituie un element esențial al demnității umane, egalității între genuri și autodeterminării; îndeamnă Comisia să includă SRHR, ca drepturi fundamentale ale omului, în următoarea strategie a UE în materie de sănătate, pentru a asigura coerența între politicile internă și externă ale UE în materie de drepturi fundamentale, după cum a solicitat Parlamentul la 10 martie 2015;

70. recunoaște faptul că refuzarea unui avort care salvează viața echivalează cu o încălcare gravă a drepturilor fundamentale;

71. invită statele membre ca, păstrând legătura cu Comisia, să recunoască dreptul de acces la mijloace contraceptive sigure și moderne și la educație sexuală în școli; îndeamnă Comisia să completeze politicile naționale pentru a îmbunătăți sănătatea publică, ținând totodată Parlamentul European pe deplin la curent;

Drepturile copiilor

72. condamnă ferm orice formă de violență împotriva copiilor și rele tratamente aplicate acestora; le solicită statelor membre, în calitate de state participante la Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile

copilului, să adopte măsuri adecvate pentru a proteja copiii împotriva tuturor formelor de violență fizică și psihologică, inclusiv împotriva abuzului fizic și sexual, a căsătoriilor silite, a muncii juvenile și a exploatării sexuale;

73. condamnă cu fermitate exploatarea sexuală a copiilor, în special fenomenul în creștere al pornografiei infantile pe internet; îndeamnă Uniunea și statele membre să își unească eforturile pentru a combate aceste încălcări grave ale drepturilor copilului și să țină cont de recomandările Parlamentului din Rezoluția sa din 11 martie 2015 referitoare la abuzarea sexuală a copiilor pe internet³³ ; își reiterează apelul adresat statelor membre care nu au făcut-o încă să transpună Directiva privind combaterea abuzului sexual, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile; invită, în plus, Uniunea și statele membre care nu au făcut-o încă să ratifice Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale;

74. le solicită statelor membre să pună în aplicare Directiva 2011/93/UE privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și să consolideze capacitatea juridică, capacitățile tehnice și resursele financiare ale autorităților de impunere a ordinii de drept, pentru a intensifica cooperarea, inclusiv cu Europol, în vederea cercetării și a destructurării mai eficiente a rețelilor de persoane care comit infracțiuni sexuale împotriva copiilor, acordând, în același timp, prioritate drepturilor și siguranței copiilor implicați;

75. subliniază rolul cadrelor de specialitate care lucrează cu copiii, cum ar fi învățătorii, educatorii și pediatrii, în ceea ce privește detectarea semnelor de violență fizică și psihologică împotriva copiilor, inclusiv comportamentul agresiv pe internet; le solicită statelor membre să se asigure că aceste cadre specializate sunt sensibilizate și beneficiază de formare în acest sens; le solicită, în plus, statelor membre să înființeze linii telefonice de urgență, prin intermediul cărora copiii să poată semnala orice acte de maltratare, violență sexuală, intimidare sau hărțuire împotriva lor;

76. consideră că datele cu caracter personal online ale copiilor trebuie protejate în mod corespunzător și că copiii trebuie informați în mod adecvat cu privire la riscurile și consecințele utilizării datelor lor cu caracter personal în mediul online; le solicită statelor membre să lanseze campanii de sensibilizare în școli; subliniază că stabilirea profilului online al copiilor ar trebui interzisă;

77. condamnă orice formă de discriminare împotriva copiilor și invită Comisia și statele membre să acționeze împreună pentru eradicarea discriminării împotriva copiilor; le solicită, în particular, statelor membre și Comisiei să le acorde copiilor prioritate în mod

explicit atunci când își programează și implementează politicile regionale și de coeziune;

78. le solicită statelor membre să asigure accesul efectiv la justiție pentru toți copiii, fie în calitate de suspecți, autori, victime sau părți în proces; afirmă importanța consolidării garanțiilor procedurale pentru copii în cadrul procedurilor penale, în special în contextul discuțiilor în curs referitoare la o directivă privind unele garanții speciale pentru copiii suspecți și puși sub acuzare în cadrul unor proceduri penale;

79. își exprimă îngrijorarea cu privire la creșterea numărului de cazuri de răpiri parentale internaționale; subliniază, în acest sens, importanța rolului Mediatorului Parlamentului European în materie de răpire parentală internațională a copiilor; subliniază importanța unei abordări comune a UE în ceea ce privește găsirea copiilor dispăruți pe teritoriul Uniunii; le solicită statelor membre să intensifice cooperarea polițienească și judiciară în cazurile transfrontaliere care implică copii dispăruți și să înființeze linii telefonice de urgență pentru copiii dispăruți;

80. reamintește că interesele superioare ale copilului, astfel cum sunt menționate la articolul 24 din Cartă, trebuie să fie întotdeauna un element de primă importanță în cadrul oricărei politici și măsuri adoptate cu privire la copii; reamintește că dreptul la educație este prevăzut în Cartă și că educația este esențială, nu numai pentru bunăstarea și dezvoltarea personală a copilului, ci și pentru viitorul societății; consideră că educația copiilor provenind din familii cu venituri reduse este o condiție prealabilă esențială pentru a le permite copiilor să scape de sărăcie; le solicită, prin urmare, statelor membre să promoveze educația de înaltă calitate pentru toți;

81. subliniază că interesele și drepturile copiilor cetățenilor UE ar trebui protejate corespunzător, nu doar în Uniune, ci și dincolo de frontierele sale și solicită, în consecință, o cooperare mai intensă cu instituțiile răspunzătoare de bunăstarea copiilor din țările nordice din afara UE; consideră că toți partenerii UE (inclusiv membrii SEE) ar trebui să ratifice Convenția de la Haga din 1996 asupra competenței, legii aplicabile, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor;

82. recunoaște faptul că criza financiară și economică a avut consecințe negative grave asupra bunăstării și a respectării drepturilor copilului; le solicită statelor membre să își intensifice eforturile depuse pentru soluționarea problemei sărăciei copiilor și excluderii sociale prin implementarea efectivă a Recomandării Comisiei Europene intitulate „Investiția în copii: ruperea cercului vicios al defavorizării” cu ajutorul unor strategii integrate care să sprijine accesul la resurse adecvate, permițând accesul la servicii de calitate accesibile și promovând participarea copiilor la procesele decizionale care îi afectează; îi solicită Comisiei să ia măsuri

³³ Texte adoptate, P8_TA(2015)0070.

suplimentare pentru monitorizarea punerii în aplicare a recomandării;

83. invită Comisia să propună un succesori ambițios și exhaustiv care să-i urmeze, în 2015, Agendei UE privind drepturile copilului; îi solicită Comisiei să asigure o integrare efectivă a drepturilor copilului în întreaga legislație, în politicile și în deciziile financiare ale UE; îi solicită Comisiei să prezinte rapoarte anuale referitoare la progresele înregistrate în ceea ce privește respectarea drepturilor copilului și deplina punere în aplicare a acquis-ului UE în materie; îi solicită Comisiei să procedeze astfel, încât mandatul și resursele aflate la dispoziția coordonatorului pentru drepturile copilului să reflecte în mod adecvat angajamentul UE de integrare sistematică și efectivă a drepturilor copilului; invită Comisia să adopte orientările UE privind sistemele integrate de protecție a copilului care au fost anunțate;

84. salută tendința de a defini căsătoria silită ca o infracțiune penală în statele membre; le solicită statelor membre să dea dovadă de vigilență, să ofere formare și să sensibilizeze personalul care intră în contact cu copiii, cum ar fi profesorii sau educatorii, să îi sprijine în vederea identificării copiilor susceptibili de a fi răpiți în țara lor de origine pentru a fi căsătoriți cu forța;

Drepturile persoanelor LGBTI

85. condamnă cu maximă fermitate toate formele de discriminare și violență de pe teritoriul UE îndreptate împotriva lesbianelor, homosexualilor, transsexualilor, bisexualilor și intersexualilor (LGBTI), favorizate de legi și politici care restrâng drepturile fundamentale ale acestor persoane; invită Comisia și statele membre să adopte legi și politici pentru a combate homofobia și transfobia; îi solicită, în acest sens, Comisiei să prezinte un plan de acțiune sau o strategie la nivelul UE pentru egalitate pe criterii de orientare sexuală și de identitate de gen, după cum a solicitat în repetate rânduri Parlamentul și a promis comisarul Jourová în cadrul audierilor Comisiei; reamintește, în acest sens, Rezoluția sa din 4 februarie 2014 referitoare la foaia de parcurs a UE împotriva homofobiei și a discriminării pe motiv de orientare sexuală și identitate de gen, subliniază însă că această politică exhaustivă trebuie să respecte competențele Uniunii Europene, ale agențiilor sale și ale statelor sale membre;

86. consideră că drepturile fundamentale ale persoanelor LGBTI sunt susceptibile să fie mai bine protejate dacă acestea au acces la instituții juridice precum coabitarea, parteneriatul civil sau căsătoria; salută faptul că 19 state membre oferă în prezent aceste opțiuni și invită și alte state membre să examineze posibilitatea de a proceda la fel; repetă, o dată mai mult, apelul adresat Comisiei de a prezenta o propunere de regulament ambițios pentru a asigura recunoașterea reciprocă a actelor de stare civilă (inclusiv recunoașterea juridică a genului, căsătoriilor și parteneriatelor înregistrate) și a efectelor lor juridice, în vederea diminuării piedicilor juridice și administrative discriminatorii cu care

se confruntă cetățenii care își exercită dreptul de liberă circulație;

87. le solicită statelor membre să dea dovadă de vigilență și de fermitate și să sancționeze funcționarii publici care insultă sau stigmatizează public persoanele LGBTI;

88. încurajează statele membre ale UE să sprijine sindicatele și organizațiile angajatorilor în eforturile lor de adoptare a unor politici privind diversitatea și nediscriminarea axate pe persoanele LGBTI;

89. consideră că autoritățile din statele membre ar trebui să faciliteze procedurile care le permit persoanelor care și-au schimbat sexul să beneficieze de recunoașterea noului gen în documentele oficiale; își reiterează condamnarea oricăror proceduri de recunoaștere juridică care impun sterilizarea persoanelor transgen;

90. deplânge faptul că persoanele transgen sunt în continuare considerate bolnavi mintal în majoritatea statelor membre și solicită revizuirea cataloagelor naționale în materie de sănătate mintală, cu asigurarea, în același timp, a disponibilității tratamentului medical necesar pentru toate persoanele transgen;

91. salută inițiativa prezentată de Comisie cu privire la depatologizarea identităților transgen în cadrul revizuirii Clasificării Internaționale a Bolilor a Organizației Mondiale a Sănătății (ICD); îi solicită Comisiei să intensifice eforturile de prevenire a transformării varianței de gen în copilărie într-un nou diagnostic ICD;

92. regretă profund faptul că intervențiile chirurgicale de „normalizare” genitală asupra copiilor intersexuali sunt răspândite, în pofida faptului că nu sunt necesare din punct de vedere medical; salută, în acest sens, legea malteză privind identitatea de gen, exprimarea de gen și caracteristicile sexuale din aprilie 2015, care interzice efectuarea unor astfel de intervenții asupra copiilor intersexuali și consolidează principiul autodeterminării pentru persoanele intersexuale, și le solicită celorlalte state să urmeze modelul maltez;

Drepturile persoanelor cu dizabilități

93. deplânge discriminările și excluderea la care încă sunt supuse persoanele cu handicap; le solicită Comisiei, statelor membre și autorităților regionale și locale să implementeze strategia europeană privind dizabilitățile și respectiv să monitorizeze și să aplice legislația europeană pertinentă; invită, în acest sens, Comisia să reia inițiativa legislativă referitoare la un act privind accesibilitatea, sub forma unui instrument orizontal capabil să amplifice protecția acordată persoanelor cu dizabilități și să asigure consecvența, în această privință, a tuturor politicilor UE; le solicită Comisiei și statelor membre să mărească la maximum sinergiile dintre strategia UE privind dizabilitățile și prevederile CEDAW și Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, pentru a asigura recunoașterea concretă și exercitarea efectivă a drepturilor, inclusiv prin armonizarea și implementarea cadrului legislativ și prin acțiuni culturale și politice;

94. îndeamnă Comisia să îndrume statele membre cu privire la utilizarea optimă a fondurilor europene, în conformitate cu obligațiile care îi incumbă UE în temeiul Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap și să sprijine și să conlucreze îndeaproape cu ONG-urile și alte organizații, pentru a asigura implementarea corectă a convenției; le solicită UE și statelor membre să îmbunătățească accesul la locuri de muncă și la formare al persoanelor cu dizabilități, inclusiv al persoanelor cu dizabilități psiho-sociale, și să sprijine traiul în condiții de independență și programele de dezinstituționalizare, în concordanță cu articolul 26 din Cartă;

95. subliniază necesitatea respectării dreptului persoanelor cu dizabilități de a participa politic la alegeri; îi solicită, în acest sens, Comisiei să includă o evaluare a compatibilității cu Convenția Națiunilor Unite privind persoanele cu handicap în raportul său privind punerea în aplicare a Directivelor 93/109/CE și 94/80/CE ale Consiliului, care stabilesc dreptul de a vota și de a candida la alegerile pentru Parlamentul European și la alegerile locale; regretă faptul că un număr mare de persoane cu dizabilități din UE, care au fost private de capacitate juridică, sunt private și de dreptul de vot; le solicită, prin urmare, statelor membre să nu modifice legislația lor națională pentru a retrage sistematic dreptul de vot persoanelor cu dizabilități care au fost private de capacitate juridică, ci să efectueze analize de la caz la caz și să acorde asistență persoanelor cu dizabilități în timpul procedurilor de vot;

96. invită Comisia să evalueze compatibilitatea legislației europene cu cerințele Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap și să evalueze, din perspectiva acestei convenții, orice propunere viitoare, recurgând la studiile sale de impact;

97. condamnă utilizarea formelor de constrângere fizică și farmacologică pentru dizabilitățile mintale și invită UE și statele membre să adopte politici de integrare socială;

98. deplânge faptul că persoanele cu dizabilități se confruntă în continuare cu obstacole în ceea ce privește accesul la piața bunurilor și serviciilor din Uniune; consideră că aceste obstacole sunt de natură să limiteze participarea lor în societate și constituie o încălcare a drepturilor care le revin în special pe baza cetățeniei europene; îi solicită Comisiei să facă progrese rapide în ceea ce privește accesibilitatea în cadrul Uniunii Europene, astfel încât să se poată adopta, în cel mai scurt timp, un act legislativ;

99. le solicită instituțiilor UE și statelor membre să implice îndeaproape persoane cu dizabilități, inclusiv prin intermediul organizațiilor care îi reprezintă, în procesele decizionale din sferele lor de competență, în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) din Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap;

100. le solicită statelor membre ale UE și instituțiilor

acestea să asigure publicitatea, clară și pe larg, referitoare la oportunitățile de participare la procesele consultative, folosind modalități de comunicare accesibile, posibilitatea furnizării informației în alte formate, cum ar fi Braille sau Easy Read (ușor lizibile), precum și accesibilitatea audierilor publice și a reuniunilor în care se discută propunerile de legi și de politici;

101. îi solicită Comisiei să armonizeze colectarea de date privind dizabilitățile în cadrul unor anchete sociale desfășurate la nivelul UE, în acord cu cerințele articolului 31 din Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap; subliniază faptul că această colectare de date ar trebui să facă uz de metodologii ce favorizează integrarea tuturor persoanelor cu dizabilități, inclusiv a celor cu afecțiuni mai grave și celor instituționalizați;

Discriminarea bazată pe vârstă

102. deplânge faptul că multe persoane în vârstă se confruntă zilnic cu discriminarea și cu încălcări ale drepturilor lor fundamentale, în special în ceea ce privește accesul la venituri corespunzătoare, la locuri de muncă, îngrijirea sănătății și la bunuri și servicii necesare; reamintește că articolul 25 din Carta drepturilor fundamentale proclamă dreptul persoanelor în vârstă de a duce o viață demnă și independentă și de a participa la viața socială și culturală; îi solicită Comisiei să elaboreze o strategie privind schimbările demografice care să transpună în practică articolul 25 din Carta drepturilor fundamentale;

103. își exprimă îngrijorarea în legătură cu faptul că relele tratamente, neglijarea și abuzarea persoanelor în vârstă reprezintă un fenomen larg răspândit în statele membre; invită statele membre să adopte măsuri pentru a combate abuzul și toate formele de violență împotriva persoanelor în vârstă și să promoveze independența acestora sprijinind renovarea și accesibilitatea locuințelor; reamintește faptul că femeile în vârstă trăiesc mai adesea sub limita sărăciei, din cauza disparității salariale și, ulterior, a disparității în privința pensiilor dintre genuri;

104. invită statele membre să asigure integrarea lucrătorilor tineri pe piața muncii, în special a celor afectați de criza economică, inclusiv prin organizarea și punerea la dispoziție a unor activități de formare urmărind promovarea socială a tinerilor;

105. solicită respectarea demnității persoanelor la sfârșitul vieții, îndeosebi prin garantarea recunoașterii și respectării deciziilor exprimate în dispozițiile testamentare;

106. își exprimă îngrijorarea în legătură cu faptul că reducerile practicate de statele membre în materie de cheltuieli publice și pensii contribuie în mare măsură la pauperitatea la o vârstă înaintată, prin diminuarea venitului disponibil, înrăutățirea condițiilor de viață, crearea unor inegalități în ceea ce privește accesibilitatea serviciilor și creșterea numărului persoanelor în vârstă cu venituri care abia depășesc pragul sărăciei;

Infracțiunile motivate de ură și discursurile care incită la ură

107. deplânge incidența discursurilor de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de rasism, xenofobie, intoleranță religioasă sau prejudecăți cu privire la dizabilități, orientare sexuală sau identitate de gen, care survin zilnic în UE; le solicită statelor membre să apere drepturile fundamentale și să promoveze pe teritoriul lor înțelegerea, acceptarea și toleranța în relațiile dintre diferitele comunități; îi solicită UE ca, atunci când elaborează politici europene împotriva discriminării și politici în domeniul justiției, să acorde prioritate luptei împotriva infracțiunilor motivate de ură; le solicită Comisiei și statelor membre să intensifice lupta împotriva infracțiunilor motivate de ură și a atitudinilor și comportamentelor discriminatorii, prin elaborarea unei strategii exhaustive de combatere a infracțiunilor motivate de ură, a violenței determinate de prejudecăți și a discriminării;

108. este preocupat de prezența crescută a discursurilor care incită la ură în mediul online și le solicită statelor membre să instituie o procedură simplă care să le permită cetățenilor semnalarea conținuturilor motivate de ură pe internet;

109. își exprimă preocuparea cu privire la anchetele și la condamnările legate de infracțiunile motivate de ură în statele membre; îi solicită UE să adopte toate măsurile adecvate pentru a încuraja semnalarea unor astfel de infracțiuni, inclusiv prin asigurarea unei protecții corespunzătoare, deoarece constatările FRA din studiile sale pe scară largă au indicat în mod constant că victimele criminalității sunt reticente să se prezinte și să raporteze aceste situații la poliție;

110. își exprimă îngrijorarea în legătură cu faptul că mai multe state membre nu au transpus corect prevederile Deciziei-cadru 2008/913/JAI și le solicită acestora să transpună și să implementeze integral standardele UE și să asigure punerea în executare a legislației naționale care pedepsește toate formele de infracțiuni motivate de ură, de incitare la ură și la hărțuire și să-i urmărească sistematic în justiție pe făptuitorii acestor infracțiuni penale; îi solicită Comisiei să monitorizeze transpunerea corectă a deciziei-cadru și să pună în mișcare proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva statelor membre care nu o transpun; solicită, de asemenea, revizuirea deciziei-cadru, cu scopul de a acoperi integral toate formele de infracțiuni motivate de ură și infracțiunile comise din cauza prejudecăților sau pe motiv de discriminare și de a defini în mod clar standarde consecvente de cercetare și de urmărire penală;

111. îi solicită Comisiei să sprijine programele de formare în domeniul prevenirii și eliminării practicilor discriminatorii și infracțiunilor din motive de ură destinate autorităților de impunere a ordinii de drept și autorităților judiciare, precum și agențiilor relevante ale UE; le solicită statelor membre să le furnizeze auto-

rităților cu competențe în materie de cercetare și urmărire în justiție instrumente și cunoștințe practice care să le permită să identifice și să soluționeze infracțiunile acoperite de decizia-cadru, precum și să interacționeze și să comunice cu victimele;

112. constată cu îngrijorare dezvoltarea partidelor politice care își bazează programele politice pe excludere pe criterii etnice, de orientare sexuală și religioase;

113. își exprimă profunda preocupare cu privire la banalizarea în creștere a actelor și a discursurilor rasiste și xenofobe, cauzată de vizibilitatea publică în continuă creștere a grupărilor rasiste și xenofobe, dintre care unele au obținut sau încearcă să obțină statutul de partid politic;

114. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la dezvoltarea partidelor politice care se folosesc de actuala criză economică și socială pentru a-și justifica mesajul rasist, xenofob și antiislamic;

115. condamnă ferm practicile de intimidare și de persecuție a minorităților, în special a romilor și a migranților, folosite de grupările paramilitare, dintre care unele sunt asociate în mod direct unui partid politic; îndeamnă statele membre să scoată în afara legii și să pedepsească astfel de practici;

Persoanele fără adăpost

116. își exprimă îngrijorarea în legătură cu numărul persoanelor care și-au pierdut locuința ca urmare a crizei economice; opinează că persoanele fără adăpost trebuie să fie menținute integrate în societate și că izolarea și marginalizarea lor trebuie combătute; le solicită, în acest sens, statelor membre să adopte politici ambițioase pentru a veni în ajutorul acestor persoane; subliniază faptul că persoanele fără adăpost sunt vulnerabile și își reiterează apelul adresat statelor membre de a evita stigmatizarea acestora ca delincvenți; le solicită statelor membre să abroge orice act normativ sau să abandoneze orice politici care le-ar prezenta ca atare; le solicită statelor membre să conceapă strategii naționale de combatere a fenomenului persoanelor fără adăpost pe teritoriul lor; îi solicită Comisiei să sprijine statele membre în eforturile lor de combatere a fenomenului lipsei de adăpost, prin facilitarea schimbului de bune practici și prin colectarea unor date exacte; invită Comisia să monitorizeze încălcările drepturilor omului din statele membre survenite ca rezultat al lipsei de adăpost; subliniază că dreptul la asistență locativă acordat păturilor sociale celor mai sărace este consfințit de Carta drepturilor fundamentale;

Drepturile migrantilor și ale refugiaților la protecție internațională

117. condamnă faptul că un număr mare de solicitanți de azil și de migranți care încearcă să ajungă în Uniunea Europeană își pierd viața în Mediterana și rolul jucat de călăuze și de traficanti, care le refuză migranților drepturile fundamentale; scoate în evidență faptul că UE și statele membre ar trebui să adopte mă-

suri energice și obligatorii pentru a evita alte tragedii pe mare; le solicită UE și statelor membre să plaseze solidaritatea și respectarea drepturilor fundamentale ale migranților în centrul politicilor UE privind migrația și, în particular:

- subliniază necesitatea integrării drepturilor fundamentale în toate aspectele politicilor UE în materie de migrare și a efectuării unei evaluări aprofundate a impactului asupra drepturilor fundamentale ale migranților al tuturor măsurilor și mecanismelor care privesc migrația, azilul și controlul frontierelor; le cere statelor membre să respecte drepturile migranților vulnerabili;

- subliniază necesitatea unei abordări holistice a UE, de natură să mărească coerența politicilor internă și externă ale UE; încurajează UE și statele membre să plaseze respectarea drepturilor migranților în centrul oricărui acord de cooperare bilaterală sau multilaterală cu țările din afara UE, inclusiv acordurile de readmisie, parteneriatele pentru mobilitate și acordurile de cooperare tehnică;

- le reamintește statelor membre obligația lor internațională de a veni în ajutorul persoanelor aflate în pericol pe mare;

- le solicită statelor membre să modifice sau să revizuiască orice legislație care pedepsește persoanele care acordă asistență migranților aflați în pericol pe mare;

- subliniază dreptul fundamental la azil; încurajează OU și statele membre să disponibilizeze și să aloce resurse suficiente pentru a crea posibilități și a deschide canale sigure și legale pentru intrarea solicitanților de azil în Uniunea Europeană, astfel încât să se reducă riscurile inerente încercărilor de intrare ilegală și să se combată traficul cu ființe umane și rețelele de călăuze care profită de pe urma periclitării vieții migranților și a exploatarii lor sexuale sau prin muncă;

- cheamă statele membre să participe la programele de relocare ale UE și încurajează utilizarea vizelor umanitare;

- îndeamnă statele membre să asigure condiții decente de primire, în conformitate cu legislația existentă în materia drepturilor fundamentale și azilului, acordând o atenție deosebită persoanelor vulnerabile și diminuării riscului de excludere socială a solicitanților de azil; invită Comisia să monitorizeze implementarea sistemului european comun de azil (SECA) și în special a Directivei 2013/32/UE, acordând o atenție specială solicitanților de azil care au nevoie de garanții procedurale speciale;

- solicită instituirea unui sistem armonizat și eficient de azil al UE, în vederea repartizării echitabile a solicitanților de azil în statele membre;

- deplânge incidentele de returnare violentă semnificate la frontierele UE; le reamintește statelor membre obligația pe care o au de a respecta principiul nereturnării, astfel cum este recunoscut de Convenția de la Geneva și de CEDO, și interdicția privind expulzările

colective, stipulată la articolul 19 din Carta drepturilor fundamentale; le solicită Comisiei, agențiilor sale și statelor membre să asigure respectarea acestor obligații ale UE și a celorlalte obligații internaționale;

118. solicită Uniunii și statelor membre să adopte legislația necesară pentru a pune în aplicare principiul solidarității astfel cum este stabilit la articolul 80 din TFUE;

119. condamnă ferm protecția securitară la frontierele UE, care în prezent se materializează până și prin construirea de ziduri și garduri de sârmă ghimpată, precum și lipsa unor rute legale de intrare în Uniunea Europeană, ceea ce îi forțează pe numeroși solicitanți de azil și migranți să recurgă la metode din ce în ce mai periculoase, ajungând la discreția călăuzelor și traficantilor de persoane;

120. solicită introducerea unor controale la frontieră care să țină seama de drepturile fundamentale și subliniază necesitatea supravegherii democratice, de către Parlament, a operațiunilor Frontex;

121. cere suspendarea tuturor activităților care, în conformitate cu legislația Uniunii sau cu mandatul Frontex, au fost identificate drept acte care încalcă drepturile fundamentale;

122. subliniază impactul negativ al Regulamentului Dublin II asupra accesului efectiv la protecție internațională în absența unui adevărat sistem de azil european comun, în special în lumina jurisprudenței CJUE și a CEDO; condamnă faptul că revizuirea regulamentului nu a condus la suspendarea acestuia sau, cel puțin, la abrogarea returnării către prima țară de intrare în UE și, de asemenea, lipsa unor măsuri luate de Comisie și de statele membre care să constituie o alternativă posibilă, bazată pe solidaritatea între statele membre;

123. le cere statelor membre să ratifice Convenția internațională privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor acestora;

124. condamnă recurgerea nediferențiată la detenția ilegală a migranților neregulamentari, inclusiv a solicitanților de azil, a minorilor neînsoțiți și a apatrizilor; le cere statelor membre să respecte dispozițiile Directivei privind returnarea, inclusiv dreptul la demnitate și principiul interesului superior al copilului, precum și legislația UE și legislația internațională; reamintește faptul că reținerea migranților trebuie să rămână o măsură de luat în ultimă instanță și îndeamnă statele membre să introducă și să aplice măsuri alternative; condamnă condițiile înspăimântătoare de detenție din unele state membre și îndeamnă Comisia să se ocupe de acestea fără întârziere; reafirmă necesitatea de a le garanta migranților neregulamentari acordarea unei căi efective de atac în cazul în care le sunt încălcate drepturile;

125. le solicită statelor membre și Comisiei să ia măsurile necesare pentru a garanta informarea și transparența cu privire la reținerea migranților și a solicitanților de azil în numeroase state membre și îndeamnă Comisia să propună o revizuire a Regula-

tului (CE) nr. 862/2007, astfel ca acesta să includă date statistice privind funcționarea sistemelor și a centrelor de detenție;

126. subliniază importanța controlului democratic asupra tuturor formelor de privare de libertate în temeiul legislației în materie de imigrație și azil; invită membrii Parlamentului European și ai parlamentelor naționale să viziteze periodic centrele de primire și de detenție a migranților și solicitanților de azil și cheamă statele membre și Comisia să faciliteze accesul ONG-urilor și al jurnaliștilor la aceste centre;

127. solicită o monitorizare mai atentă a centrelor de primire și de detenție a migranților, a tratamentului aplicat acestora și a formalităților de azil în statele membre; își exprimă îngrijorarea cu privire la procedurile de „returnare la cald” și la incidentele violente care au loc în diferite „puncte fierbinți” din sudul Europei, care necesită lansarea imediată, de către Comisie, în acest cadru, a unui dialog politic cu țările implicate în astfel de practici, în vederea sprijinirii statului de drept;

128. invită Uniunea Europeană și statele sale membre să instituie măsuri concrete și bune practici urmărind promovarea egalității de tratament și a integrării sociale, astfel încât integrarea migranților în societate să fie îmbunătățită; reamintește, în această privință, că este esențial ca stereotipurile negative și dezinformarea în legătură cu migrații să fie combătute prin dezvoltarea unor discursuri contrare, în primul rând în școli și adresate tinerilor, pentru a mări impactul pozitiv al migrației;

129. consideră că copiii migranți sunt deosebit de vulnerabili, în special atunci când nu sunt însoțiți; le solicită Comisiei și statelor membre să pună în aplicare Rezoluția Parlamentului European din 12 septembrie 2013 referitoare la situația minorilor neînsoțiți în UE; le solicită statelor membre să implementeze integral pachetul privind sistemul european comun de azil, pentru a îmbunătăți situația minorilor neînsoțiți în UE; salută hotărârea Curții de Justiție pronunțată în cauza C-648/11, care stipulează că statul membru competent să examineze o cerere de azil făcută în mai multe state membre de către un minor neînsoțit este statul în care se află respectivul minor după depunerea cererii; reamintește că un minor neînsoțit este înainte de toate un copil și că protecția copiilor, mai degrabă decât politicile în domeniul imigrației, trebuie să fie principiul călăuzitor al acțiunilor statelor membre și ale UE atunci când se ocupă de copii neînsoțiți;

130. solicită o evaluare a modului în care sunt cheltuite fondurile alocate și utilizate în domeniul afacerilor interne, în special fondurile acordate pentru primirea solicitanților de azil; invită UE să intervină în cazul în care apar suspiciuni cum că fondurile au fost utilizate pentru activități care încalcă drepturile fundamentale;

131. solicită asistarea statelor membre situate la frontierele externe ale Uniunii, pentru a le ajuta să remedieze deficiențele sistemice legate de condițiile de

primire și de procedurile de azil, care sunt agravate de creșterea numărului de solicitanți de azil;

132. îi solicită UE să-i tragă la răspundere pe proprii săi agenți pentru orice încălcare a drepturilor fundamentale pe care ar putea-o comite; solicită, în particular, să se acorde asigurări cu privire la demararea unei anchete ca urmare a alegerii conform cărora s-ar fi comis încălcări în cursul operațiunilor coordonate de agenția Frontex și la luarea unor măsuri adecvate, de natură disciplinară sau de altă natură, împotriva celor care se fac vinovați de comiterea unor astfel de încălcări; solicită, în acest scop, un mecanism intern de atac în cadrul Frontex, astfel cum a solicitat Ombudsmanul European în ancheta sa cu privire la cazul OI/5/2012/BEH-MHZ și publicarea concluziilor cercetărilor privind alegerile de încălcare a drepturilor omului; solicită, în plus, ca operațiunile Frontex să fie oprite în cazul în care, în cursul lor, s-au comis încălcări ale drepturilor omului, astfel cum se prevede la articolul 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 1168/2011;

133. invită statele membre să ratifice fără întârziere Convenția Consiliului Europei privind acțiunea împotriva traficului de persoane;

134. le solicită statelor membre să asigure accesul la protecție internațională al femeilor care sunt victime ale persecuțiilor pe motive legate de gen; le solicită statelor membre să urmeze orientările Comisiei pentru punerea în aplicare a Directivei 2003/86/CE privind dreptul la reîntregirea familiei, inclusiv în ceea ce privește emiterea imediată a unui permis de ședere autonom membrilor de familie care au intrat în scopul reîntregirii familiei atunci când survin circumstanțe deosebit de dificile, cum ar fi violența domestică;

135. salută faptul că legislația UE în domeniul azilului încadrează victimele mutilării genitale în categoria persoanelor vulnerabile și include mutilarea genitală printre criteriile de care trebuie să se țină seama atunci când se solicită azilul; invită statele membre să instruiască persoanele care lucrează cu migrații să identifice femeile și fetele susceptibile de a fi supuse mutilării genitale în țările lor de origine;

136. subliniază faptul că dreptul la libertatea de circulație și de ședere a cetățenilor europeni și a familiilor acestora, prevăzut în tratate și garantat de Directiva 2004/38/CE privind libera circulație, este unul dintre cele mai tangibile drepturi fundamentale ale cetățenilor europeni; condamnă orice încercare de revizuire a acestui acquis, îndeosebi reintroducerea controalelor la frontierele Schengen prin situare în afara codului frontierei Schengen și solicită ca orice încălcare a normelor să aibă ca rezultat o acțiune la Curtea de Justiție; își exprimă îngrijorarea cu privire la tendința în creștere a expulzărilor rapide ale cetățenilor UE din statele membre de reședință ca urmare a pierderii locului de muncă și a veniturilor, cu încălcarea cadrului existent; consideră că astfel de acțiuni contravin spiritului libertății de circulație;

Solidaritatea în timpul crizei

137. deplânge modul negativ în care criza financiară, economică și a datoriilor suverane, împreună cu restricțiile bugetare impuse, a afectat drepturile economice, civile, sociale și culturale, având adesea drept rezultat creșterea șomajului, pauperitatea și condițiile precare de muncă și de trai, precum și excluderea și izolarea, îndeosebi în statele membre în care au fost adoptate programe de ajustare economică, și subliniază că o comunicare recentă a Eurostat relevă că, în prezent, un european din patru este amenințat de sărăcie și excludere;

138. constată că criza economică și măsurile implementate pentru soluționarea ei au afectat dreptul de acces la nevoile de bază, ca educația, locuințele, asistența medicală și securitatea socială, și au avut un impact negativ asupra stării generale de sănătate a populației din unele state membre; subliniază necesitatea respectării dreptului la protecție împotriva sărăciei și a excluderii sociale, astfel cum este prevăzut în articolul 30 din Carta socială europeană; le solicită tuturor statelor membre să introducă măsuri de sprijin, în conformitate cu practicile naționale, pentru a le oferi cetățenilor lor condiții de viață decente și pentru a combate excluderea socială;

139. subliniază faptul că instituțiile UE, ca și statele membre care pun în aplicare reforme structurale ale sistemelor lor sociale și economice, au obligația de a respecta întotdeauna cartă și obligațiile lor internaționale fiind, în consecință, răspunzători pentru deciziile luate; își reiterează apelul de a alinia programele de ajustare economică la obiectivele UE stabilite la articolul 151 din TFUE, printre care promovarea ocupării forței de muncă și îmbunătățirea condițiilor de trai și de lucru; reafirmă necesitatea asigurării unui control democratic total, prin implicarea efectivă a parlamentelor, în ceea ce privește măsurile luate de instituțiile UE și de statele membre ca răspuns la criză;

140. le solicită instituțiilor UE și statelor membre să analizeze, din perspectiva dimensiunii de gen, consecințele măsurilor de austeritate propuse sau implementate asupra drepturilor fundamentale, ținând seama de impactul disproporționat al acestora asupra femeilor; le solicită instituțiilor UE ca, în cazurile în care măsurile de austeritate au afectat negativ drepturile economice, sociale și culturale ale femeilor, să adopte de îndată măsuri de remediere;

141. invită instituțiile UE și statele membre să analizeze impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale, inclusiv drepturile sociale și cele legate de muncă, al măsurilor propuse sau implementate pentru soluționarea crizei și, dacă este necesar, să ia măsuri de remediere atunci când se constată un regres în ceea ce privește protejarea drepturilor sau încălcări ale dreptului internațional, inclusiv ale convențiilor sau recomandărilor OIM;

142. invită instituțiile UE și statele membre ca, atunci când adoptă și implementează măsuri corective

și tăieri bugetare, să efectueze o evaluare a impactului asupra drepturilor fundamentale și să garanteze disponibilizarea unor resurse suficiente pentru a asigura respectarea acestora și niveluri minimale esențiale în ceea ce privește drepturile civile, economice, culturale și sociale, acordând o atenție deosebită grupurilor celor mai vulnerabile și dezavantajate din punct de vedere social;

143. le solicită instituțiilor UE și statelor membre să recunoască faptul că investițiile pe termen lung în domeniul integrării sociale sunt rentabile, deoarece reduc costul ridicat al discriminării și al inegalității; le solicită statelor membre investiții publice adecvate, pentru a sprijini învățământul și asistența medicală și pentru a garanta că accesul la justiție și la o cale de atac în caz de discriminare nu este periclitat de reducerea drastică a bugetelor organismelor de promovare a egalității; le solicită instituțiilor UE și naționale să nu submineze integrarea socială prin măsuri bugetare care afectează funcționarea organizațiilor de la nivelul comunității care militează pentru egalitate;

144. îi solicită Comisiei să reflecteze la eventualitatea de a propune aderarea la Carta socială europeană, cu scopul de a proteja în mod eficient drepturile sociale ale cetățenilor europeni; le solicită statelor membre să promoveze extinderea drepturilor sociale prevăzute în Carta UE astfel încât să includă și alte drepturi sociale menționate în Carta socială revizuită a Consiliului European, cum ar fi dreptul la muncă, dreptul la o remunerație echitabilă, dreptul la protecția împotriva sărăciei și a excluderii sociale;

Infraționalitatea și combaterea corupției

145. afirmă din nou că infrațiunea de corupție, în special criminalitatea organizată, constituie o încălcare gravă a drepturilor fundamentale și o amenințare la adresa democrației și a statului de drept; subliniază faptul că, prin deturnarea fondurilor publice și neutilizarea lor în scopul preconizat, corupția reduce nivelul și calitatea serviciilor publice, afectând astfel aplicarea unui tratament echitabil tuturor cetățenilor; îndeamnă statele membre și instituțiile europene să conceapă instrumente eficace pentru combaterea și sancționarea corupției și criminalității și să continue să verifice în mod regulat folosirea fondurilor publice, fie ele europene sau naționale; invită, în acest scop, statele membre și instituțiile să faciliteze înființarea rapidă a Parchetului European, oferind astfel garanții adecvate de independență și eficiență;

146. subliniază că corupția constituie o încălcare gravă a drepturilor fundamentale; invită statele și instituțiile să conceapă instrumente eficace pentru combaterea corupției și să monitorizeze în mod regulat folosirea fondurilor publice, fie ele europene sau naționale; subliniază că mai multă transparență și lărgirea accesului la documentele publice a cetățenilor și jurnaliștilor reprezintă o cale eficientă de demascare și combatere a corupției;

147. îndeamnă Comisia Europeană să adopte o strategie anti-corupție, completată cu instrumente eficiente; invită toate statele membre și UE să se alătore Parteneriatului pentru o guvernare deschisă și să conceapă strategii concrete de promovare a transparenței, de responsabilizare a cetățenilor și de combatere a corupției; le solicită statelor membre să urmeze recomandările formulate în Raportul privind combaterea corupției întocmit de Comisia Europeană și în Rezoluția Parlamentului din 23 octombrie 2013 referitoare la crima organizată, corupția și spălarea de bani: recomandări cu privire la acțiunile și inițiativele care se impun⁽³⁴⁾ și să intensifice cooperarea polițienească și judiciară în combaterea corupției;

148. îndeamnă statele membre să își intensifice lupta împotriva tuturor tipurilor de criminalitate organizată gravă, printre care traficul de persoane, abuzul și exploatarea sexuală, tortura și munca forțată, în special în cazul femeilor și al copiilor;

149. invită Comisia să incrimineze infracțiunile ecologice comise de persoane fizice sau de grupuri infracționale organizate care au un impact asupra drepturilor omului – dreptul la sănătate, la viață și la un mediu sănătos –, precum și asupra economiei și utilizării resurselor publice; îndeamnă Comisia să examineze aplicarea efectivă în UE a dreptului de acces la justiție în contextul dreptului fiecărei persoane din generația actuală sau viitoare de a trăi într-un mediu favorabil pentru sănătatea și bunăstarea sa;

150. propune lansarea unui cod european împotriva corupției și a unui sistem transparent de indicatori privind nivelul corupției din statele membre și progresele realizate în eradicarea corupției, precum și întocmirea unui raport comparativ anual privind amploarea pe care această problemă majoră a dobândit-o la nivel european;

151. le solicită Comisiei și statelor membre să pună capăt concurenței fiscale și să combată în mod eficace practicile fiscale dăunătoare, evaziunea și eludarea fiscală din UE, care afectează negativ capacitatea statelor membre de a valorifica la maximum resursele disponibile în vederea exercitării pe deplin a drepturilor economice, sociale și culturale;

152. condamnă fenomenul în creștere al traficului de ființe umane, în special în scopul exploatarei sexuale, și le solicită UE și statelor membre să adopte măsuri, în conformitate cu Directiva UE, pentru a combate cererea de exploatare care intensifică traficul în toate formele sale;

Condițiile din închisori și alte instituții penitenciare

153. reamintește faptul că autoritățile naționale trebuie să garanteze drepturile fundamentale ale deținuților; deplângă condițiile din închisorile și celelalte

instituții penitenciare din multe state membre, printre care supraaglomerarea și relele tratamente aplicate deținuților; consideră că este esențial ca UE să adopte un instrument care să garanteze punerea în aplicare a recomandărilor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratatelor Inumane sau Degradante (CPT) și a hotărârilor CEDO;

154. reamintește faptul că recurgerea abuzivă la măsuri privative de libertate conduce la supraaglomerarea închisorilor din întreaga Europă, ceea ce încalcă drepturile fundamentale ale persoanelor și compromite încrederea reciprocă necesară pentru intensificarea cooperării judiciare în Europa; reafirmă nevoia ca statele membre să își onoreze angajamentele asumate în cadrul forurilor europene și internaționale de a recurge mai frecvent la eliberarea condiționată și la sancțiuni alternative pedepsei cu închisoarea și să facă din reintegrarea socială obiectivul suprem al unei perioade de detenție; le solicită, prin urmare, statelor membre să adopte strategii de promovare a formării profesionale și a muncii în rândul persoanelor aflate în detenție;

155. reiterează recomandările adresate Comisiei formulate în Rezoluția sa din 27 februarie 2014 referitoare la revizuirea mandatului european de arestare⁽³⁵⁾, în special în ceea ce privește introducerea, în mandatul european de arestare, a unui test de proporționalitate și a unei excepții în legătură cu drepturile fundamentale sau a unor măsuri de recunoaștere reciprocă generalizată;

156. regretă faptul că cele trei decizii-cadru privind transferul deținuților, eliberarea condiționată și sancțiunile alternative și, respectiv, ordinul european de supraveghere judiciară, care prezintă un potențial însemnat de reducere a supraaglomerării închisorilor, nu au fost puse în aplicare decât de unele state membre;

157. îi solicită Comisiei să evalueze impactul politicilor privind detenția și al sistemelor de justiție penală asupra copiilor; subliniază faptul că, în UE, drepturile copilului sunt afectate în mod direct în cazul copiilor care trăiesc în centre de detenție împreună cu părinții lor; subliniază faptul că, potrivit estimărilor, 800 000 de copii din UE sunt separați în fiecare an de un părinte încarcerat, fapt care afectează drepturile copiilor în numeroase feluri;

Justiția

158. subliniază că dezvoltarea unui spațiu european comun de justiție bazat pe recunoaștere reciprocă și pe garanții juridice, care să armonizeze diferitele sisteme de drept din statele membre, în special în materie penală, ar trebui să rămână printre prioritățile absolute ale instituțiilor europene pentru Agenda UE în domeniul justiției pentru 2020; consideră că aplicarea efectivă a cartei și a legislației secundare a UE privind drepturile fundamentale este esențială pentru încrederea cetățenilor în buna funcționare a spațiului european de justiție;

³⁴ Texte adoptate, P7_TA(2013)0444.

³⁵ Texte adoptate, P7_TA(2014)0174.

159. relevă faptul că dreptul de acces la justiție și la o instanță independentă și imparțială este esențial pentru protejarea drepturilor fundamentale, care sunt efective numai dacă pot fi apărate în justiție, pentru democrație și pentru statul de drept; subliniază, o dată mai mult, că este important să se asigure eficiența sistemelor de justiție civilă și penală și să se garanteze independența magistraților;

160. salută crearea portalului european e-Justiție, care este administrat de Comisie și oferă personalului de specialitate și publicului informații privind sistemele de drept și constituie un instrument practic pentru îmbunătățirea accesului la justiție, dispunând de o secțiune separată privind drepturile fundamentale, al cărei scop este să informeze cetățenii cu privire la ceea ce au de făcut în cazul în care le sunt încălcate drepturile fundamentale;

161. salută pașii care au fost deja făcuți la nivel european pentru armonizarea garanțiilor prevăzute în statele membre în cadrul procedurilor penale și beneficiile aduse de acestea pentru cetățeni; reiterează importanța adoptării unei legislații UE privind drepturile procedurale care să respecte cele mai înalte standarde de protecție consacrate în cartă, tratatele internaționale privind drepturile omului, precum și dreptul constituțional al statelor membre;

162. deplânge lipsa accesului la asistență juridică în numeroase state membre și faptul că aceasta limitează dreptul de acces la justiție al persoanelor care nu dispun de mijloace financiare suficiente; consideră că este esențial ca UE să adopte o directivă fermă și cuprinzătoare privind asistența juridică;

163. invită UE și statele membre să prevadă măsuri pentru a sprijini și proteja demascatorii care dezvăluie acțiuni ilegale;

Cetățenia

164. consideră că cetățenia UE activă și participativă ar trebui să fie încurajată prin accesul la documente și informații, transparență, o bună guvernare și administrare, participare și reprezentare democratică și un proces decizional cât mai apropiat de cetățenii Uniunii; relevă că este necesar ca societății civile să i se permită să participe pe deplin la luarea deciziilor la nivel european, conform garanțiilor prevăzute la articolul 11 din Tratatul privind Uniunea Europeană, și subliniază importanța principiilor transparenței și a dialogului pe această temă; constată că dreptul cetățenilor de acces la documentele deținute de instituțiile publice responsabilizează cetățenii și le permite să controleze și să evalueze și să tragă la răspundere autoritățile publice; deplânge, în acest context, impasul în care se află revizuirea Regulamentului (CE) nr. 1049/2001 și își reiterează apelul către Comisie și Consiliu de reluare a lucrărilor ținând seama de propunerile Parlamentului;

165. le solicită Comisiei și statelor membre să asigure organizarea unor campanii de informare cu privire la cetățenia europeană și la drepturile conexe: dreptul

la protecție diplomatică și consulară, dreptul de petiționare, dreptul de a adresa plângeri Ombudsmanului European, dreptul de a vota și a candida la alegerile europene și dreptul de a prezenta inițiative cetățenești;

166. apreciază laudativ Ombudsmanul European pentru hotărârea cu care asigură buna administrare și transparența în cadrul instituțiilor și organelor UE;

167. condamnă faptul că peste 15 milioane de resortisanți ai țărilor terțe și 500 000 de apatrizi cad victimă refuzului discriminatoriu de a li se recunoaște cetățenia; cheamă UE și statele sale membre să respecte dreptul fundamental la cetățenie și, în particular, invită statele membre să ratifice și să pună pe deplin în aplicare Convenția privind reducerea apatridiei din 1961, precum și Convenția europeană asupra cetățeniei din 1997;

168. evidențiază faptul că informarea cetățenilor cu privire la drepturile lor fundamentale face parte integrantă din dreptul la o bună guvernare, astfel cum este prevăzut în Carta drepturilor fundamentale; le solicită statelor membre să acorde o atenție deosebită persoanelor celor mai nevoiașe, să se asigure că drepturile ce le incumbă le sunt explicate, să le sprijine și să garanteze respectarea drepturilor respective;

169. îi solicită Comisiei să facă un pas înainte în direcția consolidării dreptului la bună administrare, transformând Codul European al Bunei Conduite Administrative al UE într-un regulament cu efecte juridice obligatorii;

170. invită Comisia și statele membre să se asigure, prin politicile lor, că drepturile fundamentale sunt respectate în mod corespunzător, garantate, protejate și dezvoltate în continuare în UE; invită statele membre să își reînnoiască eforturile în vederea recunoașterii dreptului de petiționare și a dreptului de a se adresa Ombudsmanului ca modalități prin care cetățenii își pot susține drepturile;

171. își exprimă îngrijorarea, având în vedere sutele de petiții primite anual, cu privire la deficiențele curente din implementarea în statele membre, în literă și spirit, a legislației UE în domeniul mediului, cum ar fi Directiva privind evaluarea impactului asupra mediului și Directiva privind evaluarea strategică de mediu; îi solicită Comisiei să supravegheze mai îndeaproape conținutul acestor proceduri, în special atunci când obiectul petițiilor constă din cazuri specifice;

172. reafirmă importanța Inițiativei cetățenești europene (ICE) ca un nou drept al cetățenilor introdus prin Tratatul de la Lisabona, care urmărește consolidarea democrației participative în UE; observă importanța ICE ca instrument puternic ce le oferă cetățenilor europeni dreptul democratic direct de a contribui la procesul decizional al UE, care se adaugă dreptului cetățenilor europeni de a adresa petiții Parlamentului European (PE) și dreptului de a face apel la Ombudsmanul European;

173. invită Comisia să întărească rolul Inițiativelor cetățenești europene (ICE), adoptând o abordare ușor

de înțeles de către cetățeni pentru a remedia toate deficiențele acestui instrument cu ocazia viitoarei revizuirii a Regulamentului (UE) nr. 211/2011 și îmbunătățind, în același timp, campaniile de informare a cetățenilor cu privire la utilizarea ICE și la forța cu care aceasta poate influența procesul de elaborare a politicilor UE;

Victimele criminalității

174. consideră că protejarea victimelor criminalității constituie o prioritate; le solicită statelor membre să implementeze în mod corespunzător, fără întârziere, Directiva UE privind victimele (2012/29/UE), astfel încât termenul de transpunere – 16 noiembrie 2015 – să fie respectat, iar Comisiei și statelor membre le solicită să ia măsurile necesare pentru ca, în conformitate cu articolul 28 din directivă, să colecteze date comparabile cu privire la transpunerea ei, îndeosebi cu privire la modul în care victimele infracțiunilor săvârșite din motive discriminatorii și-au putut exercita drepturile; consideră că, pentru sprijinirea victimelor criminalității, mai rămân multe de făcut: informarea lor cu privire la drepturile pe care le au și asigurarea unor sisteme eficiente de orientare și formarea ofițerilor de poliție și a persoanelor care practică profesii juridice, pentru a stabili o relație de încredere cu victimele, după cum se arată în studiile de cercetare privind sprijinirea victimelor efectuate de FRA; salută adoptarea, în 2013, a unui regulament privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă;

175. le solicită Comisiei și statelor membre ale UE să asigure condiții optime de colectare a datelor comparabile referitoare la transpunerea Directivei UE privind victimele (2012/29/UE) și modul în care victimele, inclusiv victimele infracțiunilor comise din cauza unor prejudecăți sau din motive discriminatorii, își pot exercita drepturile, conform prevederilor articolului 28 din directivă;

176. invită Comisia și statele membre ca, atunci când își planifică politicile, să ia în considerare evoluțiile demografice și schimbările survenite în ceea ce privește mărimea și componența gospodăriilor; îndeamnă Comisia și statele membre să garanteze că politicile lor sociale și în materie de ocupare a forței de muncă nu sunt discriminatorii în funcție de mărimea și componența gospodăriilor;

177. indică existența unui vid juridic în ceea ce privește accesul cetățenilor la căi de atac în justiție în cazul în care statele membre nu transpun sau transpun tardiv acte legislative ale UE care îi privesc în mod direct; subliniază necesitatea coordonării acțiunilor, la toate nivelurile, pentru a proteja și promova drepturile fundamentale, asociind instituțiile UE, statele membre,

autoritățile regionale și locale, ONG-urile și societatea civilă;

178. subliniază necesitatea unei consolidări în sfera transparenței, a responsabilității democratice și a deschiderii instituționale în UE și îndeamnă instituțiile competente ale UE și statele membre:

– să își intensifice eforturile în vederea revizuirii imediate a Regulamentului (CE) nr. 1049/2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei, pentru a asigura proceduri simplificate de acces al publicului la informații și documente în condiții de transparență maximă; invită, în acest sens, Comisia să reia inițiativa legislativă având ca obiect un act privind accesibilitatea, sub forma unui instrument transversal capabil să sporească protecția acordată persoanelor cu dezabilități și să asigure, în această privință, coerența tuturor politicilor UE;

– să inițieze o revizuire, în cursul acestei legislaturi, a Regulamentului privind inițiativa cetățenească europeană (Regulamentul (UE) nr. 211/2011), pentru a îmbunătăți funcționarea acestuia prin introducerea unor modificări de natură să elimine orice obstacolele administrative, organizaționale și financiare din cauza cărora nu toți cetățenii europeni își pot exercita în mod adecvat influența democratică prin ICE, conform prevederilor din tratate; îndeamnă Comisia să includă, de asemenea, în propunerea sa, dispozițiile necesare pentru a pune capăt situației în care anumite grupuri de cetățeni, cum sunt nevăzătorii sau persoanele care locuiesc în străinătate, sunt împiedicate să-și exercite dreptul de a sprijini inițiativele cetățenești, deoarece o astfel de excludere limitează egalitatea și atitudinea angajată în rândul cetățenilor;

– să propună o revizuire a Directivei 93/109/CE de stabilire a normelor de exercitare a dreptului de a alege și de a fi ales pentru Parlamentul European al cetățenilor Uniunii care își au reședința într-un alt stat membru decât acela ai cărui cetățeni sunt, pentru a-i ajuta pe cetățenii UE care sunt rezidenți în alt stat decât cel de origine să participe la alegerile europene în țara lor de reședință; invită statele membre să permită tuturor cetățenilor lor, inclusiv celor care trăiesc în afara UE, să voteze în alegerile europene, în special prin intermediul unei campanii de informare desfășurată în timp util;

– să acorde atenția cuvenită segmentului tot mai mare de populație care este complet privată de dreptul de vot în alegerile naționale, pentru că nu pot vota nici în țara lor de origine, nici în țara de reședință;

179. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

Și englezii au organizat un concurs pentru cea mai scurtă povestire.

Dar în condițiile concursului era stipulat că trebuie să fie amintite regina, Dumnezeu, sexul și misterul.

Primul loc a fost obținut de autorul următoarei povestiri:

„O Doamne! A exclamat regina. Sunt însărcinată și nu știu cu cine!”

HRONICUL HOTĂRĂRILOR PRONUNȚATE DE CEDO ÎMPOTRIVA REPUBLICII MOLDOVA

În data de 15 septembrie 2015

Curtea a pronunțat hotărârea Lari c. Moldovei (cererea nr. 37847/13).

* * *

În cauza *Lari c. Moldovei*, reclamanta este Ana Lari, născută în 1961.

La data de 13 iunie 1999 fiica de șaptesprezece ani a reclamantului (C.) a fost găsită moartă urmare a supra-dozei medicamentoase în oficiul unei companii.

Potrivit expertizei medico-legale din 14 iunie 1999 moartea lui C. a fost cauzată de o intoxicație medicamentoasă. De asemenea, pe corpul victimei au fost descoperite echimoze pe piciorul stâng, hemoragie în membrana mucoasei anale și în vestibulul vaginului, cauzate cu 30-40 minute înaintea morții cu un obiect contondent.

La data de 26 octombrie 1999 au fost inițiate proceduri penale pe faptul comiterii infracțiunii de determinare la sinucidere.

Au fost audiate în calitate de martori șase persoane. Trei martori au confirmat că C. a petrecut noaptea între 12 și 13 iunie 1999 la o petrecere și că îi era frică de pedeapsa părinților, deoarece nu a informat pe aceștia despre plecarea la petrecere. Ei au confirmat că în dimineața zilei de 13 iunie 1999 C. a venit împreună cu P. și M. la sediul companiei și au decis să aștepte un prieten. Ulterior P. și M. au plecat. Paznicul companiei I., a menționat că C. arată obosită și că a mers să se culce după plecarea lui P. și M. De asemenea, paznicul a menționat că a intrat de două ori în oficiu să vadă ce face C., prima dată el a auzit respirația acesteia, iar după alte 30 de minute când a venit din nou, C. deja nu mai respira și nu avea puls. Atunci el l-a telefonat pe V., un muncitor necalificat, pentru a-l ajuta și să cheme ambulanța. Toți martorii au negat întreținerea relațiilor sexuale cu C. și că altcineva nu a fost în sediul companiei care putea să ai aibă aceste relații.

La data de 24 decembrie 1999 Procuratura sectorului Centru a dispus încetarea urmăririi penale, pe motivul lipsei elementelor constitutive a infracțiunii, reținând următoarele:

“Examinând suicidal și de asemenea versiunea că C. a comis suicidul după ce a fost violată, a constatat că: Potrivit depozițiilor martorilor, între 08:30 și 11:00 la 13 iunie 1999 nimeni în afară de C. nu se afla în sediul companiei; Potrivit raportului de expertiză medico-legală din 14 iunie 1999, nu s-au găsit urme de spermă în cavitățile lui C.; Potrivit aceluiași raport nu sunt

prezente leziuni pe corpul sau fața lui C. Este imposibil de stabilit când C. a obținut și utilizat medicamentele. Investigația nu a stabilit careva cauze sau motive care ar determina moartea violentă a lui C.; se concluzionează că a fost un accident fatal: că C. fiind îngrijorată despre absența sa nemotivată de acasă, a încercat să evite pedeapsa părinților prin spitalizare cu otrăvire, dar urmare a utilizării neglijente a medicamentelor, a murit de la supradoză.”

În 2005 reclamantul s-a plâns Procuraturii Generale, că nu a fost informată despre decizia din 24 decembrie 1999 și că aflat de aceasta doar în decembrie 2004. Ea a invocat că investigația a fost superficială și inefficientă, cerând redeschiderea procedurilor. Ea a notat că investigația a examinat doar versiunea suicidului și a eșuat să verifice circumstanțele care au determinat leziunile pe corpul fiicei și să stabilească timpul când medicamentele puteau fi inhalate.

La data de 17 martie 2005 Procuratura generală a anulat ordonanța din 24 decembrie 1999 și a dispus redeschiderea urmăririi penale, constatând că procedurile erau încetate după o investigație superficială și incompletă; că nu a fost dispusă o examinare medico-legală a corpului lui C.; nu a fost stabilită substanță cu care a fost intoxicată C.; investigația nu a aflat cum C. a obținut medicamentul și în ce circumstanțe cu 30-40 minute înainte de moartea acesteia au fost cauzate leziuni pe piciorul stâng, membrana mucoasă a anusului și vestibulul vaginului; nu a fost verificată complicitatea lui P., M., I. și V. în comiterea infracțiunii.

La data de 04 mai 2005, reclamanta a fost recunoscută în calitate de parte vătămată în cadrul procedurilor penale.

La data de 22 septembrie 2005, Procuratura Generală a transferat cauza penală de la Procuratura sectorului Centru la Procuratura municipală, invocând întârzieri și comportamentul neprofesionist a investigației.

Examinarea medico-legală a corpului a fost finalizată la 17 octombrie 2005 și s-a constatat că moartea putea să aibă loc după 2 ore de la ingestie cu o supra-doză de 40 de pastile.

La 20 februarie 2005, reclamanta a primit un răspuns că investigația întârzie deoarece persoanele ce urmează a fi audiate se află în afara țării.

La data de 12 iunie 2012, reclamanta s-a plâns Pro-

curorului General despre ineficiența investigației și că nu este informată despre mersul procedurii. La 10 iulie 2012 reclamanta a primit un răspuns că investigația este pendinte și că va fi informată despre decizia pe caz.

Ulterioarele plângeri a reclamantei despre ineficiența procedurilor și imposibilitatea de a exercita drepturile sale au rămas fără răspuns.

În fața Curții reclamanta invocând articolul 2 din Convenție, dreptul la viață, s-a plâns că investigația condusă de autorități nu a fost eficientă și promptă.

Curtea a constatat, în unanimitate, **violarea articolului 2 din Convenție**, sub aspect procedural.

Ea a notat că fiica reclamantei a fost găsită moartă în jurul orei 11.00 pe 13 iunie 1999. Potrivit expertizei medico-legale din 14 iunie 1999 leziunile ar fi fost cauzate în urma unui raport sexual și că moartea a fost cauzată de o intoxicație medicamentoasă.

În pofida constatărilor nominalizate, nu a fost inițiată nici o investigație până la data de 26 octombrie 1999, peste 4 luni. Două luni mai târziu, la data de 24 decembrie 1999 investigația a fost încetată, pentru a fi redeschisă în 2005, suspendată în 2008, durând o lună în 2012 și suspendată din nou.

Curtea a observat că în 2005 Procuratura Generală a concluzionat că investigația a fost superficială și incompletă, fiind identificate mai multe deficiențe. Totuși, din materialele prezentate Curții nu rezultă că după redeschiderea investigației s-ar fi încercat să afle circumstanțele în care C. ar fi obținut medicamentele sedative și cum au apărut leziunile pe corpul acesteia cu 30-40 minute înainte de deces, în condițiile în care ea deja a inhalat sedative sau să investigheze eventuala complicitate a celor patru martori. Aparent martorii nu au mai fost audiați repetat. Potrivit ordonanței din 2008, raportul de expertiză din 21 iunie 2006 a fost unica probă obținută după redeschiderea investigației, deși aparent expertul s-a bazat pe concluziile expertizei din 1999.

Curtea a notat că investigația a durat 14 ani, cu lungi întreruperi, care au fost considerate drept excesive de însuși autorități. Ea a considerat că o astfel de durată îndelungată a investigației, în lipsa factorilor de complexitate și cu deficiențele nominalizate, nu satisface cerințele promptitudinii implicite obligației procedurale în temeiul articolului 2 din Convenție.

Mai mult decât atât, este evident din ordonanța din 04 mai 2005, că până la această dată, autoritățile nu au implicat reclamantul în investigația respectivă. După această dată, ea nu a primit vreo informație despre investigație, decât dacă se plângea de lipsa eficienței acesteia.

Reclamantul a cerut 25,000 Euro cu titlu de prejudiciu moral și 2,100 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

Curtea a acordat reclamantului 12,000 Euro cu titlu de prejudiciu moral și 2,100 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

În fața Curții reclamantul a fost reprezentat de A. Briceac și B. Malachi, avocați din Chișinău.

Hotărârea Șişanov c. Moldovei

La 15 septembrie 2015, Curtea a pronunțat hotărârea **Șişanov c. Moldovei** (cererea nr. 11353/06).

În cauza **Șişanov**, reclamantul Valeriu Șişanov, este un cetățean rus, în prezent deținut în Taraclia.

În 1992, la o dată nespecificată, reclamantului i-a fost amputat piciorul. El poartă o proteză.

La 7 august 1996, el a fost reținut în flagrant de către ofițerii de poliție, fiind bănuț de tentativă de omor, precum și extorcare de bani, păstrarea și fabricarea de muniții și substanțe explozive, furt de arme și explozibil, precum evadarea din locurile de detenție.

La 21 august 1996, a fost emis un mandat de arest pe numele reclamantului. Potrivit acestuia, mandatul nu a fost prelungit în mod corespunzător până la expirarea sa la data de 21 februarie 1997. Reclamantul nu a fost eliberat.

La data 27 mai 1997, Tribunalul Chișinău l-a condamnat pe reclamant la 25 ani de închisoare pentru comiterea infracțiunii de extorcare de bani. La 04 decembrie 1997, Curtea de Apel a Republicii Moldova a respins recursul reclamantului.

Printr-o decizie definitivă din data de 05 septembrie 2000, Curtea Supremă de Justiție a menținut deciziile instanțelor inferioare.

La 21 noiembrie 2005, Curtea Supremă a admis parțial recursul în anulare al reclamantului și i-a diminuat termenul de pedeapsă. Restul pretențiilor au fost respinse.

La 18 aprilie 1998 reclamantul a fost plasat în Penitenciarul nr. 29 din Sorooca, unde a fost deținut până în aprilie 2006.

Potrivit reclamantului, condițiile de detenție în Penitenciarul Sorooca au fost contrare normelor elementare sanitare și de igienă. Locul de detenție reprezenta un demisol al penitenciarului. Acest spațiu avea o zonă pentru dormit, veceu și o chiuvetă. Lumina de zi și energia electrică erau slabă. Într-un spațiu de 98 metri pătrați se aflau șaiszeci de deținuți. Podeaua era din beton. O sobă încălzea toată celula. Cearșafurile lipseau. Erau păduchi, ploșnițe și gândaci. Apa era doar pentru un sfert de oră, de trei ori pe zi. Din cauza lipsei de apă veceul era permanent murdar. Accesul la duș era de o dată pe săptămână pentru 3-4 minute. Potrivit reclamantului, deținuții bolnavi de tuberculoză și/sau infectați de boli venerice se aflau în aceeași încăpere. Alimentația era de o calitate foarte proastă, sub nivelul standardelor stabilite de Guvern.

La o dată nespecificată în aprilie 2006, reclamantul a fost transferat în Penitenciarul nr. 1 din Taraclia, unde a fost deținut până la 25 mai 2008. Potrivit reclamantului, alimentația în închisoare a fost de o calitate foarte proastă.

La 7 și 15 februarie 2008, el s-a plâns, fără succes,

șefului penitenciarului. Potrivit reclamantului, alimentația sa a fost înrăutățită urmare a plângerilor sale.

Începând cu 17 ianuarie 2011, reclamantul continuă să își ispășească pedeapsa în Penitenciarul nr. 1 din Taraclia.

În perioada 11 octombrie - 20 decembrie 2006 reclamantul a fost deținut în Penitenciarul Nr. 5 din Cahul. Potrivit reclamantului, el a fost deținut într-o celulă rece, întunecată și umedă. Dimensiunile celulei erau de 3.4 m x 2.2 m, dimensiunile unicei ferestre erau de 0.72 m x 0.33 m. Pereții celulelor erau umezi, murdari și mucegăiți.

La 11 octombrie 2010, reclamantul a trimis președintelui Curții o scrisoare prin care a notificat despre schimbarea adresei sale și a solicitat confirmarea de primire a scrisorilor anterioare, precum și informații referitoare la stadiul procedurii.

Înregistrarea din dosar arată că această scrisoare a fost expediată din greșeală de către administrația penitenciarului la Centrul pentru Drepturile Omului din Chișinău.

Într-o scrisoare adresată Curții din 24 ianuarie 2011, reclamantul s-a plâns că corespondența sa cu Curtea a fost cenzurată de către administrația penitenciarului.

Invocând art. 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns de condițiile de detenție, denunțând absența condițiilor elementare sanitare și de igienă, precum și de calitatea și cantitatea insuficientă de hrană. Invocând art. 5 §§ 1 și 3 din Convenție, el s-a plâns de plasarea sa în detenție preventivă, fără motive rezonabile, din 7 august 1996 până la 5 septembrie 2000. În sensul art. 6 § 1 din Convenție, el a contestat legalitatea condamnării sale prin decizia Curții Supreme de Justiție din 5 septembrie 2000. Invocând violarea art. 6 § 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns că în cadrul procedurilor penale, care au dus la condamnarea sa, instanțele naționale nu au audiat nici un martor. Invocând art. 6 § 2 din Convenție, el pretinde că detenția sa provizorie înainte de condamnare nu are un fundament legal, reprezentând o încălcare a prezumției nevinovăției. Invocând art. 8 din Convenție, reclamantul a denunțat cenzurarea corespondenței sale de către administrația penitenciarului. În sensul art. 13 din Convenție, el a denunțat lipsa unui recurs intern efectiv în privința condițiilor de detenție. Invocând expres acest articol, el a denunțat absența unui recurs intern efectiv pentru anularea condamnării sale, pe care o consideră ilegală. Invocând art. 1 din Protocolul nr. 12, reclamantul a pretins că la condamnarea sa a fost discriminat pe motiv de naționalitate și limbă pe care o vorbește de către instanțele naționale.

Curtea a constatat, în unanimitate, **violarea art. 3 din Convenție**, condițiile de detenție. Ea a notat, în privința penitenciarului nr. 6 din Soroca, supraaglomerarea, fiecărui deținut revenindu-i 1,63 metri pătrați, condițiile proaste de igienă, lipsa iluminării și ventilării corespunzătoare, calitatea proastă a alimentației. Fap-

tul supraglomerării a fost reiterat și pe durata detenției în cadrul penitenciarului nr. 5 din Cahul. Condițiile proaste de detenție au fost constatate și pe durata detenției reclamantului în cadrul penitenciarului nr. 1 din Taraclia.

De asemenea, Curtea a constatat, în unanimitate, **violarea art. 8 din Convenție**, dreptul la viață privată. Ea a notat că scrisoarea reclamantului din 11 octombrie 2010 a fost trimisă la Curte de către autoritățile naționale și că acestea ar putea fi citită cu ușurință. În aceste condiții, ea a considerat că reclamantul se poate pretinde victimă a ingerinței în dreptul său la respectarea corespondenței sale.

Curtea a reiterat că o astfel de ingerință contravine articolului 8 al Convenției decât dacă este „prevăzută de lege”, urmărește unul sau mai multe scopuri legitime în conformitate cu alineatul 2 al acestui articol și, în plus, este necesară, într-o societate democratică.

Ea a observat că potrivit reglementărilor interne reclamantul trebuia să lase scrisoarea într-o boxă sau să o transmită administrației într-un plic sigilat. De asemenea, potrivit acestor reglementări, în lipsa banilor pe contul de economii a reclamantului, administrația ar trebui să nu expedieze scrisoarea la destinatar. Corespunzător administrarea închisorii nu a respectat reglementările respective.

Cu titlu suplimentar, ea a constatat că deși Guvernul a invocat că reclamantul nu dispunea de bani și administrația penitenciarului a făcut o excepție, fiind suportate cheltuielile pentru expedierea scrisorii, ea a notat că Guvernul nu explicat de ce administrația penitenciarului nu a acordat, de asemenea, un plic reclamantului, în scopul de a respecta normele interne și pentru a garanta persoanei în cauză confidențialitatea corespondenței.

Restul capetelor de plângere a reclamantului au fost respinse ca tardive, în temeiul art. 35 §§1 și 4 din Convenție.

Considerând necesar de a examina prezenta cauză sub aspectul art.46 din Convenție, Curtea aconcluzionat că autoritățile naționale trebuie să pună în aplicare, fără întârziere, un remediu sau un set e remedii, cu effect preventive și compensatoriu și să garanteze despăgubiri pentru încălcarea Convenției rezultate din condițiile de detenție necorespunzătoare în Moldova.

Reclamantul a cerut 120,000 Euro cu titlu de prejudiciu material și 100,000 Euro cu titlu de de prejudiciu material.

Curtea a acordat reclamantului 10,000 Euro cu titlu de prejudiciu moral.

Hotărârea DONTRUT SRL c. Moldovei

La 21 iulie 2015, Curtea a făcut publică hotărârea în cauza *DONTRUT SRL c. Moldovei* (cererea nr. 45504/09).

* * *

În cauza *DONTRUT SRL c. Moldovei*, compania reclamantă prestează servicii de taximetrie în Moldova. În perioada de referință compania activa în baza unei licențe eliberate în luna iulie 2005 de către Camera Înregistrării de Stat, având angajate aproximativ nouăzeci de persoane. La data de 13 decembrie 2007, Camera Înregistrării de Stat a emis Decizia nr. 4891, prin a fost retrasă licența companiei reclamante, depistându-se anumite iregularități și anume că compania reclamantă nu a solicitat introducerea de autoturisme noi în licența sa, într-un termen zece zile prevăzut de lege.

La data de 18 ianuarie 2008 compania reclamantă a depus o acțiune în instanța de judecată împotriva Camerei Înregistrării de Stat având ca obiect anularea deciziei din 13 decembrie 2007. Compania reclamantă a susținut, inter alia, că sancțiunea aplicată ar fi fost disproporționată fiind încălcat dreptul de proprietate al companiei. Aceasta a susținut că nouăzeci de angajați ai societății au pierdut locurile de muncă ca urmare a măsurii aplicate și că societatea a suferit pierderi de aproximativ 170,000 EURO.

Compania reclamantă a susținut că nu s-a putut conforma cerinței de a introduce toate automobilele noi în licență în termen de zece zile, din cauza noilor reglementări instituite de Guvern, prin care toate taxurile urmau să fie dotate cu aparate fiscale. Astfel ea nu a avut suficient timp pentru a dota toate cele cincizeci și două autoturisme noi cu astfel de aparate. Compania a susținut că a reușit să echipeze douăzeci și opt de autoturisme cu astfel de aparate, invocând că procedura de instalarea a acestora, precum și efectuarea tuturor formalităților administrative, au fost de durată.

La data de 9 aprilie 2008, Curtea de Apel Chișinău a admis acțiunea companiei reclamante. Invocând hotărârile Megadat.com SRL c. Moldovei (cererea nr.21151/04 din 8 aprilie 2008) și Bimer SA c. Moldovei (cererea nr.15084/03 din 10 iulie 2007), instanța a constatat că ingerința în dreptul companiei reclamante la respectarea bunurilor sale nu ar fi fost proporțională cu scopul legitim urmărit și, prin urmare, că retragerea licențelor companiei reclamante a constituit o încălcare a Articolului 1 al Protocolului 1 la Convenție.

La 23 septembrie 2008, Camera Înregistrării de Stat a atacat hotărârea.

La 12 februarie 2009, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul formulat de către Camera Înregistrării de Stat, a casat hotărârea Curții de Apel și a respins acțiunea companiei reclamante. Aparent compania reclamantă nu a prezentat o referință scrisă la recursul Camerei Înregistrării de Stat.

În fața Curții, compania reclamantă s-a plâns în temeiul Articolului 6 din Convenție, că procedurile naționale au fost inechitabile, deoarece Curtea Supremă de Justiție a admis un recurs depus în afara termenului de atac, ignorând nemotivat obiecțiile companiei cu referire la această chestiune. De asemenea, compania s-a

plâns de faptul că retragerea licenței sale este contrară dispozițiilor art. 1 din Protocolul 1 din Convenție.

Curtea a constatat în unanimitate **violarea art. 1 din Protocolul nr. 1**, dreptul de proprietate, considerând natura și seriozitatea încălcării comise de compania reclamantă. Fără a subestima importanța controlului statal în domeniul reglementării transportului public, Curtea nu a putut dar a notat că Curtea Supremă nu a fost capabilă să rețină vreo consecință negativă a omisiunii companiei reclamante de a se conforma cerinței procedurale.

De asemenea, Curtea Supremă de Justiție s-a mulțumit să concluzioneze că compania reclamantă a omis să respecte termenul de 10 zile și nu a încercat să examineze seriozitatea acestei omisiuni. La fel Curtea Supremă de Justiție nu a încercat să argumenteze în raport cu concluzia Curții de Apel că, omisiunea companiei reclamante de a înregistra toate automobilele noi se datorează întârzierilor mari cauzate de formalități birocratice.

De altfel, Curtea a notat că măsurile aplicate față de compania reclamantă au fost de o severitate ce a determinat compania, ce avea 90 de angajați, să-și stopeze afacerea, în urma deciziei Curții Supreme de Justiție. În consecință, toți angajații companiei și-au pierdut locurile sale de muncă și compania a suferit pierderi economice semnificative.

În ceea ce privește pretinsa violare a art. 6 din Convenție, dreptul la un proces echitabil, Curtea a notat că compania reclamantă a avut posibilitate să abordeze chestiunea tardivității recursului în referință, demonstrând astfel epuizarea căilor interne de recurs. În lipsa unei astfel de dovezi, plângerea respectivă a fost respinsă în temeiul art. 35 §§ 1 și 4 din Convenție, pe motivul neupuzării căilor interne de recurs.

Compania reclamantă nu a formulat pretenții privind satisfacția echitabilă.

Decizia în cauza IALTEXGAL AURICA S.A. c. Moldovei

La data de 24 septembrie 2015, Curtea a făcut publică decizia în cauza IALTEXGAL AURICA S.A. c. Moldovei (cererea nr. 16000/10) și alte 60 de cereri.

Reclamantii se plâng de durata excesivă a procedurilor interne sau omisiunea autorităților naționale de a executa hotărâri judecătorești definitive într-un termen rezonabil.

La data de 21 aprilie 2011, a fost adoptată Legea nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Reclamantii au făcut uz de remediul introdus prin Legea nr. 87, unii au obținut pierderea cauzei, alții au primit despăgubiri a prejudiciului moral, și compensarea costurilor și cheltuielilor ocazionale.

În fața Curții, reclamantii s-au plâns, invocând articolul 6 din Convenție și articolul 1 din Protocolul Adițional la Convenție, de lipsa sau insuficiența compensației acordate de către instanțele judecătorești naționale, în temeiul Legii nr. 87, păstrând astfel statutul de victimă.

Unii reclamantii, de asemenea, s-au plâns de lipsa unui recurs intern eficient, în sensul Articolului 13 din Convenție, pentru violarea articolului 6 din Convenție și articolului 1 din Protocolul Adițional la Convenție.

Alți reclamantii s-au plâns de încălcarea Articolului 2 și 14 din Convenție, în special din cauza cuantumului despăgubirilor acordate în temeiul Legii nr. 87.

Curtea a decis conexarea cererilor reclamantilor în temeiul pct. 42 alin. 1 din Regulamentul Curții.

În ceea ce privește pretinsa violare a Articolelor 2 și 14 din Convenție, Curtea a concluzionat că aceste capete sunt vădit neîntemeiate și urmează a fi respinse în temeiul Articolelor 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

În ceea ce privește plângerile reclamantilor privind pretinsa violare a Articolelor 6 și 13 din Convenție și articolul 1 din Protocolul Adițional, Curtea a decis să le comunice Guvernului.

Decizia în cauza Spînu c. Moldovei

23 07 2015

În cauza Spînu c. Moldovei, reclamantii sunt Dumitru Spînu și Sergiu Spînu, născuți în 1943 și 1974, din Peticeni. Ei sunt soțul și feciorul lui Varvara Spînu. În seara zilei de 21 mai 2008, aproximativ la 22.00, primul reclamant și Varvara Spînu se întorceau acasă, când Varvara Spînu a căzut într-un șanț pe drumul public. Dimineața Varvara Spînu a fost dusă la spital și diagnosticată, printre altele, cu fractura coloanei vertebrale. La data de 11 iunie 2008, ea a decedat.

La data de 13 iunie 2008, poliția a inițiat o investigație pe faptul decesului lui Varvara Spînu și a constatat că șanțul a fost săpat de către un contractant a unei companii de telefonie pentru instalarea cablurilor optice. Șanțul nu a fost marcat și/sau nu a fost securizat în nici un fel.

La data de 13 februarie 2009, Procuratura Călărași a decis să nu inițieze urmărirea penală pe faptul decesului lui Varvara Spînu, pe motiv că circumstanțele cauzei nu cad sub incidența Codului penal și chestiunea urmează a fi soluționată în ordine civilă.

La data de 21 aprilie 2009, judecătoria Călărași a respins plângerea reclamantului la ordonanța Procuraturii Călărași, decizia judecătorească a fost înmănată reclamantului la data de 15 iunie 2009.

În fața Curții reclamantii s-au plâns, în temeiul Articolului 2 din Convenție, dreptul la viață, de decesul soției și mamei Varvara Spînu, în rezultatul omisiunii autorităților naționale de a proteja viața acesteia. De asemenea, ei s-au plâns de omisiunea autorităților naționale de a onora obligațiile pozitive, în particular lipsa unei anchete eficiente și responsabilizarea persoanelor

nelor vinovate. În final, reclamantii s-au plâns, în temeiul Articolului 13 din Convenție, dreptul la un recurs efectiv, de lipsa unor remedii eficiente împotriva încălcării Articolului 2 din Convenție.

În observațiile sale din 17 ianuarie 2012, Guvernul a invocat obiecția neepuizării de către reclamantii a căilor interne de recurs, făcând referire la jurisprudența în materia neglijenței medicale și a invocat că reclamantii urmau să încerce căile de recurs interne în ordine civilă, să ceară compensații pentru decesul lui Varvara Spînu.

Reclamantii au cerut Curții să respingă obiecția Guvernului, pe motivul că jurisprudența în materia neglijenței medicale nu este aplicabilă speței.

În cadrul examinării prezentei cauze, în special examinând jurisprudența Curții Supreme de Justiție în materia decesului în urma neglijenței, Curtea a aflat că prezenta situație a fost examinată de către instanțele naționale civile. În particular, la 23 mai 2011 reclamantii au inițiat o acțiune civilă împotriva companiei de telefonie și contractantului care a săpat șanțul. Procedurile respective s-au finalizat prin decizia Curții Supreme de Justiție, prin care reclamantii au primit o compensație în mărime de 25.000 Euro.

Prin scrisoarea din 03 aprilie 2015 Curtea a cerut reclamantilor să explice motivul pentru care nu au informat-o despre procedurile civile și finalitatea acestora. Prin scrisoarea din 07 aprilie 2015 reclamantii au răspuns că procedurile civile naționale erau irelevante procedurilor inițiate în fața Curții și că nu au avut intenția să ducă în eroare Curtea.

Curtea a reamintit că potrivit punctului 47 § 6 din Regulamentul Curții reclamantii trebuie să informeze Curtea despre toate circumstanțele relevante cererii. Ea a notat, de asemenea, că reclamantii au fost atenționați despre această obligație în scrisoarea Curții prin care a fost confirmată primirea și înregistrarea cererii. În continuare Curtea a reamintit că cererea poate fi respinsă ca abuzivă, în temeiul Articolului 35 § 3 din Convenție, printre altele, bazată pe date conștient false (a se vedea *Varbanov c. Bulgariei*, nr. 31365/96, § 36, ECHR 2000-X; *Popov c. Moldovei (nr. 1)*, nr. 74153/01, § 48, 18 ianuarie 2005; *Řehák c. Cehiei* (dec.), nr. 67208/01, 18 mai 2004; *Kérétchachvili c. Georgiei* (dec.), nr. 5667/02, 2 May 2006; *Gross c. Elveției* [MC], nr. 67810/10, § 28, ECHR 2014; *S.A.S. c. Franței* [GC], no. 43835/11, § 67, ECHR 2014 (extrase)). Informația incompletă și prin urmare înșelătoare poate, de asemenea să constituie un abuz de dreptul de petiționare, în special dacă informația vizează fondul cauzei și nu este prezentată o explicație plauzibilă pentru omisiunea de a prezenta informația (*Poznanski și Alții c. Germaniei* (dec.), nr. 25101/05, 3 iulie 2007).

În speță, reclamantii, care au fost reprezentați de către un avocat, nu au prezentat o explicație plauzibilă a omisiunii de a informa Curtea despre faptul inițierii procedurilor civile și obținerii compensației la nivel național. Curtea nu a fost de acord cu argumentul

reclamanților că procedurile naționale nu sunt relevante prezentelor proceduri. În contrariu, Curtea a considerat că procedurile naționale și finalitatea acestora au fost de o importanță majoră pentru determinarea chestiunii dacă Statul și-a onorat obligațiile în temeiul Articolului 2 din Convenție. Având în vedere importanța informației respective pentru examinarea corespunzătoare a prezentei cauze, Curtea a constatat că conduita reclamanților a fost contrară scopului dreptului la depunerea cererii individuale, în sensul Articolului 34 din Convenție.

În lumina celor menționate, cererea a fost respinsă ca abuzivă, în temeiul Articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

Deciziile Globa, Malai, Stefoglo, Moroi, T.V. - Zavtoni, Tabacaru și Guțu și Paduraru c. Moldovei

16 12 2014

Deciziile făcute publice în luna decembrie 2014: Globa și alții c. Moldovei, Malai și alții c. Moldovei, Stefoglo c. Moldovei, Moroi c. Moldovei, T.V. - Zavtoni I.I. c. Moldovei, Tabacaru și Guțu c. Moldovei, Paduraru c. Moldovei.

În cauza **Globa și alții c. Moldovei** (cererile nr. 13333/07, 15310/07 și 844/09), reclamanții sunt Angela GLOBA, Leonid GUȚULEAC, Maria AVTUDOV, Boris AVTUDOV, Elena AVTUDOV, Victor AVTUDOV, Vladimir AVTUDOV și Olga BALACAN.

Invocând art. 6 din Convenție și art. 1 Protocolul nr. 1, reclamanții s-au plâns de neexecutarea deciziilor favorabile definitive, privind asigurarea cu spațiu locativ.

Cererile au fost comunicate Guvernului până la adoptarea hotărârii pilot în cauza *Olaru și alții* (cererile nr. 476/07, 22539/05, 17911/08 și 13136/07, 28 iulie 2009).

Hotărârile naționale în cauzele *Globa și Guțuleac* (nr. 13333/07 și 15310/07) au fost executive, iar hotărârile în cauza *Avtudov și alții* (nr. 844/09) a rămas neexecutate. Perioadele neexecutării variază între 13 și 84 de luni.

La 15 mai 2014 și 04 iulie 2014 Guvernul a informat Curtea despre declarații unilaterale pe marginea cererilor și a cerut radierea cererilor de pe rol.

În particular, Guvernul a recunoscut violarea art. 6 din Convenție și art. 1 Protocolul nr. 1 și a propus următoarele sume, cu titlu de despăgubiri: a) în cauza 1333/07 – 2000 Euro, pentru neexecutare de 48 de luni; b) între cauza 15310/07 – 1000 Euro pentru neexecutare de 13 luni și c) în cauza 844 – 4500 Euro fiecărui reclamant pentru neexecutare de 48 de luni.

La 08 iulie 2014 și 18 septembrie 2014 reclamanții au informat Curtea că nu sunt de acord cu condițiile declarației unilaterale, considerând sumele pentru despăgubiri ca insuficiente. În particular a) în cauza

1333/07 s-a cerut 5000 Euro cu titlu de despăgubiri și 2000 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli; b) în cauza 15310/07 s-a cerut 50000 Euro cu titlu de despăgubiri și 2000 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli; și c) în cauza 844/09 s-a cerut 5000 Euro cu titlu de compensații morale, 1000 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli și compensația costului apartamentului, fiecărui reclamant câte 30000 Euro.

Curtea a luat notă de declarațiile unilaterale a Guvernului și având în vedere conținutul acestora și sumele propuse cu titlu de despăgubiri, Curtea le-a considerat ca consistente practicii în cauze similare și a decis radierea cererii de pe rol.

În cauza **Malai și alții c. Moldovei** (cererea nr. 22267/08) reclamanții sunt I. Malai, N. Malai și D. Malai.

Invocând art. 6 din Convenție și art. 1 Protocolul nr. 1, reclamanții s-au plâns de neexecutarea deciziilor favorabile definitive, privind asigurarea cu spațiu locativ.

La 15 mai 2014 Guvernul a informat Curtea despre declarație unilaterală pe marginea cererii și a cerut radierea acesteia de pe rol, astfel s-a recunoscut violarea art. 6 din Convenție și art. 1 Protocolul nr. 1 și a suma de 4500 Euro cu titlu de despăgubiri. Reclamanții nu au fost de acord cu declarația unilaterală a Guvernului.

Curtea a luat notă de declarația unilaterală a Guvernului și având în vedere conținutul acesteia și suma propusă cu titlu de despăgubire, Curtea a considerat ca consistente practicii în cauze similare și a decis radierea cererii de pe rol.

În cauza **Stefoglo c. Moldovei** (cererea nr. 22966/13) reclamantul este Roman Stefoglo.

Invocând art. 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns de maltratare în custodia poliției și art. 5 din Convenție, detenția ilegală în spitalul psihiatric.

La 30 iunie 2014, Guvernul a informat Curtea despre declarația unilaterală, potrivit căreia Guvernul a recunoscut violarea Convenției și s-a obligat să plătească reclamantului suma de 20000 Euro.

La 21 octombrie 2014, reclamantul a informat Curtea că este de acord cu declarația unilaterală a Guvernului.

Curtea a luat notă de declarația unilaterală a Guvernului și a decis radierea cererii de pe rol.

În cauza **Moroi c. Moldovei** (cererea nr. 55886/13) reclamantul este Iulian Moroi.

Reclamantul s-a plâns că a fost maltratat de către ofițerii de poliție în urma protestelor violente din aprilie 2009. De asemenea, s-a plâns de lipsa investigației eficiente a plângerii sale privind maltratarea și lipsa remediilor efective.

La 29 septembrie 2014 Curtea a primit un acord de

reglementare amiabilă semnat de părți, potrivit căruia reclamantul își retrage toate pretențiile împotriva Guvernului, fiind despăgubit cu suma de 15000 Euro cu titlu de despăgubiri și 1500 cu titlu de costuri și cheltuieli.

Curtea a luat notă de acordul de reglementare amiabilă și a decis radierea cererii de pe rol.

În cauza **T.V. - Zavtoni I.I. c. Moldovei** (cererea nr. 35153/10) reclamantul este o companie din Republica Moldova.

La 17 mai 2008, compania reclamantă a obținut o hotărârea judecătorească împotriva companiei D. privind încasarea sumei de 266 693.55 MDL. Hotărârea nu a fost contestată și a devenit definitivă.

La 31 martie 2010, compania D. a înaintat o cerere de revizuire a hotărârii judecătorești din 17 mai 2008. La 23 aprilie 2010 cererea de revizuire a fost admisă.

La 30 decembrie 2011 procurorul general a depus o cerere de revizuire la decizia din 23 aprilie 2010.

Prin decizia din 15 martie 2012, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea Procurorului General, constatând că redeschiderea cazului la 23 aprilie 2010 a încălcat principiul securității raporturi juridice și că scopul cererii de revizuire a companiei D. nu a fost corectarea unei erori dar de anulare a unei decizii definitive nefavorabile.

Invocând art. 6 din Convenție și art. 1 Protocolul nr. 1, compania reclamantă s-a plâns de anularea hotărârii favorabile definitive.

După comunicarea cererii, Guvernul a informat Curtea despre adoptarea Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2012, menționând că instanța supremă a recunoscut încălcarea drepturilor companiei reclamante. Astfel Guvernul și-a exprimat opinia că compania reclamantă a obținut despăgubiri adecvate și suficiente la nivel național și a invitat Curtea să constate că compania a pierdut „victimă” lui și, prin urmare, a cerut respingerea cererii incompatibilă *ratione personae*.

Guvernul, de asemenea, a invocat neepuizarea căilor de atac interne, or compania reclamantă a avut posibilitatea de a solicita Curții Supreme de Justiție, invocând direct pe dispozițiile Convenției, despăgubiri pentru încălcarea Convenției.

În opinia companiei reclamantului, remediul invocat de Guvern este inefficient și în lipsa compensării, de asemenea, a păstrat statutul de victimă.

Curtea a notat că părțile nu au contestat existența constatării încălcării de către autoritățile naționale, în particular prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2012, prin care s-a recunoscut încălcarea principiului securității juridice.

Cu toate acestea, compania reclamantă nu a fost compensată pentru daunele suferite. Curtea a notat că ea nici nu a formulat o astfel de cerere. Deși, este adekvat că legislația națională nu prevede un drept de des-

păgubire pentru astfel de încălcări, totuși reiese Curtea Supremă poate acorda despăgubiri aplicând direct prevederile Convenției (a se vedea, *Cumatrenco v. Moldova* (dec.), nr 28209/03, 20 martie 2007).

Curtea a constatat, de asemenea, că potrivit legislației naționale, termenul de prescripție extinctivă, inclusiv pentru cererile de despăgubire este de trei ani. Prin urmare, compania reclamantă poate încă înainta o astfel de cerere în fața instanțelor naționale.

Curtea a concluzionat că, în lipsa unei astfel de cereri de despăgubire, pretențiile companiei reclamante trebuie respinse în conformitate cu articolul 35 §§ 1 și 4 din Convenție (a se vedea, de exemplu, *Galuschin v. Moldova* (dec.), nr 29568/06, § 30, 23 august 2011 și *Trifautan c. Moldovei* (dec.), nr 51427/09, 12 noiembrie 2013) și a declarat cererea ca inadmisibilă.

În cauza **Tabacaru și Guțu c. Moldovei** (cererea nr. 29626/09 și 42574/09) reclamantii sunt Sergiu Tabacaru și Boris Guțu.

Invocând art. 6 din Convenție și art. 1 Protocolul nr. 1, reclamantii s-au plâns de neexecutarea deciziilor favorabile definitive din 04 februarie 2009 și 13 mai 2009, privind asigurarea cu spațiu locativ.

La 13 februarie 2010, Consiliul municipal Chișinău a executat deciziile din 4 februarie și 13 mai 2009.

Curtea observat că în cazul din speță perioada de neexecutare era de douăsprezece luni pentru primul reclamant și nouă luni pentru al doilea reclamant, perioadele fiind rezonabile

Prin urmare, Curtea consideră că plângerile reclamantilor sunt vădit neîntemeiate și trebuie respinse în conformitate cu articolul 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

În cauza **Paduraru c. Moldovei** (cererea nr. 28355/08) reclamantul este Grigore Paduraru.

Invocând art. 6 și 13 din Convenție și art. 1 Protocolul nr. 1, reclamantul s-a plâns de neexecutarea deciziei favorabile definitive, privind asigurarea cu spațiu locativ, în calitate de procuror.

La 15 mai 2014, Guvernul a informat Curtea despre declarații unilaterale pe marginea cererii și a cerut radierea acestora de pe rol.

În particular, Guvernul a recunoscut violarea art. 6 și 13 din Convenție și art. 1 Protocolul nr. 1 și a suma de 4,500 cu titlu de despăgubiri.

De asemenea, Guvernul a reiterat că locuința specificată în hotărârile naționale era de serviciu și având în vedere că reclamantul a părăsit serviciul public, și că locuința socială urma a fi acordată temporar pe durata funcției sale. De îndată ce a demisionat din serviciul public, și hotărârea judecătorească în acest sens e desuetă.

La 4 iulie 2014, reclamantul a informat Curtea că nu este de acord cu condițiile declarației unilaterale, pe motiv că suma propusă ar fi prea mică și că hotărârea judecătorească a rămas neexecutată.

Curtea a notat că, prin hotărârea din 7 februarie 2006, instanțele naționale au atribuit reclamantului pe durata mandatului locuință de serviciu. În continuare ea a notat că, după demisia reclamantului din 28 decembrie 2007, hotărârea judecătorească nu mai obliga autoritățile să ofere locuință de serviciu.

Curtea a reamintit, de asemenea, că în conformitate cu articolul 37 din Convenție, ea poate decide să radieze o cerere rol pentru orice alt motiv, dacă nu se mai justifică continuarea examinării cererii.

De asemenea, Curtea a reiterat că, în anumite circumstanțe, ar putea fi oportun să radieze o cerere în temeiul articolului 37 § 1 c), pe baza unei declarații unilaterale de către Guvern, chiar dacă reclamantul dorește continuarea examinării cererii.

Urmare a celor menționate Curtea a decis radierea cererii de pe rol.

Hotărârea Doroșeva c. Moldovei și I.P. c. Moldovei

La 28 aprilie 2015, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a pronunțat hotărârile Doroșeva c. Moldovei (nr. 39553/12).

În cauza *Doroșeva c. Moldovei*, reclamantul este Ecaterina Doroșeva, născută în 1978, din Chișinău.

La 11 noiembrie 2009, doamna Doroșeva a fost reținută de către ofițerii de poliție în stradă, fiind suspectată de posesia drogurilor. Ea a fost dusă la poliție, unde a stat până dimineată. Ea a pretins că a fost maltrată de ofițerii de poliție, până a fi adusă la sectorul de poliție, iar acest fapt a fost confirmat după eliberarea acesteia din detenție, când a fost examinată de medici, fiind constatate numeroase leziuni pe față, mâni și coapse, comoție și nasul rupt.

În ianuarie 2010, ea a depus o plângere penală la procuratură, care a fost respinsă de 2 ori, în primul caz când procuratura a concluzionat că leziunile puteau fi cauzate ca urmare a căderii și în al doilea caz pe motivul existenței discrepanțelor în documentele medicale. Ordonanțele procuraturii au fost menținute de judecătorul de instrucție în noiembrie 2011.

În fața Curții, invocând articolul 3 din Convenție, interzicerea tratamentului inuman și degradant, reclamantul s-a plâns că a fost maltratat în custodia poliției și că autoritățile au eșuat să investigheze în mod corespunzător plângerea respectivă sau să explice sursa leziunilor, constatate în documentele medicale.

Curtea a constatat, în unanimitate, violarea articolului 3 din Convenție, sub aspect material și procedural, notând că la eliberarea reclamantului din detenție pe corp au fost constatate numeroase leziuni.

Având în vedere că Guvernul nu a prezentat o explicație a leziunilor reclamantului, Curtea a concluzionat că acestea au apărut în rezultatul maltratării în custodia poliției.

În ceea ce privește investigația plângerii de maltratare, Curtea a notat în continuare că după primi-

rea plângerii, procuratura nu a întreprins nici un pas decisiv pentru a investiga circumstanțele respective și s-a mulțumit cu acceptarea, fără nici o rezervă, a declarațiilor ofițerilor de poliție.

În prima ordonanță procuratura a speculat că leziunile reclamantului puteau fi cauzate ca urmare a căderii. Ulterior, confruntând concluziile din raportul medical repetat, unde a fost constatat că leziunile nu puteau fi cauzate urmare a căderii și că puteau fi cauzate prin cel puțin șase lovituri diferite, procuratura a identificat un nou temei pentru a respinge plângerea și anume considerând că data roentgenului este 10 noiembrie în loc de 13 noiembrie 2009. Nu a fost nici o explicație a acestei concluzii și materialele dosarului nu conțin nici o dovadă în acest sens. Din contra, toate documentele medicale, prezente în materialele dosarului, se referă la data de 13 noiembrie 2009, data când s-a efectuat roentgenul. În final, Curtea a notat că procurorii nu au cerut reclamantului să identifice ofițerii de poliție vinovați de maltratare, pentru a efectua o confruntare a acestora.

Reclamantul a cerut 20,000 Euro cu titlu de prejudiciu moral și 5,100 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

Curtea a acordat reclamantului 12,000 Euro cu titlu de prejudiciu moral.

În fața Curții reclamantul a fost reprezentat de **R. Zadoinov**, avocat din Chișinău.

Hotărârea în cauza I.P. c. Moldovei

La 28 aprilie 2015, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a pronunțat hotărârea I.P. c. Moldovei (cererea nr. 33708/12).

În cauza *I.P. c. Moldovei*, reclamantul este I.P., născut în 1987, din Chișinău.

I.P. a pretins că a fost violată de către O.P., cu care se întâlnea mai mult de un an de zile. Potrivit ei, O.P., care era gelos și violent, în seara zilei de 10 mai 2012 s-a supărat pe ea, deoarece nu a putut să o contacteze. El a așteptat-o în fața casei acesteia și, la venirea ei, a atacat-o, forțat a băgat-o în automobil și a adus-o acasă la acesta, unde a ținut-o toată noaptea, a atacat-o, a violat-o și a sodomizat-o contrar voinței acesteia.

Dimineața O.P. i-a permis să plece și a chemat un taxi pentru. Ea imediat a depus o plângere penală împotriva lui și a fost supusă unei examinări medicale. Concluziile medicale au constatat multiple leziuni pe corpul acesteia și urme de spermă în vagin. O.P. de asemenea a fost supus unei examinări, fiind constatate zgârieturi pe gât, specifice celor cauzate de victimele violului. Potrivit versiunii lui O.P., acesta a recunoscut că a palmuit reclamantul, însă a negat că ar fi făcut uz de careva violență și că ar fi violat-o, inițial insistând că raportul sexual a avut loc cu acord mutual și ulterior negând în totalitate că ar fi avut cu ea vreun raport sexual.

Plângerea reclamantului a fost respinsă de procuratură, pe motiv că ea se întâlnea cu O.P., că a mers benevol în locuința acestuia și a putut să opună rezistență dacă și-ar fi dorit cu adevărat acest lucru.

În fața Curții, invocând articolul 3 din Convenție, interzicerea tratamentului inuman și degradant, articolul 8 din Convenție, dreptul la respectul vieții private, reclamantul s-a plâns de lipsa unei investigații eficiente a plângerii privind violul și invocând articolul 13 din Convenție, lipsa remediilor naționale penale sau civile pe marginea plângerii privind violul și pentru ineficiența investigației.

Curtea a constatat, în unanimitate, violarea Articolului 3 din Convenție, sub aspect procedural, notând că investigația efectuată de către procurori a fost viciată de câteva ori. În primul rând, procuratura a refuzat inițierea urmăririi penale, aparent tratând alegațiile reclamantului ca nefiind suficient de serioase, în pofda faptului că concluziile medicale inițiale au constatat semne de violență și urme de spermă în vagin și că persoana acuzată de viol avea zgârieturi pe gât, specifice violului.

Ordonanța inițială a fost emisă, fără audierea martorilor sau petrecerea a careva acțiuni de investigație.

La redeschiderea investigației, procuratura a obținut concluzii medicale noi, a audiat părinții lui O.P. și unul din prietenii săi. Nu a avut loc confruntarea dintre reclamant și O.P. și nu au fost audiați alți martori.

Procuratura a acceptat fără rezerve versiunea lui O.P., potrivit căreia el nu a forțat reclamantul să meargă cu el, în seara respectivă. Nu au fost audiați vecinii sau angajații stației PECO, care potrivit reclamantului au fost martorii încercării reclamantului de a fugi de la O.P. Ofițerul de urmărire penală nu a încercat să găsească vreo explicație a declarațiilor divergente a acestuia referitor la existența raportului sexual în ziua de 10 aprilie 2010.

Curtea a considerat că nu este necesar să examineze separat alegația reclamantului privind violarea Articolului 8 din Convenție.

În continuare, Curtea a constatat, în unanimitate, violarea Articolului 13, în conjuncție cu Articolul 3 din Convenție, în ceea ce privește perspectivele de succes a eventualei acțiuni civile.

Reclamantul a cerut 90,000 Euro cu titlu de prejudiciu moral și 5,607 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

Curtea a acordat reclamantului 10,000 Euro cu titlu de prejudiciu moral și 2,000 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

În fața Curții reclamantul a fost reprezentat de **I. Dodon**, avocat din Chișinău.

Hotărârea în cauza Pisari c. Moldovei și Rusiei

La data de 21 aprilie 2015, Curtea Europeană a făcut publică hotărârea în cauza Pisari c. Moldovei și Rusiei (cererea nr. 42139/12).

Reclamantii, Simion Pisari și Oxana Pisari, născuți în 1970 și 1973, locuiesc în Pîrîta, Republica Moldova.

În dimineața zilei de 1 ianuarie 2012, feciorul familiei Pisari, Vadim în vîrstă de 18 ani și prietenul său

au decis să traverseze râul Nistru din satul Pîrîta în orașul Vadul lui Vodă pentru a alimenta automobilul cu combustibil. Pentru a ajunge la stația PECO ei urmau să traverseze un pod, care avea puncte de control a forțelor de menținere a păcii. Deși ambele localități se află sub controlul autorităților moldovenești, punctele de control fac parte din zona de securitate stabilită în urma acordului de încetare a conflictului militar din 1992. În fiecare punct de control sunt prezenți 8 soldați, 4 din partea Rusiei, 2 din partea Moldovei și 2 din partea rmn. Un sergent rus, cunoscut ca V.K., a fost șeful punctului de control din partea părții estice, fiind unicul soldat înarmat cu o mitralieră încărcată în perioada de referință.

Vadim Pisari nu s-a oprit la punctul de control, a lovit un indicator rutier „STOP” și o barieră, trecând peste acestea. Pasagerul a explicat ulterior că parbrizul era parțial acoperit cu gheață, limitând vizibilitatea pentru șofer. Automobilul a continuat să se deplaseze prin celălalt punct de control către stația PECO. Douăzeci de minute mai târziu ei au trecut înapoi prin primul punct de control, în lipsa vreunei încercări de a fi oprit automobilul. La apropierea automobilului către punctul de control din partea de est, care era parțial acoperit cu crampoane, V.K. a ordonat lui Vadim Pisari să oprească, însă automobilul a accelerat prin punctul de control, evitând crampoanele. V.K. a strigat la șofer să se oprească, în caz contrar acesta va efectua o împușcătură. El a efectuat o împușcătură în aer și câteva în automobil. Un glonț a lovit automobilul, care a continuat să meargă o distanță mică până s-a oprit, s-a deschis ușa și Pisari a căzut din el, rănit. El a decedat din cauza rănii câteva ore mai târziu.

Efectuarea împușcăturilor a fost investigată de către poliția moldovenească, o comisie mixtă a forțelor de menținere a păcii și de către militarii ruși.

Autoritățile moldovenești au inițiat urmărirea penală, însă în 2013 au decis încetarea procedurilor, pe motiv că investigațiile au fost finalizate și V.K., care a fost transferat în altă unitate în Rusia, s-a eschivat de jurisdicția acestora.

Comisia mixtă a elaborat un raport, prin care l-a acuzat de Pisari de încălcarea normelor de conduită la punctele de control, de altfel membrii comisiei din partea Moldovei nu au semnat raportul, ce ar însemna că acesta nu produce efecte juridice.

Militarii ruși au elaborat un raport potrivit căruia V.K. a acționat în conformitate cu normele aplicabile punctelor de control. Deși procuratura militară din Federația Rusă a inițiat o investigație privind omorul din imprudență, de asemenea, procuratura a informat reclamantii că V.K. nu poate fi extrădat, pe motiv că este cetățean rus.

În decembrie 2012 Procurorul General a Republicii Moldova a informat reclamantii că a aflat că V.K. a fost dezvinovățit de procuratura militară și că procedurile respective au fost încetate.

Reclamanții au cerut de 2 ori copia deciziei procuraturii Federației Ruse, însă au fost refuzați pe motiv că nu sunt parte a procedurilor, iar cererile anterioare de a fi recunoscute în calitate de victime în procedurile respective au fost respinse.

În fața Curții, reclamanții invocând articolul 2 din Convenție, dreptul la viață, s-au plâns că feciorul acestora a fost ucis de agenții statului și că autoritățile au eșuat să efectueze o investigație efectivă a morții acestuia.

În cadrul observațiilor pe marginea admisibilității și fondului cauzei, reclamanții au statuat că nu intenționează să mențină cererea înaintată împotriva Republicii Moldova, deoarece ei consideră că autoritățile moldovenești nu sunt responsabile pentru omorului fiului său și că au întreprins toate măsurile rezonabile pentru investigarea circumstanțelor incidentului.

Curtea a constatat, în unanimitate, că Federația Rusă a încălcat articolul 2 din Convenție, sub aspect material și sub aspect procedural.

Ea a constatat că a fost stabilit cu certitudine că Vadim Pisari a fost ucis de una din împușcăturile efectuate din mitralieră de către V.K. Curtea a fost de acord că scopul împușcării a fost de a reține șoferul automobilului. Corespunzător, acțiunea soldatului rus a fost întreprinsă în scopul efectuării unei rețineri legale în sensul articolului 2 § 2 din Convenție. Totuși, Curtea urma să examineze dacă folosirea forței în realizarea scopului urmărit a fost absolut necesară în circumstanțele din speță. Ea a notat aserțiunea autorităților rusești că împușcătura a fost îndreptată împotriva automobilului și nu împotriva persoanelor din interiorul acestuia. Curtea nu a văzut motiv să pună la îndoială că V.K. a avut această intenție. În orice caz, Curtea a evaluat nivelul riscului în raport cu folosirea armei de foc față de riscul plecării șoferului și necesitatea urgentă de a-l opri.

Curtea a notat că V.K. a efectuat 3 împușcături din mitralieră în direcția automobilului condus de Vadim Pisari. Nu este clar, din materialele cauzei, care a fost distanța de tragere și capacitățile lui V.K. de a împușca din mitraliere. Totuși, aserțiunea că un glonț a străpuns paltonul altui soldat din punctul de control din apropiere nu a fost disputat de părți. Aceasta a fost suficient pentru Curte de a concluziona că folosirea mitralierei în speță a fost de un risc sporit nu doar pentru viața lui Vadim Pisari, dar, de asemenea, pentru pasagerul său și chiar pentru soldatul, care era cât pe ce să fie lovit de unul din gloanțe. Faptul că doar Vadim Pisari a fost lovit de glonț, a fost doar o chestiune de noroc.

Nivelul sporit de risc, din speță, pentru viață putea fi justificat doar dacă arma de foc a fost folosită ca ultimă măsură pentru a preveni un pericol clar și iminent venit din partea șoferului, în cazul în care acesta era scăpat să plece. Curtea în continuare a examinat tipul pericolului pe care soldatul rus urma să-l preîntâmpine.

Curtea a notat alegația lui V.K. precum ca acesta ar fi nevoit să se ferească de mașina care se apropia pentru

a evita impactul. Totuși, această argumentare – a fost prezentată pentru prima dată în fața anchetatorilor ruși la 06 ianuarie 2012 – nu era susținută de declarațiile celorlalți 2 soldați, prezenți la incident, date poliției moldovenești în dimineața respectivă. Cel mai important, aceasta este inconsistentă cu declarația inițială a lui V.K. scrisă în dimineața respectivă.

Prin urmare, Curtea nu a fost convinsă că V.K. a riscat să fie lovit și, corespunzător, a constatat lipsa vreunui indiciu de pericol în acțiunile șoferului, dacă era lăsat să plece.

Chiar dacă se presupunea că acțiunile lui Vadim Pisari erau potențial periculoase, Curtea nu a considerat că nivelul pericolului impunea ca acesta să fie oprit imediat prin foc de armă. De asemenea, aparent aproximativ la un kilometru distanță se afla un post de poliție, ce putea fi alertat de către V.K.

Curtea a recunoscut că soldații au încercat să folosească metode alternative pentru a opri automobilul. Totuși automobilul victimei a reușit de trei ori să evită toate obstacolele instalate pe carosabil. Ea a fost de acord cu constatările, din rapoartele oficialilor militari ruși, precum că punctele de control nu au fost echipate în mod corespunzător pentru imobilizarea automobilelor fără a recurge la forța letală, considerând că lipsa unui atare echipament nu poate justifica efectuarea împușcăturilor împotriva automobilelor, care nu se conformează normelor de trecere a punctelor de securitate fără alte motive serioase și corespunzătoare.

În concluzie, Curtea nu a fost convinsă că folosirea forței a fost necesară pentru efectuarea unui arest în sensul articolului 2 § 2 din Convenție, motivele fiind următoarele: nivelul pericolului în urma folosirii armei de foc, pentru viața persoanelor din automobil și pentru soldatul atins, în palton, de glonț, riscul soldat de fuga șoferului și necesitatea urgentă de a-l opri, mijloace alternative de stopare a automobilului fără a recurge la forța letală, lipsa unui echipament corespunzător la punct de control pentru imobilizarea automobilelor și recurgerea automată la forța letală și lipsa unei investigații eficiente, care putea prezenta situația în altă lumină.

În final, Curtea a notat că autoritățile ruse nu au implicat reclamanții în investigarea circumstanțelor omorului fiului său. Reclamanților nu li s-a permis să exercite vreun drept procedural și nu au fost informați despre încetarea procedurilor împotriva lui V.K. În speță, reclamanții au avut un interes serios și legitim față de investigația efectuată de către autoritățile ruse, ce putea fi realizat prin acordarea statutului corespunzător în procedurile respective.

Curtea a radiat cererea de pe rol, în partea în care se referă la Republica Moldova, în temeiul articolului 37 § 1 (a) din Convenție.

Reclamanții a cerut 85,000 Euro cu titlu de prejudiciu moral și 5,580 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

Curtea a acordat reclamanților 35,000 Euro cu titlu

de prejudiciu moral și 5,580 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli, sume ce urmează a fi plătite de Federația Rusă.

În fața Curții reclamantul a fost reprezentat de **A. Postica**, avocat din Chișinău.

Hotărârea în cauza Botezatu c. Moldovei

La 14 aprilie 2015, Curtea a pronunțat hotărârea în cauza Botezatu c. Moldovei, cererea nr. 17899/08.

În cauza **Botezatu**, reclamantul este Radu Botezatu, ofițer de poliție, născut în 1978, din Băcioi.

La data de 21 iulie 2004, judecătoria Centru a obligat Consiliul municipal Chișinău să acorde reclamantului spațiu locativ. Hotărârea a fost menținută de instanța superioară și a devenit definitivă la 04 noiembrie 2004. Procedurile de executare au fost inițiate la data de 11 mai 2005.

După comunicarea cererii Guvernului, la data de 02 august 2011, reclamantul a inițiat proceduri judiciare în temeiul Legii nr. 87, cerând executarea hotărârii definitive și compensarea prejudiciului moral în mărime de 10,000 Euro, prejudiciului material de 7,866 Euro, costul chiriei plătite în perioada septembrie 2004 – decembrie 2011 și 240 Euro cu titlu de cheltuieli judiciare.

Prin hotărârea judecătorești Râșcani din 30 noiembrie 2011 s-a constatat violarea drepturilor reclamantului la un proces echitabil și respectul proprietății, pentru neexecutarea hotărârii timp de 7 ani, a adjucecat prejudiciul moral în mărime de 7,050 Euro și prejudiciul material cerut de reclamant, integral.

La data de 29 februarie 2012, Curtea de Apel a admis apelul Ministerului Finanțelor, a anulat hotărârea instanței de fond și a adoptat o nouă hotărâre, prin care a constatat violarea dreptului la un proces echitabil, a adjucecat suma de 2,270 Euro cu titlu de prejudiciu moral și 565 Euro cu titlu de cheltuieli judiciare. Instanța de apel a respins cerința reclamantului de compensare a prejudiciului material ca neîntemeiată, pe motiv că contractele de chirie nu ar produce efecte juridice în raport cu statul.

La data de 08 august 2012, Consiliul municipal Chișinău a eliberat reclamantului un bon de repartitie pentru instalare într-un apartament nou.

Prin scrisoarea din 15 mai 2014, Guvernul a informat Curtea că hotărârea definitivă a fost executată la 08 august 2012.

În fața Curții reclamantul s-a plâns, invocând art. 6 din Convenție și art. 1 din Protocolul Adițional, de neexecutarea hotărârii din 21 iulie 2004.

Guvernul a cerut Curții să declare cererea reclamantului ca inadmisibilă, deoarece acesta a pierdut calitatea de victimă, după epuizarea remediului în temeiul Legii nr. 87, recunoașterea violării principiului termenului

rezonabil și adjucecare a sumei de 44,965 MDL pentru compensarea prejudiciului moral și costurilor și cheltuielilor, corespunzător oferind remediu eficient pentru violarea Convenției.

Reclamantul nu a fost de acord și a invocat că instanțele naționale nu au recunoscut expres violarea art. 1 din Protocolul Adițional și nu au compensat prejudiciul material integral, motiv pentru care acesta nu a pierdut calitatea de victimă.

Curtea a constatat, în unanimitate, violarea art. 6 din Convenție și art. 1 din Protocolul Adițional, notând că hotărârea din 2004 a fost executată la 08 august 2012, când a fost eliberat bon de repartitie, corespunzător această hotărâre nu a fost executată timp de 87 de luni.

Ea a notat că Curtea de Apel Chișinău a constatat la 29 februarie 2012 că întârzierea în executarea hotărârii de 78 de luni constituit violarea drepturilor reclamantului.

În ceea ce privește compensația monetară, Curtea a observat că reclamantul a obținut suma de 2,270 Euro cu titlu de prejudiciu moral, însă nu a obținut compensația prejudiciului material. Acesta a prezentat instanțelor naționale contractele de chirie și recipise potrivit cărora a plătit suma de 7,500 Euro pentru chirie, în perioada septembrie 2004 – decembrie 2011. Instanțele judecătorești au respins cerințele respective, ca neîntemeiate, deoarece contractele nu produc efecte juridice pentru stat, pe motiv că nu au fost înregistrate în registrul bunurilor imobile.

Curtea a notat că nici unul din contractele de chirie nu a depășit termenul de 3 ani și pentru acest motiv, potrivit legislației naționale, aparent nu urmează a fi în mod obligatoriu înregistrate în registrul bunurilor imobile. Omisiunea instanțelor naționale de a adjuceca compensații în acest sens este absolut neîntemeiată în lumina jurisprudenței Curții.

În aceste circumstanțe, deși instanțele naționale au recunoscut violarea, reclamantul nu a putut obține redresare adecvată pentru executarea întârziată a hotărârii.

Curtea a notat faptul că procedurile în temeiul Legii nr. 87 nu au dus la pierderea calității de victimă a constituit o circumstanță agravantă în ceea ce privește violarea art. 6 din Convenției.

Reclamantul a cerut 123,200 MDL, plus chiria plătită până la pronunțarea hotărârii, 7,419 Euro cu titlu de prejudiciu moral și 112 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

Curtea a acordat reclamantului 9,461 Euro cu titlu de prejudiciu material, 1,300 Euro cu titlu de prejudiciu moral și 112 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

În fața Curții reclamantul a fost reprezentat de **L. Osoian**, avocat din Chișinău.

Sursa: www.lhr.md

PROCESUL LUI IISUS HRISTOS. ERORI DE PROCEDURĂ

Moartea lui Iisus Hristos a survenit în urma unui proces. Este cel mai odios și cel mai cunoscut proces din antichitate. Patru evangheliile prezintă cu lux de amănunte arestarea, judecarea și executarea lui Iisus Hristos.; (Matei 26:47-68; 27:11-46. Marcu (14:53; 15:1-37. Luca 22:54, 63-65, 23:1-46; Ioan 18:12-40; 19:1-30).

Sfârșitul tragic – din perspectivă omenească – al Lui Iisus Hristos preocupă și astăzi numeroși teologi, pictori, literați și, nu în ultimul rând, juriști. S-a făcut sau nu vinovat de ceva? A încălcat vreo lege sau cutumă a acelor vremuri ori a fost arestat, torturat și osândit în disprețul reglementărilor romane și iudaice? Iată doar două întrebări care generează și acum aprigi dispute.

Cele trei mari religii monoteiste (Sistem religios care recunoaște o singură divinitate) – iudaismul, creștinismul și islamul – revendică Ierusalimul drept centru al propriei spiritualități. O dovadă a originii lor comune, dar și o sursă de interminabile dezbinări și conflicte.

Niciuna dintre religiile amintite nu neagă existența istorică a unui „fiu de tâmplar“ din Nazaret care a produs cea mai mare revoluție din istoria lumii – iar unii spun că singura. Iudeii îi spuneau Rabi, adică Învățător, creștinii L-au descoperit ca Fiu al Lui Dumnezeu, iar musulmanii îl numesc și astăzi Profet.

În timpul procesului intentat lui Iisus, Palestina era sub stăpânire romană. Romanii le permiteau autorităților evreiești să-i judece pe evrei după legile acestora, dar se pare că nu le acordau autoritatea de a executa răufăcătorii. Astfel, Iisus a fost arestat de împotrivorii săi evrei, dar a fost executat de autoritățile romane. Activitatea de predicare a lui Iisus a deranjat atât de mult instituția religioasă a vremii, încât reprezentanții ei au hotărât că Iisus trebuia să moară. Ei voiau însă ca executarea lui să pară legală. Referitor la eforturile lor disperate de a da execuției lui Iisus o notă legală, un profesor de drept a spus că moartea lui Hristos a fost „cea mai abjectă crimă din istoria jurisprudenței“.

Legea mozaică a fost numită „cel mai bun și cel mai avansat sistem de legi promulgat vreodată“. Însă în zilele lui Iisus, rabinii preocupați doar de litera legii i-au adăugat nenumărate reguli extrabiblice, dintre care multe au fost introduse mai târziu în Talmud¹. Dar nici de normele biblice și extrabiblice nu s-a ținut cont în timpul procesului lui Iisus.

- 1. Hristos a fost arestat noaptea.** Paradoxal, Iisus Nazarineanul a fost arestat noaptea de o mulțime de oameni înarmați, ostași și reprezentanți ai fariseilor (membri ai unei grupări politico-religioase aristocratice), în grădina Ghetsimani din partea de răsărit a Ierusalimului. În schimb, legea ebraică prevedea că, exceptând flagrantele, acțiunile de acest gen trebuie să se desfășoare ziua pentru ca „nimic să nu se petreacă în ascuns“.
- 2. Nu a existat mandat legal.** La arestare, existența mandatului legal era condiția de bază, fapt ce a fost trecut cu vederea în cazul Lui Iisus. Procedura a avut caracteristicile unei conspirații politice. Istoriografii au consemnat faptul că probabilitatea ca Iuda Iscarioteanul să fi fost dezamăgit de Hristos în speranțele sale patriotice este foarte mare. Iuda, asemenea multora dintre conașionalii săi, așteptau un Mesia răzbușător, care să lupte cu arma în mână împotriva romanilor, nicidecum să propovăduiască pacea și iubirea aproapelui.
- 3. Nu au existat doi martori.** Iisus Hristos a fost arestat fără a exista doi martori care ar fi depus acuzații similare. Așa ar fi trebuit să se întâmple pentru ca arestarea Lui să fie legală. În Palestina secolului întâi, evreul care considera că a fost încălcată o lege trebuia să sesizeze instanța în timpul unei ședințe de lucru. Instanța nu avea voie să aducă acuzații, ci doar să investigheze plângerile înaintate. Puteau să facă reclamații doar persoanele

¹ „Legile evreilor în primele secole ale erei noastre“: Tradiția orală iudaică, așternută în scris în primele secole ale erei noastre, dar considerată mult mai veche, cuprindea următoarele reguli:

- În procesele care se puteau solda cu pedeapsa capitală, pledoaria pentru achitare trebuia susținută prima;
- Judecătorii trebuiau să facă tot posibilul să-l salveze pe inculpat;
- Judecătorii puteau să pledeze *in favoarea* acuzatului, nu *împotriva* lui;
- Martorii erau avertizați cu privire la seriozitatea rolului lor;
- Martorii erau audiați separat;
- Mărturia trebuia să concorde în toate aspectele importante: data, locul, momentul comiterii faptei etc.;
- Infrațiunile care se pedepseau cu moartea trebuiau judecate în timpul zilei;
- Procesele ce se puteau solda cu pedeapsa capitală nu trebuiau ținute în ajunul unei zile de sabbat sau al unei sărbători;
- Procesele ce se puteau solda cu pedeapsa capitală începeau și se încheiau în aceeași zi doar dacă verdictul îi era favorabil inculpatului; dacă nu-i era favorabil, procesul trebuia să se încheie a doua zi, când se anunța verdictul și se executa sentința;
- Procesele care se soldau cu pedeapsa capitală erau judecate de cel puțin 23 de judecători;
- Judecătorii își exprimau pe rând opinia, începând cu cel mai tânăr, votând pentru achitarea sau pentru condamnarea acuzatului; scribii înregistrau toate aceste declarații;
- Numărul voturilor pentru achitare trebuia să depășească cu unu votul majorității; pentru condamnare era nevoie de o diferență de două voturi; dacă diferența era doar de un vot, se mai aduceau câte doi judecători până se obținea diferența necesară;
- Când în favoarea acuzatului nu pleda niciun judecător, verdictul de vinovăție nu era valabil, fiind considerat „dovada unei conspirații“.

care fuseseră martore la un presupus delict. Acțiunea judiciară începea numai dacă depozițiile a cel puțin doi martori concordau. Mărturia lor constituia capul de acuzare pe baza căruia învinuitul era arestat. Nu se lua în calcul depoziția unui singur martor (Deuteronomul 19:15). În cazul lui Iisus însă, autoritățile evreiești nu au făcut decât să caute „cea mai bună modalitate“ de a scăpa de el. Când li s-a ivit „o ocazie potrivită“, într-o noapte când nu exista nicio „mulțime împrejur“, autoritățile l-au reținut (Luca 22:2, 5, 6, 53).

4. **Nu exista nicio acuzație împotriva lui Iisus.** În momentul arestării lui Iisus nu exista nicio acuzație împotriva lui, preoții și Sanhedrinul (curtea supremă a evreilor) începând să caute martori abia după aceea (Matei 26:59). Ei nu au putut găsi două mărturii care să concorde.
5. **A fost judecat și condamnat la moarte, fără a i se specifica infracțiunea.** De fapt, nu instanței îi revenea sarcina de a căuta martori. Iar „a judeca și a condamna pe cineva la moarte, fără să specifice infracțiunea pentru care îl judeci, este de-a dreptul scandalos“, spune avocatul și biograful Taylor Innes.
6. **Reunirea Sinedriului nu putea avea loc în perioada Pesahului (celebrarea eliberării izraeliților din robia egipteană).**
7. **Membrii Sinedriului aveau misiunea de a proteja acuzatul, acordându-i prezumția de nevinovăție.**
8. **Membrii Sinedriului nu aveau voie să lovească un acuzat. Iisus a fost lovit, înjosit și umilit:** „L-au legat la ochi, Îl loveau peste față și-L întrebau, zicând: «Procește, cine Te-a lovit?» Și rosteau împotriva Lui multe alte batjocuri“ (Luca 22:64). Auzind cuvintele lui Iisus, una dintre gărzi l-a palmuit, și acesta nu a fost singurul act de violență la care a fost supus Iisus în acea noapte (Luca 22:63; Ioan 18:22). Legea consemnată în cartea biblică Numerele, capitolul 35, cu privire la orașele de refugiu, prevedea ca acuzații să fie protejați împotriva tratamentelor brutale până la stabilirea vinovăției. Și Iisus ar fi trebuit să beneficieze de o asemenea protecție.
9. **Iisus nu a beneficiat de un avocat.** Talmudul prevedea explicit că acuzatul avea dreptul să beneficieze de un apărător. Dacă nu își putea plăti unul, era numit un apărător din oficiu, care ar fi urmat să acționeze în interesul lui. Iisus nu a beneficiat nici de această dispoziție legală.
10. **Iisus nu a fost dus în instanță**, ci în casa fostului mare preot, Ana, apoi în cea a ginerelui său – Caiafa. Gloata care l-a prins pe Iisus l-a dus în casa fostului mare preot Ana, care a început să-l interogheze (Luca 22:54; Ioan 18:12, 13). Ana a încălcat deliberat regula potrivit căreia acuzațiile grave, ce se puteau solda cu o condamnare la moarte, trebuiau judecate ziua, nu noaptea.
11. **Probele nu au fost aduse într-un proces public**, dar după uși închise. Conform Legii mozaice, procesele trebuiau ținute cu ușile deschise (Deuteronomul 22:24; Rut 4:1). Judecarea lui Iisus însă a fost făcută în secret. Nimănui nu i s-a permis să vorbească în favoarea lui. Nimeni nu a analizat justetea afirmației lui Iisus că este Mesia. Toate probele trebuiau aduse în cadrul unui proces public, nu în spatele ușilor închise. Conștient de faptul că interogatoriul la care îl supunea Ana era ilegal, Iisus i-a răspuns: „De ce mă întrebi pe mine? Întrebă-i pe cei care au auzit ce le-am vorbit. Iată că ei știu ce-am zis“ (Ioan 18:21).
12. **Ana a interogat acuzatul, nu martorii**². Lui Iisus nu i s-a permis să aducă martori în apărarea sa. Ana ar fi trebuit să interogheze martorii, nu acuzatul. Observația lui Iisus l-ar fi determinat pe un judecător cinstit să aplice procedura legală. Dar pe Ana nu-l interesa dreptatea. Apoi, cei care l-au prins pe Iisus l-au dus în casa marelui preot Caiafa. Aici, acest proces ilegal, ținut în miez de noapte, a continuat (Luca 22:54; Ioan 18:24).
13. **Preoții au căutat, sfidând toate principiile justiției, „o mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să-l omoare“.** Dar nu au existat două mărturii concordante cu privire la ceea ce ar fi spus Iisus (Matei 26:59; Marcu 14:56-59).
14. **Marele preot a încercat să-l determine pe Iisus să se incrimineze singur.** „Nu răspunzi nimic? Ce mărturisești împotriva ta?“ (Marcu 14:60) Această tactică nu era deloc în spiritul legii. „A-l interoga pe acuzat cu scopul de a-l incrimina pe baza propriilor cuvinte însemna o violare a justiției clasice“.
15. **Iisus a fost condamnat pentru blasfemie**³. Cei prezenți la proces s-au legat de o afirmație făcută de Iisus. La întrebarea „Ești tu Hristosul, Fiul Celui Binecuvântat?“, Iisus a răspuns: „Sunt. Și voi îl veți vedea pe Fiul omului

² Martorii se puteau face vinovați de vărsare de sânge

Când se ținea un proces care se putea solda cu pedeapsa capitală, instanțele evreiești le atrăgeau atenția martorilor cu privire la valoarea vieții:

„Dacă intenționezi să depui mărturie bazându-te pe o supoziție, pe ceea ce ai auzit sau pe ceea ce un martor i-a spus altui martor sau dacă îți spui „Am auzit asta de la o persoană de încredere“, gândește-te că, în final, te vom supune la teste specifice de interogare și examinare. Trebuie să știi că legile proceselor privind proprietatea sunt diferite de legile proceselor privind infracțiunile. Într-un proces privind proprietatea, cineva este absolvit de vină prin plățirea unei sume de bani. În procesele privind infracțiunile, sângele [acuzatului] și sângele tuturor celor care s-ar fi putut naște din el [din persoana condamnată pe nedrept] va cădea asupra lui [asupra celui care a depus mărturie falsă] până la sfârșitul timpurilor.“ (Talmudul babilonian, Sanhedrin, 37a)

În cazul în care acuzatul era declarat vinovat, martorii erau cei care trebuiau să-l execute (Leviticul 24:14; Deuteronomul 17:6, 7).

³ Blasfemia consta în folosirea ireverențioasă a numelui divin sau în uzurparea puterii ori a autorității ce-i revine doar lui Dumnezeu. Cei care l-au acuzat pe Iisus nu au putut aduce dovezi incriminatorii în acest sens.

stând la dreapta puterii și venind cu norii cerului“. Preoții au considerat cuvintele lui Iisus o blasfemie și „toți l-au condamnat, declarându-l vrednic de moarte“ (Marcu 14:61-64).*

16. Judecătorii nu au stabilit prin vot, așa cum procedau de obicei, dacă Iisus era sau nu vinovat.

17. Autoritățile au înlocuit acuzația de blasfemie cu cea de trădare.

18. Regele Irod Antipa (n. 4 î.Hr. - d. 39 d. Hr.), tetrarh al unei părți din fostul regat herodian (Galileea și Pereia), **nu și-a asumat responsabilitatea judecării lui Iisus la Ierusalim**, unde se găsea cu ocazia celebrării Pesahului. Irod L-a retrimis pe Iisus lui Ponțiu Pilat, care se pronunțase deja în privința Nazarineanului.

19. Baza sistemului judiciar îl exonera pe Hristos de orice răspundere de natură penală, motiv pentru care Ponțiu Pilat a decis să nu-și asume cauza. „Juris praecepta sunt haec: honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere“ (Principiile dreptului sunt acestea: a trăi în mod onest, a nu vătăma pe altul, a da fiecăruia ce i se cuvine), institua Ulpian drept reguli universal valabile, reguli ce nu fuseseră încălcate de „fiul tâmplarului“ din Nazaret.

20. Guvernatorul roman al Iudeei L-a condamnat pe Iisus la moarte. Prima întrebare a lui Pilat a fost: „Ce acuzație aduceți împotriva acestui om?“. Știind că acuzația falsă de blasfemie nu era relevantă pentru Pilat, evreii au încercat să-l determine să-l condamne pe Iisus fără nicio investigație. Ei i-au zis: „Dacă acest om n-ar fi un răufăcător, nu ți l-am fi predat“ (Ioan 18:29, 30). Pilat i-a respins însă, obligându-i să găsească o altă învinuire: „L-am găsit pe omul acesta instigând națiunea noastră, interzicând plățirea de impozite Cezarului și spunând că el este Hristos, un rege“ (Luca 23:2). Cu multă viclenie, ei au înlocuit acuzația de blasfemie cu cea de trădare. Acuzația că Iisus ar fi „interzis plățirea impozitelor“ era falsă, iar acuzatorii știau acest lucru. Iisus îi învățase exact contrariul (Matei 22:15-22). În ce privește acuzația că Iisus s-ar fi autointitulat rege, Pilat și-a dat seama imediat că omul dinaintea lui nu era o amenințare pentru Roma. De aceea a spus: „Nu găsesc nicio vină în el“ (Ioan 18:38). Pilat și-a păstrat această convingere pe tot parcursul procesului.

La început Pilat a încercat să-l elibereze pe Iisus, profitând de obiceiul evreilor de a pune în libertate un deținut cu ocazia Paștelui. În final însă, el l-a eliberat pe Baraba, care se făcea vinovat de rebeliune și omor (Luca 23:18, 19; Ioan 18:39, 40).

A doua încercare a guvernatorului roman de a-l elibera pe Iisus a fost un compromis. El a ordonat ca Iisus să fie biciuit, să fie îmbrăcat cu o mantie purpurie, să i se pună pe cap o coroană de spini și să fie bătut și batjocorit. Pilat a declarat din nou că Iisus este nevinovat. Era ca și cum ar fi spus: ‘Preoților, nu vă ajunge?’, sperând, probabil, ca suferința prin care trecea Iisus ca urmare a flagelării aplicate de romani să le potolească setea de răzbunare și să le inspire milă (Luca 23:22). Dar nu s-a întâmplat așa!

„Pilat continua să caute un mijloc de a-l elibera. Dar iudeii strigau: «Dacă-l eliberezi pe omul acesta, nu ești prieten al Cezarului. Oricine se face pe sine rege vorbește împotriva Cezarului!»“ (Ioan 19:12). Cezarul din vremea aceea era Tiberiu, cunoscut pentru ușurința cu care îi executa pe toți cei considerați de el neloiali, fie ei și înalți demnitari. Pilat îi iritase deja destul pe evrei și nu voia să provoace alte conflicte, cu atât mai mult să riște să fie acuzat de trădare. Din vorbele mulțimii Pilat a înțeles că era amenințat și șantajat. Cuprins de frică, el a cedat, dând ordin ca Iisus să fie ținut pe stâlp. Astfel, Pilat a condamnat la moarte un om nevinovat (Ioan 19:16).

Deși nu i-a găsit nicio vină Lui Iisus, la strigătele mulțimii „Răstignește-L, răstignește-L!“ **Pilat s-a spălat pe mâini înaintea iudeilor**, zicând: „Eu sunt nevinovat de sângele Neprihănitului acestuia. Treaba voastră!“ (Matei 27:24-25). „Ibnis in cruce!“ („**Răstigniți-L!**“) au fost cuvintele lui Pilat, care au pecetluit condamnarea plănuită de Sinedriu.

21. Răstignirea, o pedeapsă eminentamente romană, era aplicată numai celor găsiți vinovați de furt, trădare, viol sau batjocorirea împăratului.

Mulți analiști judiciari au examinat relatările din evangheliile privitoare la procesul lui Iisus. Ei au ajuns la concluzia că acesta a fost o parodie, o farsă judiciară. „Procesul, care a început și s-a încheiat undeva la miezul nopții și a cărui sentință s-a pronunțat tot atunci, a constituit o încălcare flagrantă a formalităților și regulilor dreptului iudaic, precum și a principiilor justiției“, scrie un avocat. Un profesor de drept spune: „În timpul procesului s-au comis ilegalități atât de mari și abateri atât de grosolane, încât putem spune pe drept cuvânt că, din punct de vedere juridic, instanța s-a făcut vinovată de crimă“.

Iisus a fost nevinovat. Dar a știut că trebuia să moară pentru a-i putea salva pe oamenii care urmau să asculte de el (Matei 20:28). El a iubit atât de mult dreptatea, încât a acceptat de bunăvoie să fie victima celei mai revoltătoare nedreptăți comise vreodată. Iisus s-a lăsat nedreptățit pentru noi.

Surse: http://www.historia.ro/exclusiv_web

www.jw.org

S U M A R:

NINA LOZAN. E TIMPUL ACȚIUNILOR CONCRETE.....	1
ALEXANDRU BOT, AVOCAT. ASOCIAȚIILE DE LOCATARI ȘI LIBERTATEA DE ASOCIERE	2
HOTĂRÂRE ISTORICĂ A MARIII CAMERE DE LA CEDO REFERITOARE LA LIBERTATEA DE EXPRIMARE ÎN PRESĂ A AVOCATULUI PENTRU APĂRAREA CLIENTULUI SĂU	6
REZOLUȚIA PARLAMENTULUI EUROPEAN DIN 8 SEPTEMBRIE 2015 REFERITOARE LA SITUAȚIA DREPTURILOR FUNDAMENTALE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ (2013-2014) (2014/2254(INI))	10
HRONICUL HOTĂRÂRILOR PRONUȚATE DE CEDO ÎMPOTRIVA REPUBLICII MOLDOVA	35
PROCESUL LUI IISUS HRISTOS. ERORI DE PROCEDURĂ.....	45

